

Huvudmannens verksamhetsuppföljning 20/21

Barn- och ungdomsnämnden

Innehåll

1. Organisering	5
1.1. Disposition	5
1.2. Beskrivning av barn- och ungdomsförvaltningens verksamhetsområde	5
1.3. Vision	6
1.4. Förvaltningens styrning och ledning.....	6
1.4.1 Styrning och ledning av förskolan	7
1.4.2 Styrning och ledning av förskoleklass, grundskola samt fritidshem	8
1.4.3 Styrning och ledning av grundsärskolan	10
1.4.4 Behörig personal och personal- och lärartäthet.....	10
1.4.5 Organisering av barn- och elevhälsa	11
1.4.6 Studie- och yrkesvägledare	12
1.4.7 Förvaltningens stödfunktioners organisering.....	12
1.5. Fysisk lärmiljö	13
1.5.1 Skolbibliotek	13
1.6. Förbättringshistoria	13
1.7. Infrastruktur för systematiskt kvalitetsarbete	14
1.7.1 Rektors infrastruktur	15
1.7.2 Huvudmannens infrastruktur	15
1.8. Digitaliseringsstrategi för skolväsendet	16
1.9. Barn- och elevers perspektiv, inflytande och rättigheter	17
1.9.1 Alingsås kommuns policy för barnkonventionen	18
1.9.2 Ungdomsfullmäktige	18
1.9.3 Barn- och elevers arbetsmiljö	18
1.10. Agenda 2030 i Alingsås kommun – god utbildning för alla	19
1.11. Resursfördelning	19
1.11.1 Statsbidrag	21
1.11.2 Särskild satsning för minskade barngrupper i förskolan	21
1.12. Klagomål och synpunkter	21
1.13. Samverkan med andra aktörer	22
1.14. Extern granskning och tillsyn	23
1.14.1 Anmälningar från BEO och SI	23
1.14.2 Övriga granskningar	23

2.	Övergripande rutiner	25
2.1.	Placering i förskola, det fria skolvalet och placering i grundsärskola	25
2.1.1	Placering i förskola	25
2.1.2	Skolval.....	25
2.1.3	Placering i grundsärskola.....	25
2.2.	Huvudmannens rutiner rörande arbetet mot kränkande behandling och diskriminering 26	
2.3.	Arbetet för att främja närvaro	26
2.4.	Dokumentation av undervisning och resultat	27
2.4.1	Rutiner för att följa barn och elevers lärande och kunskapsutveckling	27
2.4.2	Extra anpassningar.....	27
2.4.3	Särskilt stöd.....	28
3.	Resultat i förskolan	29
3.1.	Nuläge.....	29
3.1.1	Tidigare planerade insatser	30
3.1.2	Enkätdata, Göteborgsregionens gemensamma enkät	31
3.1.3	Normer och värden.....	32
3.1.4	Omsorg, utveckling och lärande.....	33
3.1.5	Barns delaktighet och inflytande	34
3.1.6	Förskola och hem	35
3.1.7	Övergång och samverkan.....	36
3.2.	Nuläge utifrån arbete mot kränkande behandling och diskriminering	37
3.2.1	Uppföljning anmälningar av kränkande behandling.....	37
3.3.	Nuläge för särskilt identifierade områden.....	38
3.3.1	Minskade barngrupper.....	38
3.4.	Huvudmannens analys och bedömning av förskolan	38
4.	Resultat i förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem	41
4.1.	Trygghet och studiero	41
4.1.1	Nuläge.....	41
4.2.	Närvaro.....	51
4.2.1	Nuläge.....	51
4.2.2	Analys.....	54
4.3.	Kunskaper och undervisning.....	56
4.3.1	Kunskaper och undervisning F-6 inklusive fritidshem.....	59
4.3.2	Kunskaper och undervisning i skolan 7-9.....	74

5. Sammanfattning, strategier och utveckling på huvudmannanivå.....	83
5.1. Sammanfattande analys	83
5.1.1 Mindre sammanhang viktig för måluppfyllelsen.....	83
5.1.2 Pedagogisk dokumentation synliggör nästa steg	84
5.1.3 Fortsatt stöd i arbetet med barns och elevers skolsociala tillvaro.....	85
5.1.4 Samverkan och övergångar för elevens hela skoldag genom hela utbildningsväsendet.....	85
5.1.5 Skillnader i måluppfyllelse för gruppen flickor och gruppen pojkar	86
5.1.6 Skolans socioekonomiska förutsättningar spelar roll.....	87
5.1.7 Utbildad personal och pedagogiskt ledarskap.....	87
5.2. Prioriterade övergripande mål.....	88
5.2.1 Ökad måluppfyllelse och likvärdighet i förskolan.....	88
5.2.2 Ökad måluppfyllelse och likvärdighet i skolan	91
6. Bilagor och referenser	97
6.1 Bilagor	97
6.2 Referenser.....	97

1. Organisering

Syftet med förskolans, förskoleklassens, fritidshemmets, grundskolans och grundsärskolans utbildning är att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Förskolans och skolans uppdrag har flera dimensioner. Dels har förskolan, förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan och fritidshemmet en uppgift att förbereda barn och elever för ett framtida liv som aktiva samhällsmedborgare, dels har barn och elever rättigheter här och nu. Att ge barn och elever kunskaper och värderingar som möjliggör ett aktivt samhällsdeltagande är både ett uppdrag gentemot varje enskilt barn och elev men också ett samhällsuppdrag i stort.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov och de ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Vidare har förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan och grundsärskolan ett ansvar för att uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Barn och elever behöver vara trygga och ha god hälsa samt en förskole- och skolmiljö som präglas av trygghet, studiero, likabehandling och frihet från kränkningar. På så vis hänger förskolans och skolans arbete med kunskaper och värden samman.

För alla som arbetar i förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan och grundsärskolan är arbetet med kunskaper och värdegrund ett övergripande uppdrag som ska genomsyra hela verksamheten – organisation, undervisning, alla olika möten och aktiviteter. I barn- och ungdomsförvaltningens kvalitetsarbete är utgångspunkten, och själva verksamhetens kärna, mötet mellan barn, elev och pedagog – i det mötet skapas förutsättningar för barns och elevers lärande och utveckling.

1.1. Disposition

Den här verksamhetsuppföljningen redovisar huvudmannens verksamhet, resultat och måluppfyllelse för verksamhetsåret 20/21. Rapporten är indelad i fem delar. Den första delen beskriver förvaltningens organisering, styrning och ledning samt andra nyckeltal och processer centrala för huvudmannens verksamheter. I del två redovisas förvaltningsövergripande rutiner och riktlinjer. I del tre redovisas resultat och analys av förskolans måluppfyllelse. I del fyra presenteras resultat och analys av förskoleklassens, fritidshemmets, grundskolans och grundsärskolas måluppfyllelse. I del fem sammanfattas verksamhetsårets resultat i ett 1-16-perspektiv där mål för kommande år presenteras.

1.2. Beskrivning av barn- och ungdomsförvaltningens verksamhetsområde

Barn- och ungdomsförvaltningens verksamheter består från och med starten verksamhetsåret 22/23 av tre öppna förskolor, 28 förskolor, 13 F-6-skolor, en F-9-skola samt tre 7-9-skolor, totalt 17 skolor. Skolorna utgör i regel en skolenhet, förutom Nolhaga som har

både grundskola och grundsärskola samt Noltorpsskolan som består av enheterna Noltorp F-3, Noltorp 4-6 samt grundsärskola. Vid samtliga F-6-skolor ingår verksamhetsformerna förskoleklass och fritidshem.

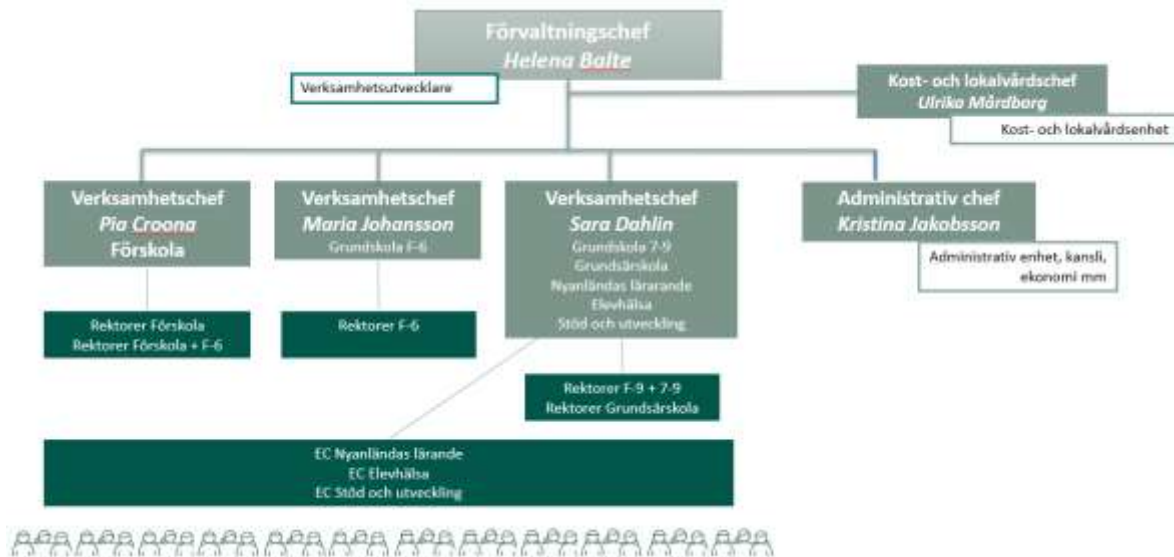
För att stötta elever som är i behov av långtgående stödinsatser, har Alingsås kommun kommungemensamma SU-grupper där eleverna tas emot i ett mindre sammanhang, med få kontakter, en avskalad miljö och helt individualiserad undervisning efter elevens behov. När eleven får undervisning i de kommungemensamma SU-grupperna fortsätter samverkan med elevens hemskola. Det långsiktiga målet är att eleverna under tiden i SU-gruppen ges redskap och nya verktyg att hantera sin skolgång, dels att hemskolan bereder organisationen för att framöver bättre kunna möta elevernas stödbehov på respektive hemskola.

1.3. Vision

Alingsås kommuns värdegrund engagemang, öppenhet och respekt utgör tillsammans med barn- och ungdomsförvaltningens vision om att skapa Lust att Lära för alla barn och elever grunden, utifrån vilken vi formar kommunens förskolor och skolor i ett 1-16-års perspektiv.

1.4. Förvaltningens styrning och ledning

Kommunfullmäktige organiserar förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola samt grundsärskola under barn- och ungdomsnämnden. Under barn- och ungdomsnämnden lyder barn- och ungdomsförvaltningen som leds av en förvaltningschef tillika skolchef. Som stöd har förvaltningschefen tre verksamhetschefer med ansvar för förskola, grundskola F-6 inkl. förskoleklass och fritidshem samt grundskola 7-9, grundsärskola 1-9, organiseringen av modersmål och studiehandledning, elevhälsa stöd och utveckling och en administrativ chef med ansvar för administrativ enhet, som håller samman förvaltningens administrativa processer. Varje chef arbetar inom respektive huvuduppdrag och ingår i förvaltningens ledningsgrupp för att tillsammans styra och leda förvaltningen så att verksamhetens mål uppnås i ett 1-16-årsperspektiv. Förvaltningsledningen arbetar utifrån en tro på ett distribuerat ledarskap där det systematiska kvalitetsarbetet utgör ett nav för att säkerställa och stödja ett tydligt ledarskap i arbetet för ökad kvalitet, högre måluppfyllelse och resultat. Förvaltningschefen har också två direkt underställda verksamhetsutvecklare som arbetar tillsammans med ledningsgruppen i frågor om styrning och ledning samt systematiskt kvalitetsarbete.

Förskole- och skolenheter är organiserade i team med utgångspunkt i geografisk placering av enheterna. Förvaltningens team utgörs av Bjärke, Lendahl/Långared, Nolby, Noltorp, Ängabo, Stadsskogen/Kullingsberg, Hemsjö/Ingared/Ödenäs/Västra bodarna (HIÖVB) samt centrum 7-9. I samtliga team, centrum 7-9 undantaget, ingår både förskole- och skolenheter.

Att organisera kommunens förskole- och skolenheter i team enligt ovan motiveras genom att stärka 1-16 perspektivet i verksamheten där rektorer vid respektive enhet samarbetar och ansvarar för kontinuitet inom ramen för teamets verksamhetsområden och barns och elevers lärande. Teamen samarbetar kring personal och arbetsmiljö genom bl.a. kompetensförsörjning och rekrytering, lönesättning, systematiskt arbetsmiljöarbete, ekonomi, rehabilitering, personalfrågor samt systematiskt kvalitetsarbete. Under verksamhetsåret 21/22 genomförs utvärdering av teamens organisering och uppdrag. Inför verksamhetsåret 21/22 kommer eventuella justeringar till följd av utvärderingen att genomföras.

1.4.1 Styrning och ledning av förskolan

Alingsås kommun har från verksamhetsåret 22/33 start 28 förskolor från Stora Mellby i norr till Ödenäs i söder. Förskolorna har kapacitet från 20 barn till 180 barn. Förskolorna ligger strategiskt placerade i bostadsområdena, vilket gör att de flesta barn kan erbjudas placering på en förskola nära hemmet. Förskolorna arbetar målinriktat med att utveckla barnens kunnande genom god undervisning med utgångspunkt i lpfö18. Vidare har förskolorna ett väl utvecklade strukturer för systematiskt kvalitetsarbete och organisation för att barnen ska vara i mindre sammanhang under så stora delar av dagen som möjligt. Organiseringen ser olika ut beroende på förutsättningarna på respektive förskola.

De olika förskolorna har ett antal nyckelfunktioner, flera av dessa organiseras på respektive förskola utifrån lokala behov. Därtill finns nyckelfunktioner som är gemensamma för samtliga förskolor. Dessa är:

SKA-ansvarig är en förskollärare som tillsammans med rektor är drivande och inspirerande i det systematiska kvalitetsarbetet. SKA-ansvarig har rollen som samtalsledare och deltar i uppföljningen av förskolans inre arbete och utvecklingsarbete. Den SKA-ansvariga är också en del av förvaltningens gemensamma nätverk för systematiskt kvalitetsarbete.

IKT-pedagog är en pedagog som fångar upp verksamhetens behov och driver digitaliseringsarbete och pedagogiska utvecklingsfrågor tillsammans med rektor. Vidare arbetar IKT-pedagogen för att med digitalisering som stöd arbeta för att skapa en utvecklande lärmiljö för att på bästa sätt gynna varje barns utveckling och lärande.

1.4.2 Styrning och ledning av förskoleklass, grundskola samt fritidshem

Alingsås kommun har totalt 17 grundskolor. De skolor som har F-6 har också tillhörande fritidshem. Utav dessa 17 grundskolor är 13 F-6-skolor, en F-9-skola och tre 7-9-skolor. Storleken på skolorna varierar från ca 50 till ca 400 elever. Noltorpsskolan är delar i två skolenheter Noltorp F-3 och Noltorp 4-6. Respektive skolenhet leds av en rektor och i förekommande fall även en biträdande rektor.

De olika skolorna har ett antal nyckelfunktioner, flera av dessa organiseras på respektive skola utifrån de lokala behoven på respektive skola. Det finns nyckelfunktioner som är gemensamma för de flesta skolor. Dessa är:

Förstelärare är lärare som under en period på två år har i uppdrag av rektor att driva det systematiska kvalitetsarbetet i en viss riktning. Utöver det anger rektor eventuella tillägg i uppdraget beroende på rektors bedömning av behovet på den enskilda skolan.

IKT-pedagog är en pedagog som fångar upp verksamhetens behov och driver digitaliseringsarbete och pedagogiska utvecklingsfrågor tillsammans med rektor. Vidare arbetar IKT-pedagogen för att med digitalisering som stöd för att skapa en utvecklande lärmiljö för att på bästa sätt gynna varje elevs utveckling och lärande.

1.4.2.1 Tillgängliga lärmiljöer och kommungemensamma särskilda undervisningsgrupper

Alla elever i skolan har rätt till en undervisning som stödjer och stimulerar dem att nå de kunskapskrav som finns formulerade i läroplanens kursplaner. I de fall den pedagogiska personalen upptäcker att en elev får svårigheter på vägen och riskerar att inte nå dessa kunskapsmål/krav, är skolan skyldig att sätta in stödinsatser för eleven för att kompensera för de svårigheter eller den komplicerade situation eleven befinner sig i. Insatserna förändras, revideras och uppdateras över tid för att se till att de motsvarar elevens behov av stöd. Varje skola arbetar för att bredda undervisningen och göra lärmiljöerna tillgängliga och inkluderande för så många elever som möjligt.

I de fall skolan behöver stöttning i att utveckla tillgängliga och inkluderande lärmiljöer eller på annat sätt behöver komplettera enhetens arbete med kunskap, kompetens för att hitta andra möjligheter att ytterligare intensifiera arbetet finns enhetschef för Stöd och utveckling

att tillgå som stöd. I enhetschefs uppdrag ingår att samverka med rektorer, elevhälsoteam och/eller pedagoger på skolor för att i allt större utsträckning och omfattning utveckla verksamheten i riktning mot en högre tillgänglighet och inkluderande lärmiljö för alla elever.

För att stötta elever som är i behov av långtgående stödinsatser har Alingsås kommun kommungemensamma SU-grupper där elever kan tas emot i ett mindre sammanhang, med få kontakter, en avskalad miljö och individualiserad undervisning efter elevens behov. När eleven får undervisning i en kommungemensam SU-grupp fortsätter samverkan med elevens hemskola. Det långsiktiga målet är dels att eleverna under tiden i SU-gruppen ges redskap och nya verktyg att hantera sin skolgång, dels att hemskolan bereder organisationen för att framöver bättre kunna möta elevens stödbehov i ordinarie miljö. Tidsperioden en elev har sin undervisning i SU-grupp varierar från individ till individ, men återgång till hemskola och ordinarie miljö är alltid i fokus.

1.4.2.2 Särskilt om förskoleklass

Undervisning i förskoleklass bygger på lek och lärande och ska vara en brygga mellan förskolan och grundskolan. Förskoleklassen är sedan hösten 2018 obligatorisk och elever i förskoleklassen omfattas på så vis av skolplikt. Centralt för arbetet i förskoleklass är det nationella kartläggningmaterialet, som sedan hösten 2019 också är obligatoriskt. Arbetet med språkutveckling är centralt och genom det nationella kartläggningmaterialet får skolan ett nuläge rörande matematik och svenska för varje enskild elev och på gruppnivå. Utifrån detta är det sedan möjligt att planera undervisningen och att sätta in tidiga och relevanta insatser.

1.4.2.3 Särskilt om grundskolan 1-6

Samtliga F-6-skolor bedriver ett aktivt arbete med att tillgängliggöra lärmiljöerna för samtliga elever. Detta för att undanröja hinder för lärande. Dessutom organiseras skolorna för att ge stöd i mindre sammanhang, hur omfattande stödet i mindre sammanhang är beror på behov. Undervisningen för årskurs 6 i moderna språk och hem- och konsumentkunskap sker på högstadieskolorna. Eleverna tar sig till en högstadieskola ett antal gånger i veckan för att få undervisning av legitimerade lärare.

1.4.2.4 Särskilt om fritidshemmet

Fritidshemmets uppdrag är att stimulera elevernas utveckling och lärande och erbjuda eleverna en meningsfull fritid. Fritidshemmet har en särskild del i Läroplanen för grundskolan (Lgr 11), och fritidshemmets resultat utgör en del av skolans samlade resultat. Fritidshemmet och skolan ska samverka utifrån identifierade behov för att ge eleverna en dag som hänger ihop som en helhet. I respektive fritidshem finns det en SKA-ansvarig som tillsammans med rektor driver det systematiska kvalitetsarbetet i syfte att utveckla undervisningen. Det finns två förstelärare för fritidshemmet som har som uppdrag att driva utveckling dels i det egna fritidshemmet men också kommungemensamt.

Förstelärare är lärare som under en period på två år har i att driva det systematiska kvalitetsarbetet i en viss riktning för hela förvaltningen och i det egna fritidshemmet. Utöver det anger rektor eventuella tillägg i uppdraget beroende på rektors bedömning av behovet i det enskilda fritidshemmet.

SKA-ansvarig är en pedagog som tillsammans med rektor är drivande och inspirerande i det systematiska kvalitetsarbetet. Tar rollen som samtalsledare och deltar i uppföljningen av fritidshemmets inre arbete och utvecklingsarbete. Den SKA-ansvariga är också en del av förvaltningens gemensamma nätverk för systematiskt kvalitetsarbete.

1.4.2.5 Särskilt om grundskolan 7-9

Samtliga högstadieskolor erbjuder lovskola två veckor varje sommar, i första hand för elever i årskurs 8 och 9. Studie- och yrkesvägledarna besöker samtliga årskurs 9 inför gymnasievalet och vid behov gör de även besök till övriga årskurser. Samtliga högstadieskolor bedriver ett aktivt arbete med att ge stöd i mindre sammanhang både i form av särskilda undervisningsgrupper och andra mindre omfattande insatser. Högstadieskolorna organiserar med stöd av kultur- och utbildningsförvaltningen prao. Högstadieskolorna erbjuder läxhjälp.

1.4.3 Styrning och ledning av grundsärskolan

Grundsärskolan åk 1-6 är organiserad i team Ängabo grundsärskolan kommer att flytta till Noltorp inför verksamhetsåret 22/23. Grundsärskolan 7-9 ingår i team centrum tillsammans med övriga högstadier i centrum och är belägen i Nolhaga. Ett 40-tal elever är inskriva i grundsärskolan. Grundsärskolan är uppdelad på två särskoleenheter som leds av respektive rektor. Fritidshem anordnas för grundsärskolans elever 1-6 i ett gemensamt fritidshem. När elever börjar på Nolhaga grundsärskolan sker en trygg övergång till korttidstillsynen, som organiseras av vård- och omsorgsförvaltningen. För överlämning till gymnasiesärskolan finns ett nära samarbete. Specialpedagog stöttar i överlämning till gymnasium utifrån elevens förmågor och intressen.

1.4.4 Behörig personal och personal- och lärartäthet

Andelen förskollärare med legitimation och behörighet för den undervisning de bedriver 2020, enligt Skolverket för Alingsås kommun, är 57% (för Västra Götaland län tot. 55%). Personaltäthet antal barn per heltidstjänst med förskollärlig legitimation och behörighet är 10,3 (för Västra Götalands län tot. 11,3).

För verksamhetsåret 2020/2021 är andelen tjänstgörande lärare med pedagogisk högskoleexamen grundskola 1-9, enligt statistik från Kolada för Alingsås kommun, 86,6%. Totalt antal tjänstgörande lärare är 332. Antalet lärare med legitimation och behörighet att undervisa som speciallärare är 17 stycken, vilket utgör en andel på 89,5 %. Det pågår tillsammans med Göteborgsregionen ett arbete dels för att kartlägga personalen på fritidshemmen och dels för att fastställa befattningar för fritidshemmet. I den kartläggningen som genomfördes i november 2021 visade det att 33% av personalen har lärarlegitimation för undervisning i fritidshem och 10% har någon form av pedagogisk högskoleexamen men ingen legitimation, 26% har en pedagogisk utbildning på lägst gymnasial nivå och de resterande 31% av personalen har ingen pedagogisk utbildning.

Utav förvaltningens totalt 31 tillsvidare anställda rektorer så är det 17 stycken som fullföljt rektorsprogrammet. 10 rektorer är under utbildning, 2 ska påbörja utbildningen inom ett år och 2 rektorer har undantagits.

De senaste åren har förvaltningen haft en varierad personalomsättning, i såväl förskola som skola. För 2017 och 2018 är ca 20% av de avslutade anställningarna pensionsavgångar, för 2019 utgjorde 30% utav de avslutade anställningarna av pensionsavgångar. För 2020 har 33% av avgångarna varit pensionsavgångar. Den senaste treårsperioden har 13 rektorer slutat, 4 rektorer slutade 2018, 5 rektorer slutade 2019. Under 2020 slutade ytterligare 4 rektorer.

Personalomsättning	2017	2018	2019	2020
Hela förvaltningen	14%	15%	11%	6%
Förskola	14%	13%	14%	3%
Grundskola	18%	28%	9%	8%
Rektorer, Förskola	20%	0%	0%	9%
Rektorer, Skola	27%	10%	32%	14%

Personaltäthet	17/18	18/19	19/20	20/21
Antal elever/lärare (heltidstjänst) grundskola åk 1-9	12,4	13,2	13,1	12,4
Antal barn/förskollärare med legitimation	10,0	9,8	10,3	9,6

1.4.5 Organisering av barn- och elevhälsa

Varje enskild rektor har ansvar för att leda och organisera barn- respektive elevhälsoteamets arbete och rutiner. Förskolans barnhälsoteam (BHT) utgörs i regel av rektor och specialpedagog som tillsammans med förskolornas pedagoger. Framför allt arbetar BHT hälsofrämjande och förbyggande. För att utveckla tillgängliga och inkluderande undervisning och lärmiljö för alla barn i verksamheten.

I skolans elevhälsoteam (EHT) ingår rektor, specialpedagog, skolpsykolog, skolkurator och skolsköterska samt eventuellt andra kompetenser beroende på hur rektor valt att organisera elevhälsan, t.ex. speciallärare eller studiepedagoger. Skolpsykolog, skolkurator och skolsköterska tillhör den centralt organiserade elevhälsan som är organiserade under en gemensam enhetschef. Övriga professioner i EHT har rektor på skolan som närmaste chef.

I Alingsås kommun finns i december 2020 4,0 skolpsykologstjänster, 9,6 skolkuratorstjänster och 10,35 skolskötersketjänster. Detta innebär att elevtalet per profession är ca 1000 elever/skolpsykolog och ca 450 elever/skolkurator och skolsköterska.

Barn- och elevhälsans övergripande uppdrag är att i största möjliga utsträckning arbeta främjande och förebyggande, i syfte att öka barns och elevers trygghet, närvaro och

måluppfyllelse i en tillgänglig och likvärdig lärmiljö. Detta uppnås genom god samverkan inom barn- och elevhälsan, under ledning av rektor, och genom god samverkan mellan barn- och elevhälsan samt den pedagogiska personalen på respektive enhet.

1.4.6 Studie- och yrkesvägledare

Studie- och yrkesvägledarnas uppdrag är i huvudsak inriktat mot att arbeta med högstadieskolorna. De ger både individuell vägledning och presenterar olika studie- och yrkesval på gruppnivå. Studie- och yrkesvägledarna samarbetar med skolornas elevhälsoteam och lärare. I förvaltningen finns två studie- och yrkesvägledare. Studie- och yrkesvägledarna är sedan augusti 2021 organiserad under enheten stöd och utveckling.

1.4.7 Förvaltningens stödfunktioners organisering

På förvaltningskontoret ingår administrativa enheten som består av områdena kansli, ekonomi och planering. Dessa funktioner verkar för att alla barn och elever inom Alingsås kommun ska erbjudas omsorg och utbildning för att skapa förutsättningar till framtida utbildning och arbete samt till goda samhällsmedborgare. Administrativa enheten stödjer personal, andra huvudmän och medborgare inom frågor om juridik, statistik, ekonomi, IT och lokaler med främsta fokus på förvaltningens verksamhet inom förskola, grundskola, fritidshem och grundsärskola.

Barn- och ungdomsförvaltningen har centralt organiserade mentorer som ansvarar för den lagstadgade introduktionsperioden, som innebär att den nyexaminerade förskolläraren eller läraren ska få tillgång till en mentor som ger stöd och råd under det första året i yrket. Insatserna leder till mentorer som har mer samlad tid för planering och efterarbete vilket leder till ett mer professionellt introducerande till yrket. Dessa personer har stöd både i enskild handledning och via grupper där flera nyexaminerade förskollärare/lärare ingår. Barn- och ungdomsförvaltning erbjuder dessutom de som är inne på andra och tredje året fortsatt stöttning av mentorer.

Vid barn- och ungdomsförvaltningen finns ett antal stödfunktioner centralt organiserade under enhetschef för stöd och utveckling. Dessa utgörs av två utvecklingsledare, två studie och yrkesvägledare, en hörselpedagog/specialpedagog och en logoped. Även förvaltningens skolsociala team är organiserat vid enheten och består av en specialpedagog, en socionom och en psykolog. Medarbetarna vid stöd och utveckling arbetar i nära samverkan med rektorerna och har uppdrag mot att stötta rektor och enheterna i arbetet med att utveckla kompetens, utveckla och förändra lärmiljön för att öka tillgängligheten för alla barn och elever. Uppdrag kan vara antingen förvaltningsgemensamma eller på uppdrag av rektor vid enskilda enheter. Stödfunktionernas övergripande uppdrag är att i största möjliga utsträckning arbeta främjande och förebyggande, i syfte att öka trygghet, närvaro och måluppfyllelse i en tillgänglig och likvärdig lärmiljö för förvaltningens barn och elever. Därtill ingår arbete med kompetensutveckling och kompetensförsörjning där samverkan med högskolor och universitet ingår och samordning av lärarstudenters verksamhetsförlagda utbildning är en central del.

1.5. Fysisk lärmiljö

Det är viktigt att alla barn och elever har tillgång till lokaler som är likvärdiga och av hög standard i hela kommunen. Det finns flera äldre förskole- och skollokaler som har behov av att ytterligare anpassas för att möta den pedagogik och de arbetssätt som undervisningen utförs på idag. Det behövs fler flexibla utrymmen och fler grupprum. Nya ökade krav för tillgänglighet, miljökrav och ventilation påverkar lokalernas beskaffenhet och flera lokaler är i behov av anpassning.

Förvaltningen arbetar för att effektivisera lokalutnyttjandet så långt det är möjligt. Det gäller såväl för förvaltningens egen verksamhet som förutsättningar för att lokaler ska kunna användas optimalt under hela dagen, alla dagar. Som stöd för arbetet med att utveckla den fysiska lärmiljön vid till- och ombyggnad har förvaltningen tagit fram ramprogram för förskola respektive skola. Som stöd för att analysera och besluta i fråga om lokalförsörjning revideras årligen förvaltningens lokalförsörjningsplan tillsammans med övriga förvaltningsplaner.

[Ramprogram för förskola](#)

[Ramprogram för grundskola och grundsärskola](#)

[Lokalförsörjningsplan](#)

1.5.1 Skolbibliotek

Varje skola har ett skolbibliotek. Beroende på skolans lokala förutsättningar är skolbiblioteken organiserade på olika sätt. Skolbiblioteken är olika stora och boksamlingarna olika omfattande. Biblioteken används som en resurs för lärande för respektive skola, där informationssökning är en viktig del, men även att främja läslust och språkutvecklingen hos eleverna. Flera av skolorna kompletterar det lokal skolbiblioteket med Alingsås kommuns folkbibliotek. Läroplanen styr arbetet med skolbiblioteken och rektor organiserar undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

[Biblioteksplan](#)

1.6. Förbättringshistoria

Barn- och ungdomsförvaltningen har de senaste åren arbetat med ett antal gemensamma insatser utifrån de områden som enheterna tillsammans med huvudmannen identifierat som angelägna.

Ulf Blossing (2008) använder begreppen initiering, implementering och institutionalisering för att synliggöra förändrings-, eller med Blossings ord, förbättringsarbets olika faser. I initieringsfasen arbetas förståelsen av det nya fram och idéerna prövas praktiskt. Denna fas tar ca 1-2 år. Därefter övergår förbättringsarbetet i implementeringsfasen, då erfarenhetsutbyte kring hur det fungerar praktiskt sker. Här är det viktigt att behålla uppmärksamheten på projektet, så det inte tappas för andra, nya projekt. I denna fas krävs uthållighet, långsiktighet och systematik från lärare och skolledare, i ca 3-5 år, så institutionaliseringen nås, då arbetet har blivit rutin. Ett förbättringsområde når sedan den fjärde och sista fasen, spridning, där vikten av dokumentation av erfarenheterna betonas för att främja lärande om

det genomförda förbättringsområdet. I tabellen nedan illustreras de insatser som barn- och ungdomsnämnden beslutat om de senaste åren.

Utvecklingsområde/Insatser	Initiering	Implementering	Institutionalisering
Förskola			
Att se, förstå och möta alla barn	15/16	16/17-17/18	18/19
Språk och språkutvecklande arbetssätt	16/17	17/18-18/19	19/20
Barns inflytande och delaktighet	17/18	18/19	19/20
Reviderad läroplan förskola	18/19	19/20	
Minskade barngrupper	18/19	19/20	
Skola			
Matematiklyftet	12/13	13/14-14/15	15/16
Läsflyftet	16/17		
NPF-lärpaket Digitalisering		16/17-18/19	19/20
Gemensamt			
Förändrade strukturer för systematiskt kvalitetsarbete	20/21		

Dessa utvecklingsområden beskrivs utifrån huvudmannens insatser och utvecklingsarbete. Efter att ett område bedömts som institutionaliserat på huvudmannanivå fortsätter arbetet lokalt på respektive enhet.

1.7. Infrastruktur för systematiskt kvalitetsarbete

Barn- och ungdomsnämndens struktur för det systematiska kvalitetsarbetet vilar på två ben: kvalitet genom dokumentation och kvalitet genom dialog. Dokumentationen består av veckoreflektioner, delanalyser och verksamhetsuppföljningar. Där dokumenteras analyser samt kommande mål och insatser. I dialoger, både intern på respektive enhet och mellan enheterna och huvudmannen, kompletteras och fördjupas förståelsen av analyserna samt kommande mål och insatser.

Kvalitetsarbetet utgår från mötet mellan barn, elev och pedagog. Det är det enskilt viktigaste mötet för att säkerställa lärande och utveckling. Strukturen för kvalitetsarbetet tar utgångspunkt i kvaliteten i det mötet och syftar till att stärka och utveckla det samma. All utbildning i förskola och skola ska utgå från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (Skollagen 1 kap §5). När pedagogerna dokumenterar och analyserar arbetet så skapas förutsättningar för enheten att aggregera och sammanställa resultat och analys. Det leder till att organisationen, på såväl enhets- som huvudmannanivå, får förutsättningar att leva upp till kraven på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet genom dessa aggregerade resultat och analyser. Det finns förvaltningsgemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet för att huvudmannen ska ha möjlighet att aggregera resultat samt kunna göra relevanta jämförelser mellan enheter. Den dokumenterade verksamhetsuppföljningen ligger till grund för dialog om resultat och utvecklingsbehov. Dialog inom styrkedjans delar

syftar till att skapa ömsesidig förståelse för enheternas utmaningar och behov samt för huvudmannens avvägningar och prioriteringar.

1.7.1 Rektors infrastruktur

Utöver det som huvudmannen bedömer behöver vara gemensamt, bygger rektorer upp en inre organisation för ett systematiskt kvalitetsarbete. Strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet tar utgångspunkt i mötet mellan barn, elev och pedagog. Det mötet är det enskilt viktigaste mötet för att säkerställa utveckling och lärande. Det är i huvudsak tre typer av dokumentation som används.

Veckoreflektion – På veckobasis eller motsvarande tidsperiod reflekterar respektive pedagog kring mötet med barn eller elever. Rektor ansvarar för detta som en del i att bygga den inre organisationen.

Delanalys – Varje 6-8 vecka samlas arbetslagen (eller motsvarande gruppering) för att aggregera veckoreflektionerna och utifrån dem och andra resultat göra en analys och planera insatser. I de delanalyser som grundskolan och grundsärskolan genomför har lärarna också inför respektive delanalys genomförs en kunskapsavstämning som utöver veckoreflektionerna ingår i delanalyserna. Rektor ansvarar för detta som en del i att bygga den inre organisationen.

Verksamhetsuppföljning – En gång per år skriver respektive enhet en verksamhetsuppföljning. Verksamhetsuppföljningen består dels av enhetens övergripande rutiner och organisering, men framförallt av analyser av verksamhetsåret samt planerade insatser och mål utifrån de analyserna. Till grund för verksamhetsuppföljningen ligger bland annat delanalyserna och resultat av olika enkäter och annan tillgänglig statistik. För skolorna ingår även omdömen, nationella prov, sammanställning närvaro samt betyg.

1.7.2 Huvudmannens infrastruktur

I huvudmannens verksamhetsuppföljning redogör huvudmannen för verksamhetens organisering och styrning, strukturer för systematiska kvalitetsarbete och övergripande rutiner samt resultat och analys för huvudmannens verksamheter. Resultat och analys består dels av aggregerade resultat från enheternas verksamhetsuppföljningar men också jämförelser mellan enheter och mellan andra kommuner och huvudmän. Huvudmannens verksamhetsuppföljning pekar också ut behov av utveckling och strategier på huvudmannanivå. I samband med att förvaltningen färdigställer huvudmannens verksamhetsuppföljning genomförs en huvudmannadialog utifrån de resultat och analyser som presenteras i verksamhetsuppföljningen. Huvudmannens verksamhetsuppföljning tillsammans med huvudmannadialogen utgör kärnan för huvudmannens kvalitetsarbete. Därutöver återrapporterar förvaltningen till huvudmannen kontinuerligt i förvaltningens huvudprocesser vad gäller ekonomi, systematiskt arbetsmiljöarbete, planering- och uppföljning samt systematiskt kvalitetsarbete.

1.8. Digitaliseringsstrategi för skolväsendet

Den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet antogs av regeringen 2017 och har som syfte att skolväsendet ska använda digitaliseringens möjligheter för att uppnå en hög digital kompetens och främja kunskapsutveckling och likvärdighet. Strategin sträcker sig fram till och med år 2022 då målen ska vara uppnådda hos huvudmannen.

Målen i Digitaliseringsstrategin för skolväsendet ställer krav på adekvat digital kompetens för alla i skolväsendet, såväl barn och elever som pedagogisk personal och ledning. Digitaliseringsstrategin tar vidare upp vikten av likvärdig tillgång till och användning av digitala verktyg och läresurser. För att utveckla digital kompetens och tillgång till digitala resurser behövs enligt digitaliseringsstrategin också ändamålsenlig infrastruktur, både i form av tillgång till verktyg och trådlösa nät men även i form av teknisk-pedagogisk support.

Att utveckla digital kompetens är ett pågående arbete som sker både kommungemensamt och på respektive enheter utifrån identifierade behov, såväl både lokalt och centralt. Utbildningar och workshops har genomförts kring olika digitala resurser och deras användning.

Det finns ett stort utbud av gemensamma digitala läresurser med tillgång för alla barn och elever. En förvaltningsövergripande översyn av dessa gemensamma läresurser har påbörjats med målet att ha moderna och adekvata läresurser som täcker dagens och framtidens behov. Under 2021 har förvaltningen också öppnat upp för möjligheten för verksamheterna själva att skaffa digitala läresurser som är mer i detalj skräddarsydda för specifika målgrupper och behov. I budget för 2022 har barn- och ungdomsnämnden fattat beslutat om att förtäta antalet digitala verktyg med målet att samtliga elever i åk 3-9 ska ha ett personligt digitalt verktyg samt en förtätning av antalet digitala verktyg för personalen i förskolan.

Skolverket har i linje med digitaliseringsstrategins mål börjat att digitalisera nationella prov. Detta arbete kommer intensifieras under de kommande åren. Utbyggnad och modernisering av trådlösa nät kommer därför att vara en viktig del för att säkerställa tillräcklig kapacitet för att digitalt kunna genomföra nationella prov på bred front. Förvaltningen har redan idag Dugga, ett system för digitala prov, men ytterligare stöttning i detta arbete planeras.

En översyn över tillgång till verktyg och verktygstillbehör har påbörjats. I förskolan har arbetet med flerspråkighet stöttats med en digital resurs vars innehåll stödjer de vanligaste språken, en tjänst som fått mycket hög användningsgrad. I skolan finns också en digital tjänst för att stötta i arbetet med flerspråkiga elever.

Teknisk-pedagogisk support har utvecklats genom att förvaltningen i högre grad tillgängliggjort information för självhjälp och adekvat support. Detta arbete kommer att fortsätta med målet att också samla och öka kompetens kring aktuella digitala system ute i verksamheterna.

1.9. Barn- och elevers perspektiv, inflytande och rättigheter

Barn- och ungdomsförvaltningens verksamhet riktar sig till barn varför frågan om barns inflytande, delaktighet och rättigheter är central. Inom barn- och ungdomsförvaltningen finns omfattande barnkompetens med gedigen kunskap om barns- och ungas utveckling, levnadsvillkor och behov. I arbetet med barn och elever kan personal sätta sig in i barnets situation för att bättre kunna ta tillvara barnets intresse (barnets bästa) och på så sätt anta ett *barnperspektiv*. Verksamheten inom såväl förskola som skola ställer krav på barns inflytande och delaktighet där *barnets perspektiv* är centralt. För att få reda på barnets perspektiv måste vuxna kommunicera med barn på ett sätt som är anpassat. Vuxna har skyldighet att ta hänsyn till barnets perspektiv enligt artikel 12 i FN:s barnkonvention, som fastställer barnets rätt till delaktighet.

Att arbeta med ett barnperspektiv eller utgå från barnets perspektiv innebär inte automatiskt att barnets rättigheter säkerställs. För det krävs ett barnrättsperspektiv. Ett *barnrättsperspektiv* innebär att alla besluts- och arbetsprocesser är barnrättsbaserade, det vill säga att barnkonsekvensanalyser och eller prövningar av barnets bästa har gjorts. I en prövning av barnets bästa ska flera aspekter utredas och sammanvägas inför beslut. Dessutom ska de grundläggande principerna artikel 2¹, 3², 6³ och 12⁴ och de två genomförandeartiklarna (artikel 4⁵ och 42⁶) vara beaktade tillsammans med de artiklar som rör aktuell fråga⁷. Barn- och ungdomsförvaltningen har vana och tradition av att arbeta med ett barnperspektiv och i fråga om barns inflytande och delaktighet, vilket också regleras i skollagen. I dagsläget bedrivs ett arbete med att bygga upp strukturer för att arbeta med att barnrättsbasera alla besluts- och arbetsprocesser.

¹ Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

² Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

³ Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

⁴ Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

⁵ Varje stat ska ta ansvar för och nyttja sina resurser till fullo för att uppfylla barns rättigheter. Där det behövs ska stater samarbeta internationellt.

⁶ Varje stat ska göra barnkonventionen allmänt känd bland både vuxna och barn.

⁷ Som framgår av SKL:s skrift Barnets rättigheter i budgetprocessen ska även budgeten genomsyras av ett barnrättsperspektiv. 10

1.9.1 Alingsås kommuns policy för barnkonventionen

Alingsås kommun har slagit fast fyra grundprinciper för arbetet med barnrättsperspektiv: Hållbara strukturer för barns rättigheter, barn ska känna till sina rättigheter, uppmärksamma barn i utsatta situationer samt skickliga och modiga vuxna. Barn- och ungdomsnämnden ansvarar för att uppfylla barnrättsansvaret inom nämndens ansvarsområde. Det ska framgå i verksamhets- och handlingsplaner vilka insatser som ska göras utifrån grundprinciperna i Alingsås kommuns policy för Barnkonventionen. Arbetet med Barnkonventionen är en naturlig del i den undervisning som bedrivs inom ramen för förvaltningens område liksom de vuxna som arbetar här med särskild barnkompetens. Förskola och skola syftar till att ge en trygg, utvecklande och hälsosam livsmiljö för alla barn och där alla, men också särskilt barn- och elevhälsans, medarbetare arbetar för att uppmärksamma barn i utsatta situationer.

1.9.2 Ungdomsfullmäktige

Ungdomsfullmäktiges främsta uppgift är att möjliggöra för unga människor i Alingsås kommun att påverka sin vardag och sin framtid i kort- och långsiktiga frågor.

Ungdomsfullmäktige ska vara en länk mellan politiker och unga människor från årskurs 7 till och med 18 års ålder eller årskurs 3 på gymnasiet. Ungdomsfullmäktige ska ge unga verktyg till att delta och få insikt i demokratiska processer.

Ledamöterna väljs av eleverna respektive högstadieskola och har ett mandat på ett år.

Skola	Ordinarie ledamöter	Ersättare
Gustav Adolfsskolan	6	3
Nolhagaskolan	6	3
Sollebrunns skola	6	3
Östlyckeskolan	6	3

Huvudansvaret för att organisera ungdomsfullmäktige ligger inom kultur- och utbildningsnämnden, och det sker i nära samarbete med barn- och ungdomsnämnden och kommunledningskontoret.

1.9.3 Barn- och elevers arbetsmiljö

Rektor ansvarar för att arbeta med barn- och elevers arbetsmiljö för samtliga verksamheter. I Arbetsmiljölagen finns bestämmelser som systematiskt arbetsmiljöarbete inom grund- och grundsärskola. För årskurs F-6 i grundskolan samt 1-9 för grundsärskolan ska elevernas deltagande i arbetsmiljöarbetet ha en sådan omfattning och utformning att det är anpassat efter deras ålder, mognad och förutsättningar. För elever i årskurs 7-9 i grundskolan utses elevskyddsombud som arbetar för att säkerställa god arbetsmiljö i enlighet med arbetsmiljölagen. För vidare läsning [Förvaltningsövergripande rutin gällande elevskyddsombuds medverkan i arbetsmiljöarbetet.](#)

1.10. Agenda 2030 i Alingsås kommun – god utbildning för alla

Den 25 september 2019 antog kommunfullmäktige i Alingsås en policy för hållbar utveckling. I policyn ställer sig Alingsås kommun bakom målen i Agenda 2030 som syftar till att uppnå en social, ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling. Mål 4 i Agenda 2030 finns till för att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla. Sverige har ett väl uppbyggt och inkluderande utbildningssystem som ger alla möjlighet att genomföra en utbildning. En stor del av mål 4 regleras i skollagen som pekar ut skolans grunduppdrag. Detta omfattar exempelvis avgiftsfri skolgång, lika tillgång till utbildning och att undervisa i hållbar utveckling utefter läroplanerna. För utbildningsanordnarna i kommunen finns sju relevanta delmål:

1. Avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet
2. Lika tillgång till förskola av god kvalitet
3. Lika tillgång till yrkesutbildning och högre utbildning av god kvalitet
4. Öka antalet personer med färdigheter för ekonomisk trygghet
5. Utrota diskrimineringen i utbildningen
6. Alla människor ska kunna läsa, skriva och räkna
7. Utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap

1.11. Resursfördelning

Barn- och ungdomsförvaltningens budget utgörs i huvudsak av kommunbidrag som beslutas av kommunfullmäktige och baseras på befolkningsprognoser. Barn- och ungdomsnämnden beslutar sedan om fördelning till respektive verksamhet och enhet genom att fastställa omsorgs- och elevpeng. Därutöver fastställs resursfördelning till ledning och förvaltningsadministration, central elevhälsa, kompensatoriskt uppdrag samt särskilda satsningar⁸.

Huvuddelen av omsorgs- och elevpengen utgör en resurs för undervisning och pedagogisk verksamhet. Undervisning och pedagogisk verksamhet innehåller resurser för pedagoger till den ordinarie verksamheten, men också resurser för barn i behov av särskilt stöd. Grunden beräknas utifrån resursmätt i form av antal barn och elever per pedagogtjänst. Vilket därmed utgör en total personaltäthet inklusive resurser för barn i behov av särskilt stöd⁹.

⁸ Det är trendprognosen tillsammans med elevframskrivning som ligger till grund för att göra prognoser för barn och elever. Hänsyn tas till föregående års beläggningsgrad, det vill säga hur många av potentiella barn och elever i en viss ålder som väljer kommunal förskola, fritids och grundskola och till hur många barn och elever förvaltningen har i verksamheterna. Prognoserna används för att räkna fram omsorgs- och elevpeng.

⁹ Riktmärket för pengarna i förskola är ca 0,20 pedagogisk tjänst per barn i åldern 1-3 år och ca 0,15 pedagogisk tjänst per barn i åldern 4-5 år. Riktmärket för pengarna är ca 0,07 pedagogisk tjänst per elev i grundskola år 1-9,

För att kompensera för barn- och elevers olika förutsättningar sker en del av resursfördelningen utifrån enhetens socioekonomiska struktur. Bidraget utgör ca 5 % av resursfördelning till grundskola och under 1 % av resursfördelning förskola. Bidraget är inte individuellt utan en fördelning till en enhet med tydlig socioekonomisk struktur utifrån faktorerna nedan. Modellen används för att fördela resurser mellan enheter, inte att fördela resurser mellan klasser eller barn och elever på samma enhet. Rektor fördelar resurserna inom enheten, utifrån enhetens sammansättning. Faktorer som används i modellen för att beräkna varje barn och elevs socioekonomiska situation är:

Faktor	Nivå	Vikt
Vårdnadshavares utbildningsnivå	Båda vårdnadshavarna saknar gymnasial utbildning	3,5
	Båda vårdnadshavarna saknar eftergymnasial utbildning	2
Vårdnadshavarnas ekonomiska situation	Ena eller båda vårdnadshavarna uppbär försörjningsstöd	2
Migrationsbakgrund	Barnet och båda vårdnadshavarna är utlandsfödda, invandrade för mindre än 6 år sedan	2,5
	Barnet och båda vårdnadshavarna är utlandsfödda	1
Kön	Barnet är pojke	0,4

Faktorena har tilldelats olika vikt utifrån vilka faktorer som mest anses påverka studieresultatet. Modellen har använts sedan införande av socioekonomiskt strukturbidrag år 2013.

ca 0,05 pedagogisk tjänst per elev i förskoleklass, ca 0,05 pedagogisk tjänst per barn i fritidshem år F-3 och ca 0,02 pedagogisk tjänst per barn i fritidshem år 4-6. Förutom personal i pedagogisk verksamhet innehåller pengarna resurser för specialpedagog, administration, vaktmästeri, inkl. underhållsmaterial och förbrukningsmaterial, företagshälsovård, kompetensutveckling och kostnader för pedagogiskt material, lärvärtyg (lärvärtyg endast åk 7-9), hygienartiklar, förbrukningsvaror, kopieringskostnader, telefoni etc.

Se bilaga 2 för fördelning av socioekonomiskt strukturbidrag till respektive förskola och grundskola.

1.11.1 Statsbidrag

Statsbidrag är ett statligt ekonomiskt stöd till specifika insatser i förskola och skolan. Det är i regel huvudmannen som söker bidrag. Vissa statsbidrag söks för samtliga verksamheter i kommunen såsom maxtaxa och kvalitetssäkrande åtgärder i förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg. Statsbidrag för mindre barngrupper söks fram till 2022 för respektive enhet. Vidare erhåller huvudmannen statsbidrag för omsorg på kvällar, nätter och helger vilket ger en viss ekonomisk förstärkning för verksamheten. Andra statsbidrag som erhållits är de som syftar till kompetenshöjande utbildningsinsatser såsom lärarlyft och speciallärarlyftet samt bidrag för karriärtjänster (förstelärare).

Det största statsbidraget, sett till erhållna medel, är statsbidrag för likvärdig skola. Statsbidraget används för att finansiera samordning för nyanländas lärande samt förstärkning av nyckelfunktioner såsom skolsköterska, speciallärare, specialpedagoger och kuratorer för att möjliggöra en förtätning vid de enheter eller team där behov av förstärkning identifierats. Vidare har från och med 2021 statsbidraget riktats mot att förstärka skolans digitalisering och stärka skolans och huvudmans arbete med systematiskt kvalitetsarbete.

1.11.2 Särskild satsning för minskade barngrupper i förskolan

För att nå minskade barngrupper i förskolan används statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan. Statsbidraget söks och erhålls i förhållande till samtliga huvudmän i landet. År 2020 fick 6 förskolor statsbidrag på totalt 3,1 miljoner kronor. Kommunala satsningen för minskade barngrupper i förskolan riktar sig till samtliga förskolor, både kommunala och fristående. Förvaltningen arbetar med att fortsätta utveckla förskolans organisation utifrån de förutsättningar som finns i beslutad budget. Arbetet utgår ifrån barnens behov, verksamhetens bästa och lokala förutsättningar. För att nå barngrupper av mindre storlek behöver barnen delas in i fler olika grupper på respektive förskola.

Som riktmärke för antal barn i en barngrupp rekommenderar Skolverket (2017) 6-12 för barn i åldern 1-3 år respektive 9-15 för barn i åldern 4-5 år. Riktmärket ska tolkas som något att förhålla sig till och inte något statistiskt. Det kan alltså vara både färre eller fler barn i en barngrupp än vad riktmärket anger, beroende på hur väl de andra faktorerna fungerar tillsammans. Dessa faktorer är personalens utbildning och kompetens, personaltäthet i relation till antal barn, barngruppens sammansättning och den fysiska miljön. Varje förskola har fortsatt arbetet med att få en fungerande organisation runt minskade grupperingar i förskolan.

1.12. Klagomål och synpunkter

Alingsås kommun har skriftliga rutiner, externa och interna, gällande att ta emot klagomål och synpunkter samt utreda dessa. Extern information finns att läsa på Alingsås kommuns hemsida där information, tillvägagångssätt och mall finns att tillgå

<https://www.alingsas.se/kommun-och-politik/overklaga-beslut-rattssakerhet/synpunkten/bun/>.

Elever och vårdnadshavare ges möjlighet att inkomma med klagomål till såväl skolpersonal, rektor som huvudman. Informationen gällande klagomålshantering i barn- och ungdomsförvaltningen finns att tillgå på hemsidan, portalen Arena för lärande samt på förskolornas och skolornas egna sidor. Det finns en intern rutin för all personal att följa när synpunkter/klagomål inkommer. Inkomna synpunkter till huvudmannen följs upp en gång om året i ett särskilt ärende till barn- och ungdomsnämnden.

1.13. Samverkan med andra aktörer

Barn- och ungdomsförvaltningen samverkar med en rad olika aktörer i olika samverkansformer.

Samverkan inom SAMLA närvårdssamverkan där Lerum och Alingsås ingår i en samverkan mellan skola, socialtjänst och vårdcentral för att gå in med tidiga insatser i samverkan för elever med lindrig psykisk ohälsa. Samverkan startade med medel från socialstyrelsen och skolverket för just tidigt samordnade insatser i syfte att stödja elever för fullföljda studier. I Lerum och i Alingsås finns ett samverkansteam Barn och unga inom SAMLA med syfte att öka närvaro och måluppfyllelse genom att fånga in barn/elever tidigt för att ge rätt stöd i rätt tid gällande lindrig psykisk ohälsa där en vårdcentral per kommun erhållit extra medel för en psykologtjänst riktad till barn och unga med lindrig psykisk ohälsa. Närvårdssamverkan sker utifrån enskilda barn- och elevärenden. SIP, samordnad individuell plan, tidigare Västbus kan kallas till och upprättas av skola, socialtjänst och region och genom SIP sker en samverkan även med specialistnivån inom regionen såsom, BUP och HAB. Rektor initierar SIP med stöd av personalen inom EHT.

Samverkan för kring barn som ska börja förskoleklass sker där specialpedagog tillsammans med logoped i samverkar för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för elevens start i förskoleklass. Samverkan mellan skola och socialtjänst sker genom SAMTIDIGT för elever där det finns gemensam oro för eleven där elevens hemförhållande, nätverk, fritid har negativ inverkan på elevens skolgång och där gemensamma insatser är till gagn för elevens möjlighet att få adekvat stöd för att nå målen i skolan.

Barn och unga i samverkan (BUS) är samverkan mellan Barn-och ungdomsnämnden, Kultur- och utbildningsnämnden samt socialnämnden. BUS styrgrupp har gemensamma möten för att utifrån budget för de tre nämnderna kunna samlas i gemensamma utmaningar och mål att tillsammans arbeta för. "En väg in" är exempel på arbetssätt utifrån BUS-samarbetet för att säkerställa att varje barn som kommer nyanländ till vår kommun får stöd i direkt kontakt med enhetschef Nyanländas lärande genom "En väg in", en samverkan som identifierats gemensamt och som samverkas med barnets bästa i fokus. Fullföljda studier och samverkan i samverkansteamet barn och unga i SAMLA är också en samverkan inom BUS.

Samverkan sker med ungdomsmottagningen genom att ungdomsmottagningen genomför skolbesök i åk 8 för att synliggöra ungdomsmottagningen och organiseras i regel tillsammans med undervisning kring sexualitet och relationer, på samtliga 7-9-skolor.

1.14. Extern granskning och tillsyn

1.14.1 Anmälningar från BEO och SI

Som en del i huvudmannens systematiska kvalitetsarbetet görs årligen en sammanställning av antalet ärenden från Skolinspektionen och Barn- och elevombudet. Skolinspektionen är tillsynsmyndighet för barn- och ungdomsnämndens verksamheter. Alla, såsom föräldrar och elever samt personal, kan lämna uppgifter om missförhållanden till Skolinspektionen. I regel handlar det om kränkande behandling eller om uteblivet stöd till barn eller elev, men kan också handla om andra ärenden, t.ex. elevs rätt till utbildning. Dessa ärenden rapporteras till barn- och ungdomsnämnden i särskilt ärende.

1.14.2 Övriga granskningar

Under hösten 2020 genomfördes två granskningar där barn- och ungdomsnämnden deltog. I den första stod "huvudmannens styrning genom tydlighet i delegering och uppföljning i Alingsås kommun" i fokus. I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömde Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas vad gäller att "skapa samsyn kring vad som ska uppnås med de delegerade uppgifterna". I den andra granskningen var det huvudmannens analys av studieresultat och trygghet samt huvudmannens kompensatoriska arbete som stod i fokus.

Skolinspektionen konstaterade att huvudmannen i hög utsträckning vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt. Vidare konstaterades att huvudmannen i flera delar gör relevanta analyser av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden. Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behöver inledas vad gäller huvudmannens analyser av studieresultat och resultat av trygghet i grundskolan för att kunna identifiera och förklara styrkor och utvecklingsområden. Detta för att kunna ge rätt förutsättningar i förhållande till de olika skolenheternas behov. Huvudmannen har sedan tidigare identifierat samma utvecklingsområde och därför redan påbörjat ett utvecklingsarbete. I slutet av verksamhetsåret 20/21 avslutade Skolinspektionen ärende eftersom det bedömde att huvudmannens lever upp till de krav och förväntningar finns rörande utvecklingsområdet.

Under hösten 2021 har KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer översiktligt granskat barn- och ungdomsnämndens ansvar för utbildningen vid högstadiet under covid-19-krisen. KPMG gjorde bedömningen att barn- och ungdomsnämnden givit grundskolans högstadium respektive gymnasieskola förutsättningar att bedriva distans- och fjärrundervisning och att verksamheten och kunskapsresultaten har följts upp ur kvalitetsperspektiv. Vidare lämnar KPMG en rekommendation om att särskilt följa upp och vid behov tillse att åtgärder vidtas för:

- att lärarna och andra kompetenser i grundskolans högstadium ges förutsättningar att möta de behov som elever har efter att undervisningen har bedrivits digitalt.
- att elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd får det, men också att det finns förutsättningar att utmana de elever som lätt når målen för verksamheten.

Under hösten 2022 har KPMG på uppdrag av kommunens revisorer också granskat huruvida barn- och ungdomsnämnden ger skolenheterna förutsättningar att erbjuda likvärdig utbildning. De områden som granskningen innefattat är resursfördelning/resurstilldelning, modersmålsundervisning/svenska som andraspråk/studiehandledning, särskilt stöd och elevhälsa, legitimerade och behöriga lärare samt kvalitetsarbete. KPMG gör bedömningen att grundskolenheterna inte fullt ut har förutsättningar att erbjuda likvärdig utbildning. Ställningstagandet grundar sig på att tillgången till legitimerad och behörig lärarpersonal samt att tillgången till en samlad elevhälsa skiljer sig åt mellan stora och små skolenheter och skolenheter i olika delar av kommunen. Svenska som andraspråk bedrivs inte likvärdigt vid kommunens enheter. Det är svårare att rekrytera studiehandledare och organisera studiehandledning på modersmål vid skolenheter, som ligger längre från centralorten. Det gör att nyligen anlända elever vid dessa enheter riskerar att varken få undervisning i svenska som andraspråk eller studiehandledning på modersmål som motsvarar behoven. Förutsättningarna att erbjuda särskilt stöd i den form eller den omfattning som bäst gynnar elevens kunskapsutveckling varierar också.

I granskningen redogör KPMG också i bedömningen att huvudmannen har vidtagit vissa åtgärder för att stärka likvärdigheten. Det gäller till exempel att elevhälsan och insatser för nyanlända och elever med annat modersmål än svenska organiseras centralt samt att särskilt stöd för elever med extraordinära stödbehov möts med centrala insatser, till exempel central särskild undervisningsgrupp. Därtill bedöms att huvudmannen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med lag. Likvärdig skola utgör ett fokusområde inom kvalitetsarbetet under 2021. Det är ett arbete som pågår. KPMG pekar särskilt på vikten av att nämnden vidtar åtgärder om brister identifieras. KPMG påtalar vikten av att nämnden vidtar åtgärder utifrån brister som identifieras samt rekommenderar nämnden att

- analysera om tillgängliga resurser och resursfördelningsmodell utifrån den av nämnden beslutade skolstrukturen ger förutsättningar för likvärdig skola där alla elever får möjlighet att utvecklas så långt som möjligt och ges adekvat särskilt stöd om det bedöms behövas. Om så inte är fallet bör lämpliga åtgärder vidtas.
- följa upp att det vid varje skolenhet finns reella förutsättningar för varje elev att få det särskilda stöd som eleven behöver.
- följa upp undervisning i svenska som andraspråk och vidta åtgärder vid brister i kvalitet och likvärdighet.
- verka för att tillgången på legitimerad och behörig personal är hög och likvärdig vid kommunens samtliga skolenheter samt för att det finns likvärdig tillgång på vikarier.
- säkerställa att elevhälsan ges förutsättningar att främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande vid samtliga skolenheter.

2. Övergripande rutiner

2.1. Placering i förskola, det fria skolvalet och placering i grundsärskola

2.1.1 Placering i förskola

Antal inskrivna barn i kommunal förskola uppgår till ungefär 1600-1800 barn, beroende på tidpunkt på året. I dagsläget klarar kommunen att upprätthålla garantitiden på 4 månader för sökande barn. I de flesta fall går det att få plats på kortare tid än så. Platsfördelningen sker efter beslutade urvalskriterier, där ködatum är det primära kriteriet. Utöver det finns syskonförtur och förtur utifrån särskilda skäl, vilket går före ködatum. [Barnomsorgsregler i Alingsås kommun](#)

2.1.2 Skolval

Skolvalet styrs av [Skolval ansökningsförfarande, placeringsregler och urvalskriterier](#). Alla elever som ska börja förskoleklass och årskurs 7 berörs av skolvalet, löpande inskrivningar i verksamheten eller för andra årskurser hanteras genom skolbytesansökningar. Skolbyteansökan finns som en [separat e-tjänst](#) men följer samma regelverk som skolvalet.

Skolvalsperioden pågår mellan 15 nov – 15 december, men kommunen försöker i så hög grad som möjligt att få in svar från samtliga vårdnadshavare, även efter sökperioden. Detta utifrån rättspraxis att elever vars vårdnadshavare inte gjort något aktivt val inte får särbehandlas negativt. Inför varje hösttermin genomförs drygt 1000 skolval av barn och deras vårdnadshavare. Närmare 95% av alla får sin önskade skolenhet. De skolenheter som behöver neka beslut är i störst utsträckning 7-9-skolor i centrum.

2.1.3 Placering i grundsärskola

Processen för mottagande till grundsärskolan är centralt organiserat och det är verksamhetschef med ansvar för bland annat grundsärskolan som är ansvarig. Frågeställning om intellektuellt funktionshinder hos elev initieras av barn/elevhälsan som samverkar med vårdnadshavare för att påbörja psykologisk och medicinsk utredning. Utredningarna kompletteras med pedagogisk och skolsocial utredning med inriktning grundsärskola. När samtliga utredningar är färdiga meddelas mottagningsgruppen för skolan som granskar och kvalitetssäkrar underlagen. Mottagningsgruppen består av psykolog, skolsköterska, kurator och specialpedagogisk kompetens. Mottagningsgruppen gör bedömning om mottagande och rekommendation om huruvida eleven har rätt att läsa enligt grundsärskolans läroplan, endera integrerat i grundskolan eller i grundsärskolan. Efter samtycke från vårdnadshavare fattar verksamhetschef beslut.

2.2. Huvudmannens rutiner rörande arbetet mot kränkande behandling och diskriminering

Huvudmannen använder sedan verksamhetsåret 20/21 ett processverktyg, KB-process, som stöd för rektors och huvudmannens arbete med att anmäla och dokumentera utredning, åtgärder och uppföljning i ärenden rörande kränkande behandling. I verktyget finns också statistik- och analysstöd. Barn- och ungdomsnämnden tar vid varje sammanträde del av aktuell statistik för upprättade anmälningar. I början av varje verksamhetsår upprättar förskole- och skolenheterna planer mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier i enlighet med Skollagen kap. 6 och Diskrimineringslagen kap. 3.

2.3. Arbetet för att främja närvaro

Den förvaltningsgemensamma riktlinjen "Riktlinje för att främja närvaro och följa upp frånvaro" beskriver hur arbetet på respektive enhet ska gå till och beskriver de delar som är upp till respektive rektor att besluta utifrån de lokala förutsättningarna. Riktlinjen berör arbetet med individärenden och att skapa rutiner för dokumentation av närvaro. Förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola och grundsärskola berörs av riktlinjen. Inom ramen för riktlinjen finns rutiner för när och hur frånvaroutredningar samt handlingsplaner upprättas och hur huvudmannen informeras. Inför varje sammanträde rapporteras antalet pågående handlingsplaner rörande problematisk skolfrånvaro.

Som en del i det systematiska kvalitetsarbetet följer varje skola upp närvaron på grupp- och organisationsnivå. Vid dessa uppföljningar analyserar skolan närvaron på grupp- och organisationsnivå samt planerar insatser. Det sker dels i delanalyserna, dels i verksamhetsuppföljningen för respektive enhet med aggregeras också på huvudmannanivå.

En lyckad skolgång minskar risken för socialt utanförskap och psykisk ohälsa som vuxen. Det är därför viktigt att fånga upp elever som har hög frånvaro i tid och sätta in rätt insatser. Långvarig skolfrånvaro kan även innebära att eleven har behov som behöver mötas av flera aktörer samtidigt. I Alingsås kommun finns idag rutin som förskolor och skolor följer när ett barn eller en elev har en oroande frånvaro, eller där frånvaron överstiger 15% över en längre tidsperiod.

I ett första steg arbetar varje skola med närvarofrämjande insatser som riktar sig till alla elever i skolan. Det handlar om att skapa ett bra skolklimat där eleverna känner sig trygga, mår bra och trivs i skolan genom att skapa möjlighet till likvärdigt och tillgängligt lärande. I ett nästa steg arbetar enheterna med förebyggande och målinriktade insatser för elever som har ett riskbeteende eller som tillhör en riskgrupp. Det kan exempelvis handla om bristande skolresultat, svårigheter med koncentration, svårigheter i sociala kontakter eller svårigheter i hemmet. Insatserna på denna nivå kan vara extra stöd och anpassningar för både eleven och vårdnadshavarna.

Från och med våren 2021 införs ett **skolsocialt team** som ska arbeta med insatser som riktas mot elever som har en mer komplex problematisk skolfrånvaro. Den här nivån kräver ofta en samverkan mellan flera professioner, individuellt anpassade insatser och ett nära samarbete med vårdnadshavarna. Det skolsociala teamet organiseras centralt under enhetschef för stöd och utveckling.

Det skolsociala teamet arbetar i samverkan med enhetschef elevhälsa samt förskolornas BHT och skolornas EHT. Det skolsociala teamet samverkar med samverkansteamet inom SAMLA Barn och unga och organisation för SIP. Det skolsociala teamet har en tvärprofessionell sammansättning och består av skolsociolog, specialpedagog och skolpsykolog. Det skolsociala teamet är mobilt och erbjuder barn, elever och vårdnadshavare olika former av stöd enskilt och i grupp. Målet ska vara att stödet leder till att elev återkommer till förskoleklass, grundskola eller grundsärskola och får möjlighet till fullföljda studier vilket vi vet är en stor friskfaktor för hälsa genom hela livet.

2.4. Dokumentation av undervisning och resultat

2.4.1 Rutiner för att följa barn och elevers lärande och kunskapsutveckling

Det är respektive rektor som tillsammans med förskollärare, lärare och övrig pedagogisk personal utformar rutiner och strukturer för att följa barns och elevers lärande i enlighet med bland annat Skolverkets Allmänna råd om betyg och bedömning (2018) och läroplanerna. Huvudmannen tillhandahåller lärplattformen Unikum för att föra pedagogisk dokumentation, omdömen i åk 1-5, kunskapsavstämningar i åk 1-9, upprättande och individuella utvecklingsplaner (IUP) men även pedagogiska planeringar inklusive bedömningar av dem samt annan pedagogisk dokumentation.

Dokumentation av betyg och nationella prov sker i betygskatalogen och i de nationella proven. Resultat av de nationella proven och lärarens betyg rapporteras in i betygswebben som sedan lagras i det digitala systemet Procapita.

2.4.2 Extra anpassningar

Arbetet med extra anpassning görs av lärare eller annan pedagogisk personal i skolan inom ramen för den ordinarie undervisningen. Rektorn på respektive skola har till ansvar att skapa rutiner för arbetet med extra anpassningar och i förekommande fall prioritera resurser. Arbetet med och rutinerna kring extra anpassningar ingår också i respektive skolas systematiska kvalitetsarbete.

Inom ramen för enhetsdialogerna och huvudmannadialogen för huvudmannen en dialog med respektive rektor rörande arbetet med extra anpassningar rörande rutiner, prioritering av resurser samt i relation till det systematiska kvalitetsarbetet både på enhetsnivå och huvudmannanivå.

Huvudmannen tillhandahåller lärplattformen Unikum, som är en säker yta för att dokumentera extra anpassningar.

2.4.3 Särskilt stöd

Det är rektor på respektive skola som har till ansvar att organisera och skapa rutiner för arbetet med att utreda särskilt stöd och utarbeta och utvärdera åtgärdsprogram. Inom förskolan har rektor ett motsvarande uppdrag, men inom förskolan upprättas inga åtgärdsprogram, däremot kan en handlingsplan beslutas i syfte att möta ett barns behov. Rektor både inom förskola och skola är ansvarig för att i förekommande fall prioritera resurser. Arbetet ingår också i respektive skolas och förskolas systematiska kvalitetsarbete.

Inom ramen för enhetsdialogerna och huvudmannadiologen för huvudmannen en dialog med respektive rektor rörande arbetet med att utreda särskilt stöd, att utarbeta och utvärdera åtgärdsprogram och handlingsplaner, prioritering av resurser samt i relation till det systematiska kvalitetsarbetet både på enhetsnivå och huvudmannanivå.

Huvudmannen tillhandahåller lärplattformen Unikum. Det är där som respektive skola dokumenterar utredningar rörande särskilt stöd samt åtgärdsprogram. Förskolan dokumenterar utredningar som särskilt stöd och handlingsplaner i journalsystemet Prorenata.

3. Resultat i förskolan

3.1. Nuläge

Reviderad läroplan för förskolan, Lpfö18, trädde i kraft i juli 2018 och har stärkt och förtydligat förskolans uppdrag liksom förskollärares ansvar för undervisning. Det är läroplanen som definierar uppdraget och vad det finns för mål för verksamheten. Särskilt har undervisningsbegreppet och förskollärares yrkesroll stärkts och definierats i och med den reviderade läroplanen. Utgångspunkten för undervisningen är barnens intresse, vilket ska utvecklas och utmanas av pedagogerna för att på så sätt arbeta mot läroplanens mål.

Ett resultat är den progression i lärande som kan ses hos barnen rörande förmågor och mål som formuleras i Lpfö18. Det är pedagogernas reflektioner och analyser av förskolans undervisning och barngruppens progression som fångar resultaten i kvalitativa beskrivningar av nuläget. Pedagogernas dokumentation beskriver de pedagogiska planering som den planerande undervisningen vilar på samt dokumentation av spontan undervisning. Vidare används dokumentationen för det systematiska kvalitetsarbetet för att fånga förskolans resultat och utifrån det analysera utvecklingsbehov och planera för insatser i syfte att nå uppsatta mål.

De resultat som pedagoger kan se genom pedagogisk dokumentation analyseras tillsammans med resultaten från GR-enkäten vilket blir en del av förskolornas och huvudmannens resultat.

Huvudmannen har som delmål att **alla barn är trygga på förskolan**. Delmålet mäts genom att samtliga förskolor ska ha ett värde för "normer och värden" som är högre än genomsnittet för GR-kommunerna samt att all personal ska vara förtrogen med bemötande och dokumentation i fråga om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Huvudmannen har också som delmål att **alla barn får utvecklas så långt som möjligt utifrån läroplanens alla områden under sin tid på förskolan**. Delmålet mäts genom att samtliga förskolor har tydliga beskrivningar för den progression som skett i barns lärande och kopplar samman det med den undervisning som bedrivits för samtliga läroplansområden samt att en minskad skillnad mellan enheter i samtliga läroplansområden i GR-enkäten ska vara ett prioriterat mål där samtliga enheter ska ligga minst över GR-snittet.

Vidare har huvudmannen som delmål att **Alingsås kommunala förskolor ska vara likvärdiga förskolor**. Delmålet mäts genom att skillnaden i resultat och måluppfyllelse mellan enheter som grundar sig i socioekonomiska faktorer ska minska 2026 jämfört med 2020.

Indikator för delmål	Antal förskolor över GR-snittet 19/20	Antal förskolor över GR-snittet 20/21
Normer och värden	12/30	13/30
Omsorg, utveckling och lärande	26/30	20/30
Barns delaktighet och inflytande	16/30	18/30
Förskola och hem	19/30	21/30
Differens högsta och lägsta värde mellan enheter	19/20	20/21
Normer och värden	0,69	0,70
Omsorg, utveckling och lärande	0,82	0,89
Barns delaktighet och inflytande	0,61	0,72
Förskola och hem	0,77	0,86

3.1.1 Tidigare planerade insatser

I huvudmannens verksamhetsuppföljning för verksamhetsåret 19/20 fastställdes tre delmål för förskolan. Till varje delmål kopplades ett antal insatser som planerades för att utveckla arbetet inom respektive delmål.

	Delmål: Alla barn är trygga på förskolan	Delmål: Alla barn får utvecklas så långt som möjligt utifrån läroplanens alla områden under sin tid på förskolan.
Insatser	Fortsätta att utveckla och organisera för minskade barngrupper, då de visat sig ha positiva effekter på tryggheten och måluppfyllelsen i förskolan.	
	Stärka processen med att arbeta efter den nya strukturen för systematiskt kvalitetsarbete i hela styrkedjan framförallt med fokus på att vidareutveckla arbetet med att formulera mål och särskilja dessa från aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys.	
	För att skapa goda förutsättningar för barns måluppfyllelse avser förvaltningen att stödja enheterna i att stärka den inre organisationen med utgångspunkt i ett distribuerat ledarskap.	

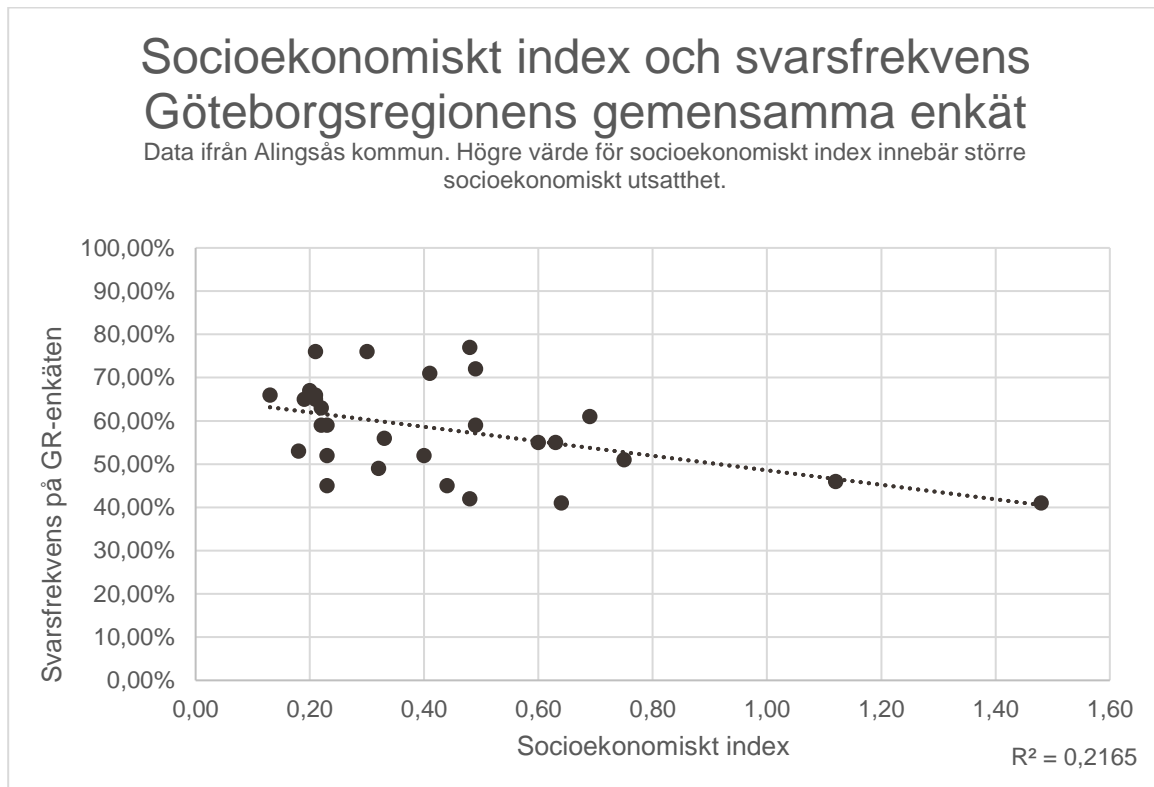
Delmål: Alingsås kommunala förskolor ska vara likvärdiga förskolor	
Insatser	Att tillsammans med de enheter som erhållit socioekonomiskt strukturbidrag ytterligare utveckla de analyser som ligger till grund för vilka insatser man använt bidraget till.
	Kartlägga de förskolor som i större utsträckning lyckas med att skapa tillgänglig och inkluderande verksamhet utifrån de socioekonomiska förutsättningarna. Detta för att sedan sprida detta till övriga förskolor i förvaltningen.
	Utveckla det sätt som socioekonomiska förutsättningar beskrivs, för att kunna beskriva enhetens barnsammansättning ur ett socioekonomiskt perspektiv.

Den insats som rör minskade barngrupper pågår, men det har under perioder under verksamhetsåret inte funnits möjlighet till det på grund av den pågående covid-19-pandemin. I huvudsak har arbetet med de minskade barngrupperna varit i ett förvaltande, där utvecklingen fått stå tillbaka under året.

Samtliga förskolor har utvecklat kvaliteten i de skrivna analyserna och grunda dem i resultatbeskrivningar. Även rörande att formulera mål och särskilja dem ifrån aktiva åtgärder och insatser har framsteg gjorts. De utmaningar som förvaltningen identifierat är motsvarade de som Skolverket visar på i en nyligen publicerad kartläggning av skolhuvudmannens systematiska kvalitetsarbete (Skolverket 2021). Skolverket konstaterar att Kvalitetsarbetet i förskolan präglas av att det finns färre kvantitativa mått att tillgå i jämförelse med skolan. Konsekvensen kan bli att de få kvantitativa mått som finns tillgängliga för huvudmannen ges för stor vikt i kvalitetsarbetet i stället för att kompletteras med underlag som fångar bredden och komplexiteten i förskolans verksamhet. Skolverket menar att förskolan därför behöver utveckla andra sätt att värdera kvaliteten på, för att upprättar ett systematiskt kvalitetsarbete som når bortom det enkelt kvantifierbara. Strukturerna för huvudmannens kvalitetsarbete i Alingsås är strukturerat för att nå den målbilden. Processen med att stärka rektorerna i arbetet med distribuerat ledarskap har påbörjats och en kontakt med en universitetslektor vid Göteborgs universitet är upprättad för att säkerställa en hög kvalitet i arbetet. Huvudmannen har utvecklat analysen av det kompensatoriska uppdraget utifrån socioekonomisk sammansättning. Förvaltningen har tagit fram en modell för att visa på samvariation mellan socioekonomiska förutsättningar och bland annat medelvärden på Göteborgsregionens enkät.

3.1.2 Enkätdata, Göteborgsregionens gemensamma enkät

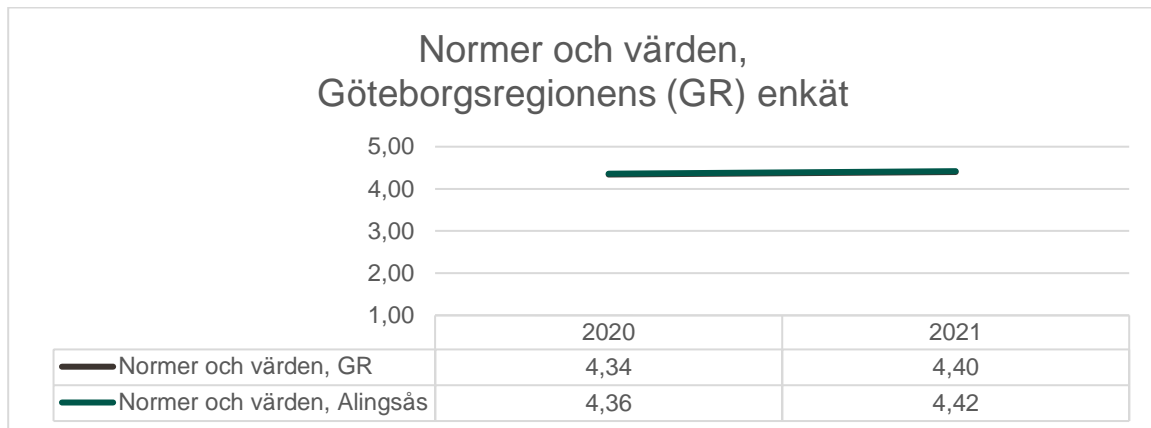
Alingsås kommun genomför varje år, tillsammans med övriga kommuner i Göteborgsregionen, en regiongemensam enkät till vårdnadshavare inom förskola. Syftet med enkäten är att få ett underlag som visar hur vårdnadshavarna uppfattar att förskoleverksamheten svarar mot målen i förskolans läroplan. Rapporten gäller Alingsås och bygger på svar från 1096 vårdnadshavare av 1853 vilket ger en svarsfrekvensen om 59%.

Det finns en samvariation mellan den socioekonomiska sammansättning och svarsfrekvensen för Göteborgsregionens gemensamma enkät. Förklaringskraften i den samvariationen är stark. De olika förskolorna som haft lägre svarsfrekvens har genom olika typer av insatser lyckats höja deltagandet jämfört med föregående år. Bland annat har förskolorna informerat via informationsmöten och pratat med vårdnadshavarna direkt vid t.ex. hämtning och lämning. I analys av nedan redovisade områden är det viktigt att beakta att det rör sig om vårdnadshavarnas uppfattning om kvaliteten inom olika områden.

3.1.3 Normer och värden

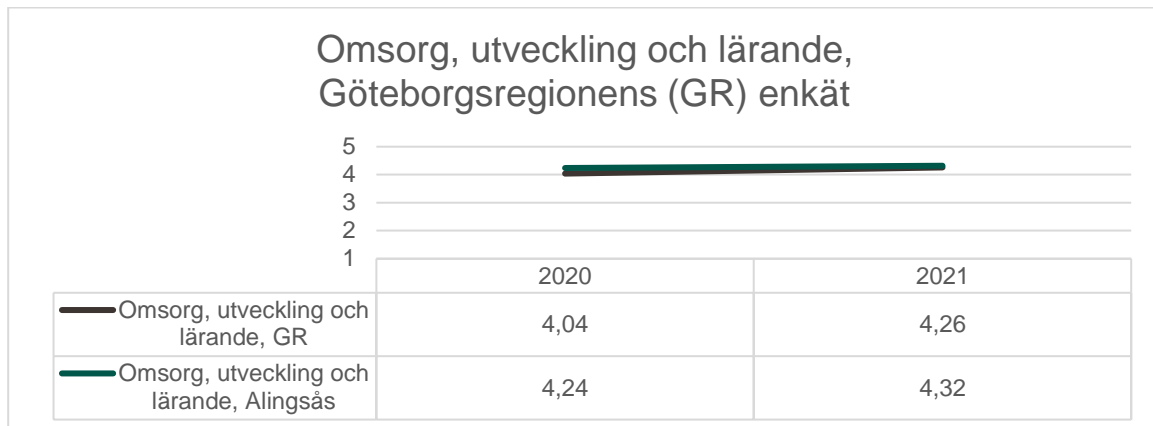
Läroplanens formuleringar rörande undervisningen och målen kring normer och värden är både kompletterande och överlappande rörande uppdraget att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Den delen av förskolans uppdrag som rör dessa delar följs upp under "3.2 Sammanfattning av resultat målinriktat arbete mot kränkande behandling och diskriminering". Grunden i alla förskolor, främjande förebyggande och åtgärdande arbete både i vardagen och utifrån varje förskolas plan kring kränkande behandling samt de mål som finns beskrivna i läroplanen under normer och värden. I verksamhetens vardag är dessa två delar sammanflätade och stärker varandra i en växelverkan och följs löpande upp som en del i strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Resultaten av GR-enkäten visar att Alingsås kommunala förskolor ligger över Göteborgsregionens genomsnitt, men med en knapp marginal. Både Göteborgsregionen och Alingsås kommun har ett högre värden 2021 jämför med 2020, ökningen är ungefär lika stor för både Göteborgsregionen och Alingsås. Det finns en variation mellan förvaltningens förskolor där 13 av 30 förskolor har ett värde som ligger över Göteborgsregionens värde. Spridningen mellan den förskola som har högst mot den som har lägst värde är i stort sett oförändrad.

3.1.4 Omsorg, utveckling och lärande

Området omsorg, utveckling och lärande bildar i förskolan en helhet, där undervisningsbegreppet är helt centralt. Undervisning i förskolan utgår ifrån barnens intresse och målet är att barnen ska få den undervisning som främjar deras lärande utifrån var de befinner sig. Det handlar således om att hela tiden utvecklas, snarare än att nå upp till en viss nivå som är på förhand definierad. Undervisning i förskolan kan både vara spontan och planerad. Även den spontana undervisningen ställer höga krav på planering, det kräver bland annat att det finns en tydlig dagstruktur, att lärmiljön är inspirerande, anpassad utifrån barnens behov och intressen samt utifrån de olika läroplansområdena. Det krävs också att pedagogerna har ett medvetet förhållningssätt, för att kunna ta tillvara på möjligheter till spontan undervisning. Initiering kring undervisningsbegreppet i förskolan som påbörjades 2017 har nu implementerats på alla förskolor vilket lett till större medvetenhet om pedagogernas roll att utmana barnen både utifrån läroplansmålen och barnens intressen. Förvaltningen konstaterar att undervisningsbegreppet har blivit levande och används i enlighet med förskolans pedagogiska uppdrag.

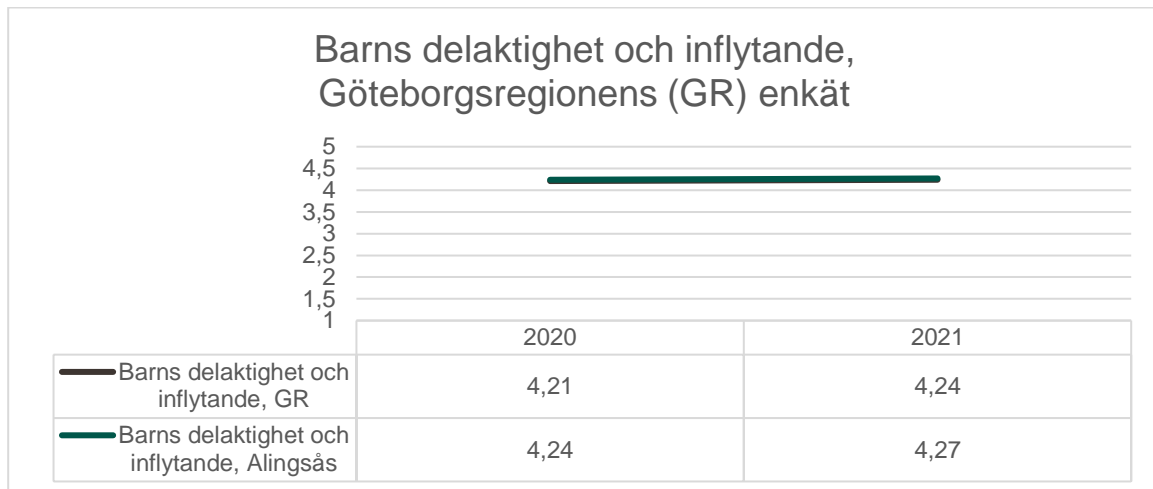

Resultaten av GR-enkäten visar att Alingsås kommunala förskolor ligger över Göteborgsregionens genomsnitt. Både Alingsås och Göteborgsregionens värde har ökat, Göteborgsregionen har ökat mer än Alingsås. Det finns en variation mellan förvaltningens förskolor där 20 av 30 förskolor ligger över Göteborgsregionens värde, detta är 6 färre än föregående år. Spridningen mellan den förskola som har högst mot den som har lägst värde har blivit något större. Utav de 10 förskolor som ligger under GR-snittet har fyra av dem ett högre värde 2021 i jämförelse med 2020, de övriga sex förskolorna har ett lägre värde 2021. Det finns inget tydligt mönster kopplat till storlek, geografisk placering eller socioekonomisk sammansättning hos de 10 förskolorna som ligger under GR-snittet. Det är respektive förskolas lokala utmaningar som ligger bakom att de har ett värde lägre än GR-snittet. De fyra förskolor som har ett högre värde har fungerade insatser för att utveckla verksamheten. De övriga sex förskolorna har bland annat haft svårt att synliggöra det pedagogiska arbetet för vårdnadshavarna bland annat på grund av den pågående covid-19-pandemin.

3.1.5 Barns delaktighet och inflytande

2016 initierades ett arbete med att öka barns delaktighet och inflytande. Det är ett arbete som bedrivits på förvaltningens samtliga förskolor. Förvaltningen kan konstatera att utvecklingsområdet nu är institutionaliserat, vilket innebär att arbetet är så integrerat i förskolornas arbetssätt att det är en självklar del av förskolornas rutiner.

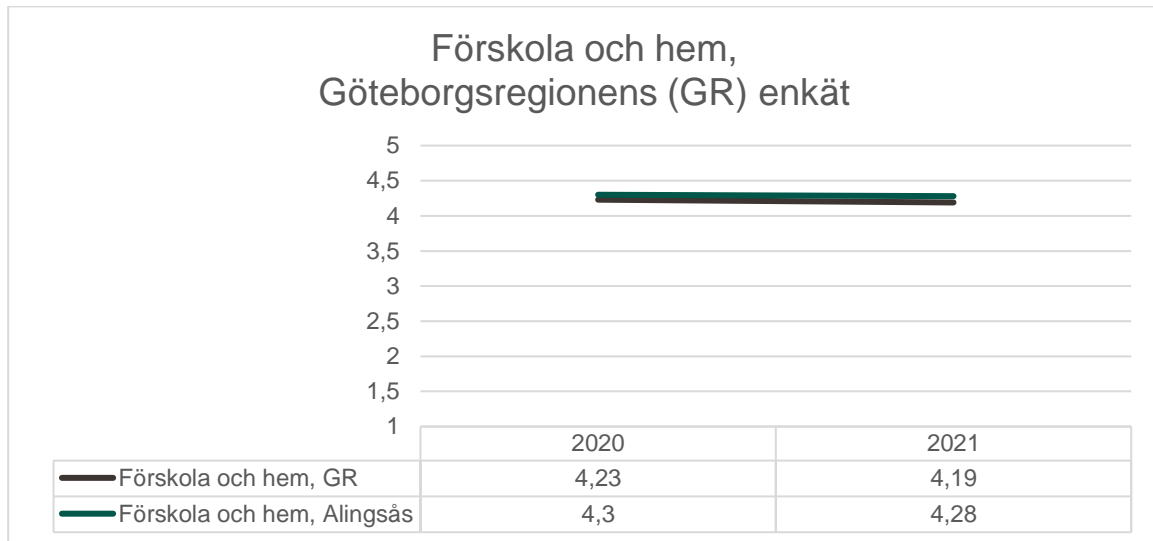
På Alingsås förskolor är pedagogerna närvarande i barnens aktiviteter, vilket möjliggör att barnen blir lyssnade på och att de kan få inflytande över undervisningen. Undervisningen är utformad för att barnen utifrån ålder och mognad kan vara delaktiga och inflytande över verksamheten. Pedagoger lyssnar in barnens tankar och är lyhörda för de intressen som barnen har eller utvecklar i gruppen. Deras tankar är utgångspunkten när de planerar verksamhetens innehåll, vilket bidrar till att barnen blir mer delaktiga i att forma sin dag på förskolan.

Resultaten av GR-enkäten visar att Alingsås kommunala förskolor ligger över Göteborgsregionens genomsnitt. Både Alingsås och Göteborgsregionen ett högre i värde i år än föregående år, där både Alingsås och Göteborgsregionen har ökat med ungefär lika mycket. Det finns en variation mellan förvaltningens förskolor, där 18 av 30 förskolor ligger över Göteborgsregionen värde. Det är en ökning med 2 förskolor jämfört med föregående år. Spridningen mellan den förskola som har högst mot den som har lägst värde har blivit något större. Barns delaktighet och inflytande har utvecklats med hjälp av dels arbetet med minskade barngrupper och dels satsningen på att utveckla undervisningen rörande språk. I mindre sammanhang och med fler verktyg för att kommunicera får barnen större möjlighet att göra sin röst hörd och större möjlighet till att påverka undervisningen och sin tid på förskolan.

3.1.6 Förskola och hem

Alla Alingsås kommunala förskolor har strukturer för samverkan mellan förskola och hem. Den dagliga kontakten är grunden i förskolan och sker när vårdnadshavare lämnar och hämtar barnen i verksamheten. Det är kvaliteten i dessa många korta möten som bygger upp tillitsfulla relationer mellan förskola och hem. Är relationerna mellan förskola och hem tillitsfulla leder det till att varje vårdnadshavare känner sig trygg med att barnet har det bra den tid barnet är på förskolan. Årligen genomför förskollärare utvecklingssamtal med vårdnadshavare. Syftet med utvecklingssamtalet är att följa barnets utveckling och lärande. Utöver detta finns flera andra forum som syftar till att stärka samarbetet mellan förskola och hem. Minst en gång per år, oftast på hösten, har förskolorna ett informationsmöte för vårdnadshavare. Informationsmöten kompletteras kontinuerligt med information via den digitala informationsytan Arena för lärande samt pedagogiska dokumentation som kommuniceras till vårdnadshavare via den digitala dokumentationsytan Unikum. Det är också vanligt förekommande med olika typer av tillställningar där någon tradition står i centrum, såsom sommar- och julavslutningar. Förskolorna använder sig av de vardagliga situationerna t.ex. i samband med hämtning och lämning för att nå alla vårdnadshavare, vilket kan utvecklas ytterligare. Det finns fortfarande en samvariation mellan socioekonomisk sammansättning och svarsfrekvens. Svarsfrekvensen har ökat för de förskolor som har missgynnsam socioekonomisk sammansättning.

Resultaten av GR-enkäten visar att Alingsås kommunala förskolor ligger över Göteborgsregionens genomsnitt. Både Alingsås och Göteborgsregionen har ett lägre värde i år jämfört med föregående år. Alingsås minskning är mindre än Göteborgsregionen. Det finns en variation mellan förvaltningens förskolor, där 21 av 30 förskolor ligger över Göteborgsregionens värde. Det är 2 fler förskolor än föregående år. Spridningen mellan den förskola som har högst mot den som har lägst värde har blivit något större.

3.1.7 Övergång och samverkan

Samtliga förskolor har rutiner för övergångar mellan grupper inom förskolan och övergångar till skola. Särskilt tätt är samarbetet för de förskolor som är geografiskt placerade så att de har en skola som är väldigt nära och som många av förskolans barn sökt sig till och får skolplacering vid. Detta är särskilt tydligt för de förskolor som ligger utanför tätorten i samhällen som bara har en förskola och en skola t.ex. Långared, Hemsjö och Magra.

De centrala utvärderingar som gjorts av de centrala riktlinjerna för övergångar mellan förskola och förskoleklass visar att de rutiner som finns är välfungerande för att förbereda barn och vårdnadshavare. Covid-19-pandemin har dock vid ett större antal förskolor påverkat kvaliteten i övergångarna där möjligheten för barn att besöka skolor har begränsats eller uteblivit till förmån för t.ex. ett digitalt besök. Övergångsarbetet har genomförts och efter förutsättningarna hållit en hög kvalitet. På grund av att de lokala förutsättningarna att genomföra övergångarna har skiljt sig åt har barn haft olika stora möjligheter att genomföra fysiska besök. Detta har gjort att barnen i några fall inte är lika förberedda inför övergången som ett normalt år. Flera vårdnadshavare lämnade synpunkter inför verksamhetsåret 21/22 kring att de inte fått tillräckligt med information inför skolstart. De fick kompletterande information och enheterna såg till att särskilt möta upp de vårdnadshavarna och det blev en god övergång för barnen när de började i förskoleklass.

Det som behöver utvecklas ytterligare i arbetet med övergångar för barn som ska mottas i grundskolan och barn som är flerspråkiga. Omfattningen av de elevernas stödbehov och de anpassningar som varit välfungerande behöver i ännu större omfattning komma mottagande skola till del. Detta arbete påbörjades redan föregående år, men covid-19-pandemin har begränsat möjligheten att utveckla arbetet ytterligare.

På många av förskolorna behöver skriftliga rutiner tas fram för övergångar mellan avdelningar/hemvister inom förskolan. Det är ofta välfungerade strukturer som finns, men dessa är i de flesta fall muntliga överenskommelser som ännu inte skrivits ned. Detta medför vissa svårigheter för nyanställda att komma in i förskolans rutiner rörande övergångar inom förskolan, dessutom kan det leda till att olika pedagoger minns olika rörande dessa muntliga överenskommelser. När dessa muntliga överenskommelser nedtecknas till skriftliga rutiner skulle kvaliteten i dessa övergångar kunna stärkas ytterligare. Några förskolor har tagit fram rutiner för övergångar mellan avdelningar/hemvister sedan föregående år, men det finns en större antal förskolor som ännu inte tagit fram skriftliga rutiner. Ett alternativt sätt att arbeta med övergångarna mellan avdelningar/hemvister är att arbeta med rotation, där en pedagog följer de barn som byter och roterar med en av pedagogerna i den mottagande avdelningen/hemvisten.

3.2. Nuläge utifrån arbete mot kränkande behandling och diskriminering

3.2.1 Uppföljning anmälningar av kränkande behandling

Under verksamhetsårets upprättade 19 anmälningar om kränkande behandling. Antalet är för få för att kunna dra några generella slutsatser eller jämförelser mellan enheter.

3.2.2 Enheternas arbete med att främja trygghet motverka kränkande behandling

Arbetet mot kränkande behandling inom förskolan sker i huvudsak med utgångspunkt inom ramen för läroplanens mål för normer och värden.

Förskolornas arbete präglas till största del av det förebyggande och främjande arbetet i den ordinarie verksamheten. Att medvetet arbeta med språkutveckling, bland annat med stöd av den satsning som genomförs förvaltningsgemensamt, arbetar förskolorna med att stärka barnens möjlighet att kommunicera och därigenom förebygga konflikter. Barn som har tillgång till fler verktyg att kommunicera med har lättare att uttrycka sina behov och önskemål.

Undervisning utifrån relevant litteratur och att skapa och upprätthålla rutiner uppstår färre konflikter. Utifrån arbete med värdegrundsfrågor t.ex. samtal om hur en bra kompis bör vara så är det lättare att föra samtal med barnen om den typen av frågor. De minskade barngrupperna ger varje enskilt barn färre kontakter vilket kan underlätta att anpassa sig till andras behov och att få sina behov tillgodosedda.

En del av det åtgärdande arbete som sker på förskolorna är olika typer ingripande ifrån pedagogerna där de pausar en situation för att tillsammans med barnen föra samtal och reflektera kring känslor och hjälper och stöttar dem i att kommunicera med varandra.

3.3. Nuläge för särskilt identifierade områden

3.3.1 Minskade barngrupper

Alingsås kommunala förskolors arbete med minskade barngrupper ger barnen större trygghet och självkänsla, samtidigt som personalen upplever att barn får större utrymme än tidigare. Detta upplevs gynnsamt för alla barn och specifikt för barn i behov av särskilt stöd. Flera förskolor ser också andra positiva effekter, såsom lugnare social samvaro, större delaktighet och större valfrihet, möjlighet att vara kvar i samma lek och lärsituation, samt färre konflikter. Att organisera för minskade barngrupper ger bättre förutsättningar att stärka det viktigaste mötet, mötet mellan barn och pedagog, genom att stärka det mötet kan utveckling och lärande säkerställas.

Svårigheter som lyfts fram är sårbarhet vid personalfrånvaro, större andel ensamarbete och mindre flexibla personalscheman. Förskolorna har olika förutsättningar i befintliga lokaler. Flera förskolor har organiserat mindre sammanhang för barnen under hela eller delar av dagen och utifrån varje förskolas förutsättningar därmed närmat sig minskade barngrupper.

Under den pågående Covid-19-pandemin har förutsättningarna att organisera för minskade barngrupper försämrats. Personalplaneringen har behövts prioriteras och organisationen har behövt vara flexibel i hur barngrupper, avdelningar och personal organiseras ifrån dag till dag. Det har gjort att det systematiska och strukturerade arbetet med minskade barngrupper stått tillbaka.

3.4. Huvudmannens analys och bedömning av förskolan

Delmål: Alla barn är trygga på förskolan

Barn- och ungdomsförvaltningens arbete med delmålet håller hög kvalitet Alingsås har ett högre värde i Göteborgsregionens gemensamma enkät, både i jämförelse med föregående år och i jämförelse med Göteborgsregionen. Vidare är det i år 13 förskolor som ligger över Göteborgsregionens genomsnitt. Den pågående Covid-19-pandemin har ställt höga krav på hela förvaltningen, där prioriteringar har behövts göras under vissa perioder för vissa förskolor. Förskolorna har dock hela tiden prioriterat barnens trygghet, vilket tydligt avspeglas i enkätens resultat.

Den satsning som förskolorna har gjort som rör språk och språkutveckling har på många förskolor har stärkt barnens språk. När barnen har fått fler verktyg att uttrycka sig språkligt t.ex. verbal kommunikation, TAKK och bildstöd har barnen givit uttryck för en större trygghet.

Detta beror på att barnen har större möjlighet att kommunicera när de får tillgång flera olika sätt att uttrycka sig och kommunicera, vilket främjar trygghet.

Delmål: Alla barn får utvecklas så långt som möjligt utifrån läroplanens alla områden under sin tid på förskolan

Alingsås ligger över Göteborgsregionen i samtliga områden i den regiongemensamma enkäten. Alingsås har precis som Göteborgsregionen ökat inom samtliga områden utom "Förskola och hem". Inom området har både Alingsås och Göteborgsregionen ett lägre värde, än föregående år. Antalet förskolor som ligger över Göteborgsregionens snitt har ökat för samtliga områden, utom "Omsorg, utveckling och lärande".

En majoritet av förskolorna beskriver progression i barnens lärande, även om det i många fall är kortfattat eller rör en liten del av Lpfö 18. Det finns en handfull förskolor som med större djup beskriver progressionen i barnens lärande och kopplat det till den undervisning som bedrivits. Framförallt är det djupare och beskrivningarna kopplade till den satsning som görs på språk och språklig undervisning eller kompetensutvecklingsinsatser hos personalen som kopplas till barnens språkliga utveckling eller hur barnen använder sin utvecklade språkliga förmåga för t.ex. ökad delaktighet och inflytande. När progressionen i barnens lärande beskrivs och kopplas ihop det med den undervisning som bedrivits så skapas förutsättningar att kunna analysera undervisningens kvaliteter och på så sätt kan förskolorna dra lärdomar som kan användas för att vidareutveckla undervisningen.

Den minskning som rör "Förskola och hem" som både Alingsås och Göteborgsregionen är tydlig kopplad till den pågående Covid-19-pandemin. I skrivelsen Covid-19-pandemins påverkan för barn, elever och personal inom barn- och ungdomsförvaltningen som barn- och ungdomsnämnden fattade beslut om 21-01-21 §76 framgår det att de åtgärder som vidtagits för att minska smittspridningen har påverkar förskolornas förutsättningar att bygg tillfulla relationer till vårdnadshavare. Särskilt utmanande har det varit att skapa starka och tillitsfulla relationer till vårdnadshavare som är nya för förskolan, endera för att de bytt förskola eller för att de lämnar sitt första barn på förskolan. Förskolorna har olika förutsättningar i hur de kan organisera för en minskad smittspridning, detta har gjort att olika förskolor har lyckats olika bra med att bygga och bibehålla tillitsfulla relationer. Ett arbete har påbörjats på några av förskolorna för att stärka relationerna ytterligare till vårdnadshavarna.

Andelen förskolor som ligger över Göteborgsregionen snitt för området "Omsorg, utveckling och lärande" är färre i år (20 förskolor) gentemot föregående år (26 förskolor). Alingsås har ett högre värde i år jämfört med föregående år, precis som Göteborgsregionen. Göteborgsregionens snitt har dock ökat mer än Alingsås snittet, vilket gör att Alingsås har tappat relativt sett. Det finns inget tydligt mönster bland förskolor som inte ligger över Göteborgsregionens snitt.

Lärmiljöerna på förskolorna är en viktig del i att skapa förutsättning för lärande. Tillgängliga lärmiljöer väcker och stimulerar nyfikenheten och lärande hos barnen. Anpassade lärmiljöer som utgår ifrån barnens behov och perspektiv gör att möjligheten till kvalitativ undervisning stärks. Vidare skapar tillgängliga lärmiljöer förutsättningar för barnen att få en större självständighet när lärmiljöerna t.ex. anpassas efter barnens längd.

Det obligatoriska kartläggningmaterialet som genomförs i förskoleklass är en indikator delar av förskolans måluppfyllelse, se 4.3.1.1.1. Där framgår det att fler elever har klarat kravnivån för matematik än svenska och att gruppen flickor klarar kravnivån i större utsträckning än gruppen pojkar. Det visar tydligt att den satsning som pågår rörande språkutveckling behöver fortgå och utvecklas för att i större utsträckning nå gruppen pojkar.

Delmål: Alingsås kommunala förskolor ska vara likvärdiga förskolor

Barn- och ungdomsförvaltningen använder i analys av likvärdighet ett socioekonomiskt index för att belysa och analysera hur socioekonomisk sammansättning påverkar resultat och måluppfyllelse. Indexet är samma index som används vid beräkning av de fördelningen det socioekonomiska strukturbidraget. Resultat på de olika områdena i den regiongemensamma enkäten och den socioekonomiska sammansättningen på förskola, det i syfte att kunna analysera eventuell samvariation mellan dessa värden.

Det finns en viss samvariationen mellan de olika områdena i den regiongemensamma enkät och den socioekonomiska sammansättningen på respektive förskola. Störst är samvariationen för "normer och värden" och i stort sett obefintlig samvariation för "förskola och hem". Samvariation för samtliga områden är av den typ att de förskolor som är socioekonomiskt gynnade har ett något högre resultat än de förskolor som inte är lika socioekonomiskt gynnade. Det framgår av SKR:s öppna jämförelse att det finns en samvariation mellan andelen förskollärare och den socioekonomiska sammansättningen, där socioekonomiskt gynnade förskolor har en högre andel förskollärare. Skolverket och styrdokumentet pekar ut förskollärare i och med att de har en särskild kompetens och ansvar för utbildning i förskolan. Det är därför viktigt att finns en likvärdig fördelning mellan förskolorna rörande legitimerade förskollärare. Ett arbete för att jämna ut andelen förskollärare per enhet behöver påbörjas, i syfte att få en än mer likvärdig förskola, t.ex. genom att vid nyrekrytering ta hänsyn till hur andelen legitimerade förskollärare på enheten i relation till hela förvaltningen.

4. Resultat i förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem

4.1. Trygghet och studiero

Enligt skollagen (kap 5) ska utbildningen i grundskolan och grundsärskolan "utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero". I Skolinspektionens rapport "Skolans arbete för att säkerställa studiero" (2016) definieras begreppet studiero som att eleverna genom undervisningen fokuserar på lärandet och att störande inslag minimeras. I samma granskningar undersöks vilka faktorer som påverkar studiero. Det konstateras att undervisningens innehåll och lärares ledarskap har stor betydelse men betonar även hur processer rörande elevers inflytande och arbetet med skolans värdegrund spelar roll. Skolinspektionen slår också fast vikten av att arbeta systematiskt både med trygghet och med studiero.

Huvudmannen arbetar utifrån delmålet att **alla elever har en tillvaro i skolan som präglas av trygghet och studiero som är fri från kränkningar, trakasserier och diskriminering**. Beskrivning av indikatorer beskrivs i del 5.2 Prioriterade övergripande mål och nuläge för indikatorerna presenteras nedan. Ur ett likvärdighetsperspektiv är det också ett prioriterat delmål att **skillnaden mellan gruppen flickor och gruppen pojkar rörande värdena för åk 2, 5 och 9 rörande studiero**. Beskrivning av indikatorer beskrivs i del 5.2 Prioriterade övergripande mål och nuläge för indikatorerna presenteras nedan. Huvudmannen har också som mål att all personal ska vara förtrogen med bemötande och dokumentation i fråga om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Arbetet ska vara institutionaliserat på samtliga skolor. Indikationer för måluppfyllelse är antal anmälningar om kränkande behandling tillsammans enheternas egna värdering av arbetet.

4.1.1 Nuläge

Nuläge för trygghet och studiero utgår från huvudmannens indikatorer för delmålet att "alla elever har en tillvaro i skolan som präglas av trygghet och studiero som är fri från kränkningar, trakasserier och diskriminering", vilka kompletteras med enkätdata för trygghet och studiero samt enheternas kvalitativa beskrivningar samt uppföljning av upprättade anmälningar om kränkande behandling under verksamhetsåret. För redogörelse av enkätdata och fördjupande diagram och tabeller se bilaga 1 *Statistik och resultat*.

<i>Indikator: Värdena för "förhindra kränkningar" för årskurs 5 respektive årskurs 9 ska vara högre 2025 än 2020</i>	Indexvärde studiero Alingsås kommun 19/20	Indexvärde studiero Alingsås kommun 20/21
Indexvärde förhindra kränkningar åk 5	76*	82
Indexvärde förhindra kränkningar åk 9	65*	68
*20/21 används GR-enkäten som har en skala som går mellan 1-100 istället för Skolinspektionens skala som går mellan 1-10 med en decimal varför indexskalarna är direkt jämförbara. Huvudmannen redovisar resultaten enligt 100-skalan.		

<i>Indikator: att samtliga värden för studiero ska vara högre 2025 än 2020</i>	Indexvärde studiero Alingsås kommun 19/20	Indexvärde studiero Alingsås kommun 20/21
Indexvärde studiero åk 2	61	55
Indexvärde studiero åk 5	48*	54
Indexvärde studiero åk 9	52*	79
*20/21 används GR-enkäten som har en skala som går mellan 1-100 istället för Skolinspektionens skala som går mellan 1-10 med en decimal varför indexskalarna är direkt jämförbara. Huvudmannen redovisar resultaten enligt 100-skalan.		

Indikator: antal enheter med värden lika med, eller över genomsnittet för studiero i regionen/riket	Antal enheter över index 19/20	Antal enheter över index 20/21
Antal enheter åk 2	10/13 (+1*)	4/13 (+1*)
Antal enheter åk 5	5/13 (+1*)	9/13 (+1*)
Antal enheter åk 9	3/4	2/4
*En enhet hade för få svarande och därför går det inte att avgöra om indexet ligger över eller under.		

<i>Indikator: Skillnaden i värde mellan gruppen flickor och gruppen pojkar rörande studiero ska minska 2025 jämfört med 2020.</i>	2020	2021
Differensen (index) rörande studiero i GR-enkäten, åk 2	2 poäng	3 poäng
Differensen (index) rörande studiero i GR/SI-enkäten, åk 5	2 poäng	1 poäng
Differensen (index) rörande studiero i GR/SI-enkäten, åk 9	3 poäng	7 poäng

4.1.1.1 Tidigare planerade insatser

För att nå högre måluppfyllelse i huvudmannens uppställda mål och delmål beslutade huvudmannen om två övergripande insatser för verksamhetsåret 20/21:

	Delmål: Alla elever har en tillvaro i skolan som präglas och trygghet och studiero som är fri från kränkningar, trakasserier och diskriminering	Delmål: Utbildningen i Alingsås kommunala skolor ska vara likvärdig
Insatser	I fråga om det systematiska kvalitetsarbetet vidareutveckla arbetet med att formulera mål och särskilja dessa från aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys i syfte att stärka undervisningen och skapa tillgängliga lärmiljöer.	
	Stärka rektors mandat och ansvar för att utveckla rektors ledarskap med fokus på att leda och organisera för lärande. Bland annat genom att vidareutveckla rektors inre organisation med utgångspunkt i ett distribuerat ledarskap och en bärande pedagogiska idé.	

Förvaltningen har initierat ett arbete med att vidareutveckla arbetet med att formulera mål och särskilja dessa från aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys på enhetsnivå. Förvaltningen konstaterar att insatsen har ökat processkvaliteten och insatsen behöver fortgå. Likaså pågår ett kontinuerligt arbete med att stärka enheternas inre organisation med utgångspunkt från ett distribuerat ledarskap. Förvaltningen kan konstatera att enheterna i större utsträckning än tidigare arbetar strategiskt utifrån årshjul. Genom användandet av medledare, till exempel förstelärare, kan förvaltningen se hur enheterna har börjat organisera för lärande vilket på sikt också möjliggör för rektor att leda för lärande.

4.1.1.1 Analys

Analysen av trygghet och studiero följer den organisation för vilken huvudmannen har organiserat skolenheterna. Värden för årskurs 2 och 5 analyseras gemensamt då årskurserna organiseras inom samma skola och årskurs 9 samt grundsärskola för sig.

Trygghet årskurs 2 och årskurs 5

Förvaltningen konstaterar att värdet för upplevd trygghet i årskurs 2 har sjunkit de senaste åren för huvudmannens enheter. Värdet har sjunkit även för andra kommuner inom Göteborgsregionen men Alingsås kommun har haft en brantare utveckling och ligger nu på motsvarande värden som Göteborgsregionen. Skillnaden mellan pojkar och flickor är marginell.

Trygghet, indexvärde årskurs 2	2019	2020	2021
Trygghet GR	88	85	85
Trygghet Alingsås kommunala skolor	91	87	86
Trygghet GR Flickor/Pojkar	88/87	86/84	86/85
Trygghet Alingsås Flickor/Pojkar	92/90	88/85	86/85

Spridningen av trygghetsvärdet mellan enheterna rör sig mellan 78 som lägsta värde och 93 som högsta. Genomsnittligt värde för Göteborgsregionen är 85 där sju av huvudmannens enheter har ett värde som är lika med eller större än det. Sju enheter har ett värde lägre än Göteborgsregionens genomsnitt. Nalbyskolan och Noltorpsskolan är de skolorna som har haft en positiv utveckling för värdet för trygghet de senaste åren, övriga enheter har haft en negativ utveckling för trygghetsvärdet i årskurs 2.

Vad gäller årskurs 5 konstaterar huvudmannen att den upplevda tryggheten i årskurs 5 för huvudmannens skolor är högre än för andra kommuner. Det finns en svagt uppåtgående trend, även om värdena för 2020 är lägre än 2019 och 2021. Huvudmannen konstaterar att det finns en skillnad mellan pojkars och flickors upplevda trygghet och att den verkar bestå över tid.

Trygghet, indexvärde årskurs 5	2019	2020	2021
Trygghet GR/Riket	81	82	83
Trygghet Alingsås kommunala skolor	83	81	87
Trygghet GR/Riket Flickor/Pojkar	75/87	80/85	81/86
Trygghet Alingsås Flickor/Pojkar	79/87	82/82	84/90

Spridningen av trygghetsvärdet mellan enheterna rör sig mellan 73 som lägst värde och 97 som högsta värde. Genomsnittligt värde för Göteborgsregionen åk 5 är 83 där 9 av huvudmannens enheter har ett värde som är lika med eller större än det och 4 enheter har ett värde lägre än det. Majoriteten av skolenheterna har haft en positiv utveckling vad gäller värdet för trygghet i årskurs 5.

För att komplettera värdet för trygghet följer huvudmannen indexvärdet för "förhindra kränkningar" i årskurs 5. Förvaltningen konstaterar att dessa värden ökat, om än marginellt, sedan 2019. Pojkar anger ett högre värde än flickor för skolans förmåga att förhindra kränkningar, skillnaden mellan könen är liten men bestående över tid. Spridningen av värdet för "förhindra kränkningar" mellan enheterna rör sig mellan 72 som lägst värde och 89 som högsta värde. Genomsnittligt värde för Göteborgsregionen årskurs 5 är 80 där nio enheter har ett värde som är lika med eller större än det och tre enheter har ett värde lägre än det. Majoriteten av skolenheterna har haft en positiv utveckling vad gäller värdet för att förhindra kränkningar i årskurs 5. Det finns en viss samvariation mellan värdet för trygghet i årskurs 2 och skolenhetens socioekonomiska index. Socioekonomi är av betydelse för barn- och ungas uppväxtvillkor där samvariationen mellan trygghet och socioekonomi kan tänkas höra samman med dels de enskilda individernas förhållande till skola. Förklaringsvärdet för relationen mellan socioekonomi och trygghet är något högre för åk 2 i jämförelse med åk 5. En tänkbar förklaring är att skolan i arbetet lyckas med att kompensera för elevernas socioekonomiska förutsättningar ju längre skolgången sträcker sig. En annan tänkbar förklaring är att covid-19-pandemins effekter vad gäller utmaningar bemanning och avsaknad av skolgemensamma värdegrundsarbeten bidragit till att elever i årskurs 2 anger lägre trygghet än tidigare.

För att ytterligare förstå vilka faktorer som påverkar elevers upplevelse av trygghet har förvaltningen undersökt vilken effekt andel lärare med pedagogisk examen har, liksom antal elever per lärare. Det finns en tydlig trend att ju större andel lärare med pedagogisk examen vid enheten desto högre värde för trygghetsindex, se bilaga 1 *Statistik och resultat*. En motsvarande trend går att se för antal elever per lärare men förklaringskraften för den trenden är inte lika stark.

Studiero årskurs 2 och årskurs 5

Vad gäller indexvärdet för studiero i årskurs 2 konstaterar förvaltningen att värdet är lägre för 2021 jämfört med 2020 och 2019. Alingsås liksom övriga kommuner i Göteborgsregionen ökade under 2020. Kommunerna i Göteborgsregionen har haft en fortsatt uppåtgående trend samtidigt som Alingsås värden för 2021 är lägre än 2019. Från att ha haft värden över snittet för Göteborgsregionen har nu Alingsås motsvarande värden som resterande huvudmän i regionen. Skillnaden mellan pojkar och flickor är marginell och konstant över tid.

Studiero, indexvärde årkurs 2	2019	2020	2021
Studiero GR/Riket	54	55	56
Studiero Alingsås kommunala skolor	59	61	55
Studiero GR/Riket Flickor/Pojkar	54/55	55/56	55/56
Studiero Alingsås Flickor/Pojkar	59/58	60/62	54/57

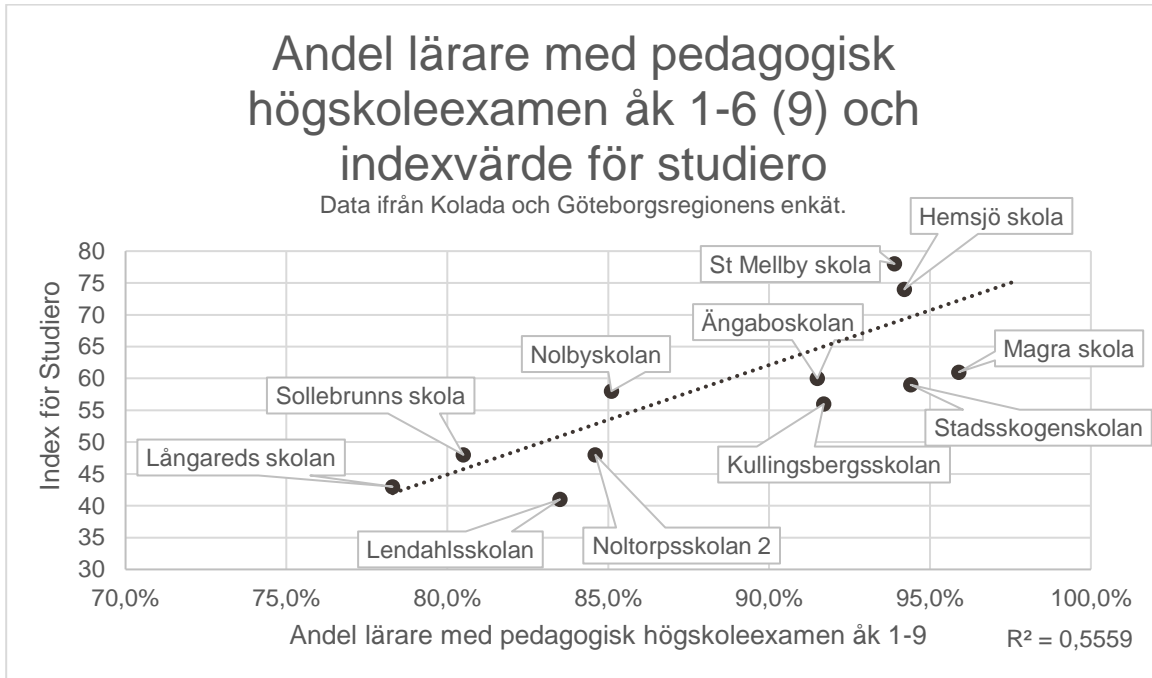
Spridningen av värdet för studiero mellan enheterna rör sig mellan 35 som lägsta värde och 75 som högsta. Genomsnittligt värde för Göteborgsregionen åk 2 är 55 där fyra av huvudmannens enheter har ett värde som är lika med eller större än det och nio enheter har ett värde lägre än det. Nolibyskolan och Västra bodarna skola är de skolenheter som har haft en positiv utveckling för värdet för studiero från 2019 och framåt. Majoriteten av enheterna har en negativ utveckling av värdet för studiero sett till de senaste tre åren. Samtidigt finns det några enheter som haft stora variationer mellan åren såsom Noltorpsskolan och Lendahlsskolan.

Vad gäller årskurs 5 konstaterar huvudmannen att indexvärdet för studiero ökat marginellt sedan 2019. Pojkar anger ett högre värde än flickor för skolans förmåga att skapa och upprätthålla studiero, skillnaden mellan könen är liten men bestående över tid.

Studiero, indexvärde årskurs 5	2019	2020	2021
Studiero GR/Riket	49	51	51
Studiero Alingsås kommunala skolor	48	48	54
Studiero GR/Riket Flickor/Pojkar	48/52	50/52	50/53
Studiero Alingsås Flickor/Pojkar	44/52	48/49	54/55

Spridningen av värdet för studiero mellan enheterna rör sig mellan 43 som lägsta värde och 78 som högsta värde. Genomsnittligt värde för övriga kommuner åk 5 är 51 där 9 enheter har ett värde som är lika med eller större än det och 4 enheter har ett värde lägre än det. Majoriteten av skolenheterna har haft en positiv utveckling vad gäller värdet för att förhindra kränkningar i årskurs 5, samtidigt som andra enheters värden pendlar mellan högre och lägre över åren. Gemensamt för alla enheter som har ett lägre värde än övriga kommuner är att de alla har ökande värden sett till den senaste treårsperioden. Förvaltningen konstaterar också att samvariationen mellan socioekonomi och studiero ökar ju äldre eleverna blir (se motsvarande diagram i bilaga 1 *Statistik och resultat*). Trenden blir tydligare och förklaringskraften blir starkare. I analysen för årskurs 5 konstaterar förvaltningen att det finns en mycket tydlig trend där en hög andel lärare med pedagogisk examen samvarierar med ett högt värde för studiero. Baserat på förklaringsvärdet av samvariationen kan man

tillspetsat uttrycka det som att andelen utbildade lärare förklarar till mer än hälften av resultatet för studiero.

Trygghet årskurs 9

Förvaltningen konstaterar att värdet för upplevd trygghet i årskurs 9 för huvudmannens skolor ligger på motsvarande nivå som Göteborgsregionen. Förvaltningen konstaterar att det finns en skillnad mellan pojkars och flickors upplevda trygghet, där pojkar har ett högre värde, och att den verkar öka något över tid.

Trygghet, indexvärde årskurs 9	2019	2020	2021
Trygghet GR/Riket	80	77	80
Trygghet Alingsås kommunala skolor	85	79	79
Trygghet GR/Riket Flickor/Pojkar	79/84	77/76	79/84
Trygghet Alingsås Flickor/Pojkar	82/89	77/82	77/86

Östlyckeskolan och Sollebrunn skola har värden som ligger över GR-snittet. Gustav Adolf-skolan och Nolhagaskolan ligger under genomsnittet för GR och båda skolenheterna har haft en negativ trend för de senaste tre åren. Förvaltningen konstaterar att det finns en viss samvariation mellan socioekonomi och värdet för trygghet där mindre socioekonomiskt gynnade skolenheter redovisar ett högre värde för trygghet. Förvaltningens urval utgörs endast av fyra enheter varför slutsatser rörande trender ska göras med försiktighet. Men

värt att notera är att trenden är den omvända i jämförelse med motsvarande värden för årskurs 5 där socioekonomiskt missgynnade enheter också har lägre trygghetsvärden. Östlyckeskolan bedriver sedan flera år tillbaka ett aktivitet arbete med trygghetsskapande aktiviteter och organisation.

För att komplettera värdet för trygghet följer huvudmannen indexvärdet för "förhindra kränkningar" i årskurs 9. Förvaltningen konstaterar att dessa värden har legat konstant för huvudmannen men att skillnaden mellan pojkar och flickor har ökat där pojkar i större utsträckning anger högre värden. Vidare konstateras att huvudmannens enheter ligger på motsvarade nivå som Göteborgsregionen. Endast Östlyckeskolan har ett värde som ligger över GR-snittet. För utförlig redovisning av samtliga enheter, se bilaga 1 *Statistik och resultat*. I beaktandet av andel lärare med pedagogisk examen vid enheten finns inga tydliga mönster.

Studiero årskurs 9

Förvaltningen konstaterar att värdet för upplevd studiero i årskurs 9 för huvudmannens skolor ligger något lägre än för Göteborgsregionen. Förvaltningen konstaterar att det finns en skillnad mellan pojkars och flickors upplevda studiero. Liksom för trygghet där, där pojkar har ett högre värde och att skillnaden har blivit större över mätperioden.

Studiero, indexvärde årskurs 9	2019	2020	2021
Studiero GR/Riket	52	52	55
Studiero Alingsås kommunala skolor	52	52	53
Studiero GR/Riket Flickor/Pojkar	51/54	50/53	53/58
Studiero Alingsås Flickor/Pojkar	51/53	51/54	50/57

Östlyckeskolan, Sollebrunns skola och Nolhagaskolan har värden som ligger över GR-snittet. Gustav Adolfskolan avviker tydligt från kommunens genomsnittliga värde och har haft en negativ trend för de senaste tre åren. Förvaltningen konstaterar att de enheter som har högt socioekonomiskt index tenderar att ha högre värden för studiero. Gustav Adolfskolan och Nolhagaskolan, som har mer gynnsamma socioekonomiska förutsättningar skiljer sig värdena åt. För årskurs 9 finns inte samma tydliga samvariation med andel lärare med pedagogisk högskoleexamen som för årskurs 5. Trenden verkar snarare vara det omvända sett till värdet för trygghet, ju högre andel lärare med pedagogisk examen desto lägre värden för studiero. Ett sådant utfall är inte att förvänta och orsaken till avvikelsen kan bero på flera faktorer. Värdet för andel lärare med pedagogisk examen tar inte hänsyn till om läraren är behörig i det ämne vederbörande undervisar. I dagsläget följer huvudmannen inga kvantifierbara mått som beskriver undervisningens kvalitet eller enhetens förmåga att organisera för lärande varför viktiga komponenter för studiero inte kan belysas.

4.1.1.2 Uppföljning anmälningar av kränkande behandling

I huvudmannens uppföljning av upprättade anmälningar av kränkande behandling för verksamhetsåret 20/21 konstateras att implementering av systemstödet KB-process har varit framgångsrikt, inte minst för F-6-skolorna där majoriteten arbetar aktivt att med att dokumentera och utreda händelser rörande kränkande behandling. Av anmälningar från skolan rör 46% av anmälningarna elever i förskoleklass till och med årskurs 3, 44% rör anmälningar för elever i åk 4-6, 9% rör åk 7-9. Utav de utsatta är 30 % flickor och 70 % är pojkar. På högstadiet är antalet anmälningar förhållandevis jämt fördelade mellan könen jämfört med låg- och mellanstadiet där dryga två tredjedelar av de utsatta är pojkar. I 7% av anmälningar har rektor, efter utredning, slagit fast att händelsen inte varit kränkande. Elva av anmälningarna rör händelser där elever upplevt sig kränkta av personal (där skolans utredning visade i fyra av anmälningar att det inte var fråga om kränkning), resterande anmälningar rör händelser mellan elever.

I fråga om var kränkningar sker visar verksamhetsårets anmälningar på att den största andelen händer på skolgården (40%), en fjärdedel av händelserna som anmäls har skett i klassrummet (16%) eller vid/i samband med idrott (9%). Fritidshemmet anges som plats i 4 % av anmälningarna (vid analys av de anmälningar som gjorts för F-3 utgör fritids 10%). Matsalen liksom andra inomhusområden såsom korridor/hall/entré/toaletter står för fyra respektive 18%. Ett fåtal anmälningar rör händelser i sociala medier liksom vägen till och från skolan. I 7% av anmälningarna anges ingen specificerad plats. För utförlig redovisning, se bilaga 1 *Statistik och resultat*.

4.1.1.3 Enheternas arbete med att främja trygghet och studiero samt motverka kränkande behandling

Enheterna arbetar förebyggande och främjande med olika delar av elevernas skoldag. Det görs bland annat genom att skapa och upprätthålla rutiner i klassrummet. Det kan handla fast placeringar för eleverna, tydliggörande scheman över lektionen och/eller skoldagen. Men också sådant som rör studiero exempelvis. att förtydliga vilken ljudnivå ett visst arbetsmoment kräver.

Flera enheter arbetar med olika typer av löpande kartläggningar genom t.ex. enkäter eller löpande dialog via elevråd för att kunna sätta in insatser utifrån vad som visas. Några enheter har identifierat övergångar som ett tillfälle som kan vara otryggt, exempelvis när eleverna ska ifrån rast till lektion. Särskilt stöd och extra anpassningar till elever som är i behov av det identifierar många skolor som en viktig insats för att nå större trygghet och studiero, samt förebygga kränkningar. Elever som får rätt typ av stöd har lättare lyckas i skolan. Elever som lyckas i skolan kommer också i större utsträckning delta aktivt i undervisningen.

Enheternas främjande och förebyggande arbete beskrivs i respektive enhets plan mot kränkande behandling. I planen dokumenterar också enheten uppföljning av föregående års mål. Vid en kartläggning av enheternas mål och uppföljning konstateras att fokus för insatser kretsar kring olika typer av vuxennärvaro och rastaktiviteter. Enheterna har i flera fall haft svårt att nå önskade resultat för de planerade insatserna då genomförandet utmanats av de bemanningsutmaningar som covid-19-pandemin inneburit. Flera av F-6-enheterna beskriver

också hur de arbetat med elevers språkbruk, som en del i att minska konflikter och kränkningar. Utifrån de mönster för hur enheterna beskriver arbetet i planen mot kränkande behandling kan förvaltningen inte se någon effekt eller annan med de utfall i de elevenkäter som mäter elevers trygghet och studiero. Elevhälsans uppdrag är att i huvudsak arbeta hälsofrämjande och förebyggande och för en likvärdig tillgång till elevhälsa. Elevhälsan organiseras i regel utifrån den teamstruktur som gäller för enheterna. I både södra och norra kommundelen innebär det att elevhälsan är fördelad på ett antal mindre enheter. I norra kommundelen arbetar elevhälsan utifrån ett gemensamt årshjul för alla årskurser vid de olika skolenheterna. Genom en tvärprofessionell planering med motsvarande insatser vid samtliga skolor skapas större möjligheter till likvärdighet i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Då det i revision av grundskolans förutsättningar för likvärdig utbildning framkommit att det finns brister i likvärdig tillgång till elevhälsa vid huvudmannens enheter behöver detta följas ytterligare.

Sammanfattande analys

Hur väl förvaltningen når målen genom de indikatorer för som valts ut för att mäta måluppfyllelse redogörs för under nuläge.

Delmål: Alla elever har en tillvaro i skolan som präglas av trygghet och studiero som är fri från kränkningar, trakasserier och diskriminering

Förvaltningen konstaterar att värdet för trygghet och förhindra kränkningar följer varandra. Generellt följer även värdena för trygghet och studiero varandra, med reservation för årskurs 2 där värdena för studiero inte lika stabila över tid och i förkommande fall avviker från förhållandet till trygghet, t.ex. där en enhet har ökat i värde för trygghet men sjunkit i värdet för studiero. Årskurs 2 uppvisar nedåtgående resultat för värdena över tid samtidigt som årskurs 5 har haft en positiv utveckling över tid. Förvaltningen har i dialog med rektorerna lyft frågan och konstaterade svårigheterna i att göra någon generell analys. En möjlig förklaring skulle kunna vara att elever i årskurs 2 har påverkats mer av covid-19-pandemin än elever årskurs 5. Yngre elever har större behov av förutsägbarhet och kan där antas påverkas i högre grad av personalbortfall och andra omstruktureringar av skoldagen.

Både årskurs 5 och årskurs 9 når högre värden för elevernas uppfattning om skolans förmåga att förhindra kränkningar läsåret 20/21 i jämförelse med föregående läsår. Ökningen är störst för årskurs 5. I analys av andelen anmälningar om kränkande behandling konstateras att F-6-skolorna har ett mer aktivt och elevnära arbete för att förhindra men också åtgärda kränkande behandling vilket återspeglas i enkätresultaten.

Delmål: Utbildningen i Alingsås kommunala skolor ska vara likvärdig

Skillnaden mellan pojkar och flickors värden ökar med stigande ålder där pojkar har högre värden (dvs. upplever mer trygghet, mer studiero och ger högre värden för enhetens förmåga att hantera kränkningar). Enheterna gör inga analyser om skillnaden mellan pojkar

och flickor. Förvaltningen konstaterar också att skillnaden har ökat över tid och är större än för skillnaden mellan könen i andra kommuner.

För årskurs 5 visar analysen att ju mer socioekonomiskt gynnsam sammansättning för en enhet desto högre värden för trygghet och studiero. Vidare konstateras att socioekonomisk bakgrund för årskurs 5 har en större förklaringskraft för studiero än för trygghet. I detta avseende har huvudmannen fortsatt utmaningar i att utveckla likvärdiga skolor där det med utgångspunkt från de redovisade analyser kan konstateras att det finns skillnader som grundar sig i socioekonomiska faktorer. En tydlig faktor som påverkar värdet för trygghet men framförallt studiero är utbildade lärare. Förvaltningen kan konstatera att det finns ett tydligt samband där högre andel lärare med pedagogisk examen vid enheten ger ett högre värde för studiero.

Resultaten för högstadiet visar på omvända relationer för socioekonomi och enkätvärdena för trygghet och studiero. De socioekonomiskt missgynnade skolorna har högre värden för trygghet och studiero och motsvarande för andel lärare med pedagogisk examen. Antal enheter är dock för få för att säga något om förklaringskraften i sambandet. Orsaken till skillnader behöver sökas i andra förklaringsmodeller där en närmare analys av organisation, lärares ledarskap och skolkultur står i fokus.

Enheternas beskrivningar av trygghet och studiero är fortsatt grunda där det är rutiner och strukturer för undervisning och rastverksamhet som står i fokus snarare än analys av genomförandet. Mer sällan beskrivs kring ledarskapet i klassrummet och kvaliteten i undervisning och hur det påverkar trygghet, studiero och arbetet mot kränkande behandling. Förvaltningen konstaterar att elevhälsoarbetet är en viktig del i att utveckla arbetet, där en utveckling av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet skulle kunna utveckla ännu större trygghet och studiero. Beskrivningarna av det målinriktade arbetet och vilka insatser som krävs för att nå målen har utvecklats i jämförelse med föregående år. Samtidigt konstaterar förvaltningen ett behov att utveckla arbetet ytterligare.

4.2. Närvaro

4.2.1 Nuläge

Mars 2020 var starten på samhällsspridningen av Covid-19 och Folkhälsomyndigheten och andra statliga myndigheter samt regeringen införde en rad rekommendationer både till enskilda samhällsmedborgare, myndigheter och samhällsaktörer där bland annat barn och elever behövde stanna hemma vid milda förkylningssymptom och först komma tillbaka till skolan efter att varit symptomfri i 48 timmar.

För att säkerställa att alla elever får den utbildning som de har rätt till krävs att förvaltningen arbetat med att minska frånvaron och har därför som ett **delmål ökad skolnärvaro**. För att mäta delmålet använder förvaltningen följande indikator: andelen elever med en frånvaro på 15% eller mer ska vara mindre 2024 än 2020 det vill säga mindre än 14,9%. Vidare har förvaltningen som delmål att **utbildningen i Alingsås kommunala skolor ska vara likvärdig**. För att mäta delmålet använder förvaltningen följande indikatorer: den variation

som finns mellan enheter som grundar sig i socioekonomiska faktorer ska minska 2026 jämfört med 2020 samt att enheter med ogynnsamma socioekonomiska förutsättningar ska ha högre närvaro 2026 jämfört med 2020.

Indikator för delmål: Ökad skolnärvaro	Målvärde	2021
Andel elever med en frånvaro på 15% eller mer.	Mindre än 14,9%	18,5%

4.2.1.1 Tidigare planerade insatser

I huvudmannens verksamhetsuppföljning för 2019/2020 planerades följande insatser i syfte att uppnå delmålen.

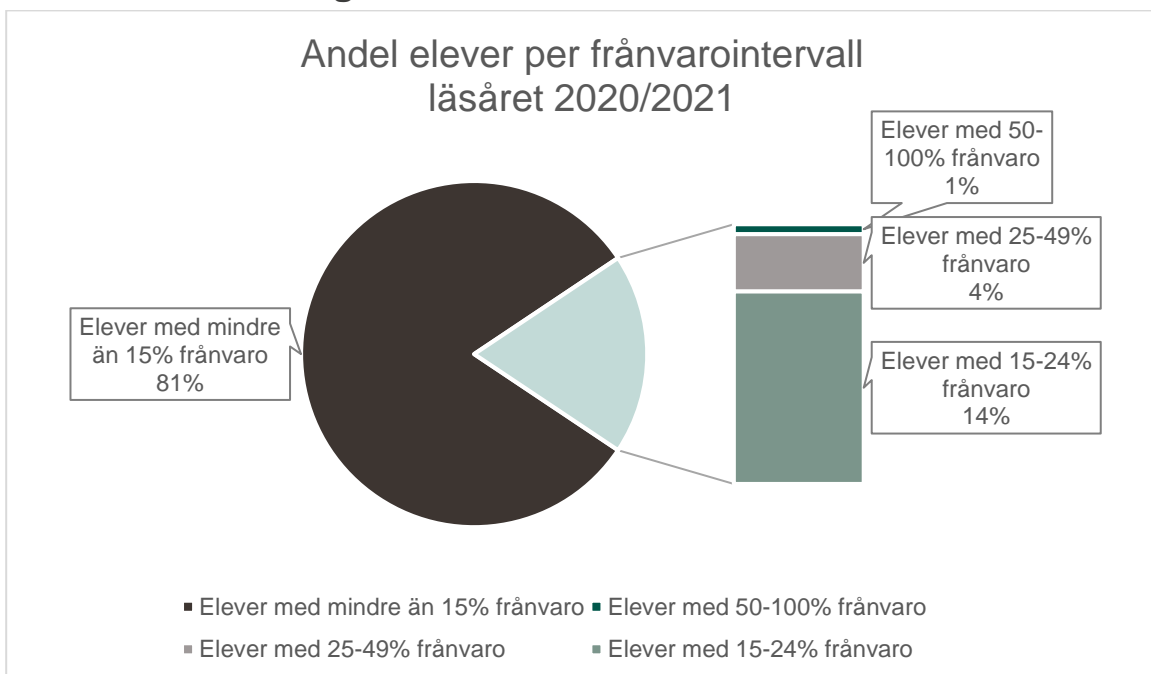
Delmål: Ökad skolnärvaro	
Insatser	Stärka processen med att arbeta efter den nya strukturen för systematiskt kvalitetsarbete i hela styrkedjan förförallt med fokus på att vidareutveckla arbetet med att formulera mål och särskilja dessa från aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys.
	För att skapa goda förutsättningar för att arbeta med närvarofrämjande insatser avser förvaltningen att stödja enheterna i att stärka inre organisation med utgångspunkt i ett distribuerat ledarskap.
	Organisera för att det skolsociala teamet stöttar samtliga enheter i arbetet med få en ökad skolnärvaro, men med ett extra fokus på de enheter som har större andelen elever med problematisk skolfrånvaro.
Delmål: Utbildningen i Alingsås kommunala skolor ska vara likvärdig	
Insatser	Stärka det systematiska kvalitetsarbetet för att ytterligare utveckla skolans pedagogiska dokumentation och planering. Särskilt fokus ligger på att vidareutveckla arbetet med att formulera mål, aktiva åtgärder och insatser samt resultat och analys. Särskild vikt kommer att vara förståelsen på skillnad mellan mål, aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys.
	Att tillsammans med de enheter som erhållit socioekonomiskt strukturbidrag ytterligare utveckla analyser som ligger till grund för vilka insatser bidraget använts till.
	Kartlägga de skolor som i större utsträckning lyckas med att tillgängliggöra undervisningen utifrån de socioekonomiska förutsättningarna. Detta för att sedan sprida detta till övriga skolor i förvaltningen.

<p>Utveckla resultatbeskrivningar för att i ännu större utsträckning också analysera skillnaderna i resultat för gruppen flickor och gruppen pojkar.</p>
<p>Utveckla det sätt som socioekonomiska förutsättningar beskrivs, för att kunna beskriv i vilken utsträckning och på vilket sätt enheternas socioekonomiska förutsättningar ser ut.</p>

Samtliga enheter har utvecklat kvaliteten i de skrivna analyserna och grundat dem i resultatbeskrivningar. Enheterna har utvecklat arbetet vad gäller att formulera mål och särskilja dem ifrån aktiva åtgärder och insatser och på så identifierat och vidtagit rätt åtgärder. Processen med att stärka rektorerna i arbete med distribuerat ledarskap har påbörjats och en kontakt med en universitetslektor vid Göteborgs universitet är upprättad för att säkerställa en hög kvalitet i arbetet. Rekryteringen till det skolsociala teamet var fullförd i slutet av 20/21 och arbete startade under verksamhetsåret 21/22. Arbetet har därmed inte påverkat verksamhetsåret 20/21.

Förvaltningen har utvecklat analysen av det kompensatoriska uppdraget utifrån socioekonomisk sammansättning. Förvaltningen har tagit fram en modell för att visa på samvariation mellan socioekonomiska förutsättningar och bland annat andelen elever med hög frånvaro. Arbetet med att utveckla underlag för analyser rörande skillnader mellan gruppen pojkar och gruppen flickor pågår.

4.2.1.2 Redovisning av frånvaro

Andelen elever med en frånvaro på 15% eller mer har ökat ifrån 19/20 till 20/21, från 14,9% till 18,5%. Detta motsvarar 654 elever (för läsåret 19/20) respektive 861 elever (för läsåret 20/21). Utav de elever som har mellan 50% och 100% frånvaro är det fortsatt 1% av elevgruppen, vilket motsvarar 33 elever för läsåret 20/21. Ökningen är framförallt i gruppen som har 15-24% frånvaro, ökningen har dock skett i samtliga frånvarointervall.

Förvaltningen kan konstatera att den socioekonomiska sammansättningen inte samvarierar med frånvaron. Inte heller andra faktorer såsom trygghet, studiero eller hur eleverna mår på skolnivå bidrar inte heller till att förklara frånvaro på ett strukturellt plan, se bilaga 1 *Statistik och resultat*. För den enskilda eleven påverkar dock dessa faktorer, att känna sig trygg och att må bra är några av de faktorer som är avgörande för den enskilda elevens möjligheter till en hög skolnärvaro. De enheter som har ett framgångsrikt arbete med ökad närvaro fångar i ett tidigt skede upp indikatorer på problematisk frånvaro och har ett arbete anpassat efter den enskilda elevens behov och familje- och skolsituation.

Grundsärskolorna i kommunen har högre andel frånvaro än genomsnittet. Det förklaras till stor del av att många av eleverna vid grundsärskolan tillhör riskgrupp för Covid-19 och därför har både vårdnadshavare och skolorna vidtagit extra försiktighetsåtgärder. Detta har gjort att eleverna har varit hemma i något större utsträckning i jämförelse med eleverna på grundskolan. Vidare har grundsärskolan väldigt få inskrivna elever per skola. Med ett få elever påverkar varje enskild elev andelen mycket, vilket gör att ett fåtal elever påverkar helheten mycket.

Det finns i stort sett ingen samvariation mellan elevernas mående och frånvaro på ett strukturellt plan, se bilaga 1 *Statistik och resultat*. Sedan tidigare är det känt att psykisk ohälsa är en riskfaktor för hög skofrånvaro (SOU 2016:94) för den enskilda eleven. Elevhälsoarbete med att fånga signaler på individnivå är lika viktigt som att arbete främjande och förebyggande på gruppnivå. Elever med sämre mående behöver tidigt identifieras för att tidigt hitta anpassningar och åtgärder som ger effekt.

4.2.2 Analys

Delmål: Ökad skolnärvaro

Generellt är andelen frånvarande desto högre ju äldre eleverna är. Det är tydligt i och med att alla fyra skolor med elever i åk 7-9 ligger över Alingsås kommuns genomsnitt. Detta speglar hur det ser ut nationellt. Förvaltningen följer enheternas arbete med att främja en ökad närvaro. Inför verksamhetsåret 20/21 har nya mallar och stödmaterial för att främja närvaro och följa upp frånvaron samt förändrade arbetssätt rörande frånvaroutredningar (skollagen 7 kapitlet 19 a §) som stöd för rektors och enheternas arbete tagits fram. Materialet används framför allt för att enheterna ska kunna sätta rätt åtgärder i rätt tid. I strukturen ingår också att huvudmannen varje månad väljer en sammanställning med antalet pågående handlingsplaner för de elever som har en problematisk skolfrånvaro.

Förvaltningen ser behov av att vidareutveckla arbetet med att formulera mål och särskilja dessa från aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys. Enheterna beskriver generellt ett aktivt arbete för att främja närvaro och följa upp

frånvaro. Detta har utvecklats i jämförelse med föregående år. Denna utveckling behöver fortgå. Förvaltningen kan också konstatera att antalet aktiva handlingsplaner för ökad närvaro under läsåret 20/21 var fler för årskurs 7-9 än för åk F-6. Eftersom frånvaron ökar med åldern är det också förväntat att 7-9-skolorna bedriver ett aktivt arbete. Ofta börjar problematisk skolfrånvaro någon gång under mellanstadiet och ökar sedan över tid och blir succesivt större och större problematisk skolfrånvaro, där frånvaron är som störst i årskurs 9. När det väl skolfrånvaron blivit så pass problematisk är arbetet med att få eleven till oproblematiske frånvaro komplext och arbetsintensivt. Förvaltningens arbete inriktas mot att tidigt fånga upp frånvaro och att sätta in rätt insats tidigt. Förvaltningen ser ett behov att intensifiera det närvarofrämjande arbetet även på F-6-skolorna

Psykisk ohälsa ökar med åldern vilket är riskfaktor för hög skolfrånvaro (SOU 2016:94), där eleverna i Alingsås kommunala skolor i åk 8 har lägre värde för mående än de i åk 4. Det finns ingen samvariation på skolenhetsnivå mellan studiero och närvaro eller andra strukturella faktorer. Men bakgrund mot detta måste arbetet med inriktas mot att vara förebyggande och tidigt fånga upp frånvarande elever. Framförallt behöver arbetet rikta in sig mot individuella lösningar, som är grundade i utredningar och samordning av insatser. Ett välutvecklat elevhälsoarbete med en tydlig ansvarsfördelning och gemensamt arbete med utgångspunkt i elevernas behov tillsammans med eleven och vårdnadshavarna är framgångsrikt för att nå en ökad närvaro.

Barn- och ungdomsförvaltningen har sedan augusti 2021 ett skolsocialt team som arbetar aktivt med de elever som har en skolfrånvaro som bedöms som särskilt komplex. Teamet har inte arbetat aktivt under den period som verksamhetsuppföljningen berör och det är därför inte möjligt att analysera dess insatser.

Delmål: Utbildningen i Alingsås kommunala skolor ska vara likvärdig

Förvaltningen kan konstatera att den socioekonomiska sammansättningen inte samvarierar med frånvaron. Inte heller andra faktorer såsom trygghet, studiero eller hur eleverna mår på skolenhetsnivå bidrar inte heller till att förklara frånvaro på ett strukturellt plan. På högstadieskolorna finns sedan lång tid tillbaka ett institutionaliserat arbete med att rapportera och följa upp frånvaro, där man hittat metoder för att kompensera för elevernas förutsättningar t.ex. med hjälp av studiehandledare eller särskilda undervisningsgrupper. Arbetet med implementeringen av rutinerna rörande att följa upp frånvaro pågår, och har kommit långt, ett visst arbete återstår på F-6-skolorna med implementeringen.

Det finns ett behov av att även analysera skillnaden i skolfrånvaro baserat på kön eftersom flickor och pojkars frånvaromönster skiljer sig från varandra (SOU 2009). Förvaltningen kan inte se detta i den generella frånvarostatistiken då systemstöd för denna uppgift saknas varför detta är en angelägen utmaning att lösa. Förvaltningen kan däremot konstateras att det finns en skillnad mellan gruppen pojkar och gruppen flickor där flickor har fler pågående handlingsplaner för ökad närvaro, skillnaden blir större ju äldre eleverna är.

4.3. Kunskaper och undervisning

Delmålet för området är **ökade kunskaper**. För att mäta delmålet används nedanstående indikatorer. **Målet är att värdet ska öka från verksamhetsåret 19/20 till verksamhetsåret 25/26**. När det är fem eller färre elever vid något nyckeltal så redovisas det inte med hänsyn till att elevernas identitet inte ska kunna röjas.

Index för fritidshemmet i Göteborgsregionens gemensamma enkät	Målvärde	Antal fritidshem över GR-indexet 20/21
Antal fritidshem	10/13(+1*)	6/13(+1*)
*Ett fritidshem hade för få svarande och därför går det inte att avgöra om indexet ligger över eller under.		

Årskurs 3	Målvärde	2021
Andel elever som klarar alla delar av nationella provet i matematik	58%	*
Andel elever som klarar alla delar av nationella provet i svenska och svenska som andraspråk	75%	*

* Ingen insamling av de nationella proven genomfördes på grund av covid-19-pandemin

Årskurs 6	Målvärde	2021
Andelen elever i grundskolan åk 6 som har minst betyget E i engelska	90,2%	90,9%
Andelen elever i grundskolan åk 6 som har minst betyget E i matematik	87,6%	85,0%
Andelen elever i grundskolan åk 6 som har minst betyget E i svenska	92,3%	90,6%
Andelen elever i grundskolan åk 6 som har minst betyget E i svenska som andraspråk	66,7%	73,1%

Årskurs 9	Målvärde	2021
Andelen elever i åk 9 som är behöriga till ett yrkesprogram	90,2%	87,7%

Andelen elever i åk 9 som nått kunskapskraven i alla ämnen	87,6%	76,6%
Genomsnittligt meritvärde	230,3	228,1

För fritidshemmet och dess undervisning ska **alla elever utvecklas så långt som möjligt utifrån läroplanen under sin tid på fritidshemmet**. En indikator för att delmålet uppnåtts är att samtliga fritidshem har tydliga beskrivningar för den progression som skett i elevers lärande och kopplar samman det med den undervisning som bedrivits för fritidshemmets centrala innehåll, läroplanens kapitel 1 och 2 samt de områden som identifierats tillsammans med grundskolan för elevers måluppfyllelse.

Huvudmannen har också som delmål att **Utbildningen i Alingsås kommunala skolor ska vara likvärdig**. För att mäta delmålet används följande indikatorer:

- Skillnaden mellan gruppen flickors och gruppen pojkars resultat och måluppfyllelse ska minska 2026 jämfört med 2020.
- Skillnaden i resultat och måluppfyllelse mellan enheter som grundar sig i socioekonomiska faktorer ska minska 2026 jämfört med 2020.
- Enheter med ogynnsamma socioekonomiska förutsättningar ska ha högre resultat och måluppfyllelse 2026 jämfört med 2020.
- *Indikator för fritidshemmets likvärdighet mäts genom GR-enkätens resultat för fritidshemmet där samtliga fritidshem ska ligga över GR-snittet 2026.*

Fritidshemmet	Målvärde	2021
Differensen (index) mellan gruppen flickor och gruppen pojkar rörande fritidshemmet i GR-enkäten	2 poäng	1 poäng

Indikator	Målvärde	2021
Differensen (%-enheter) rörande andelen elever i grundskolan åk 6 som har minst betyget E i alla ämnen	8,6%-enheter	8,5%-enheter
Differensen (%-enheter) rörande andelen elever i grundskolan åk 9 som är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet	1,1%-enheter	1,8%-enheter

Tidigare planerade insatser

Delmål: Ökade kunskaper	
Insatser	Stärka processen med att arbeta efter den nya strukturen för systematiskt kvalitetsarbete i hela styrkedjan förförallt med fokus på att vidareutveckla arbetet med att formulera mål och särskilja dessa från aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys.
	För att skapa goda förutsättningar för elevers resultat och måluppfyllelse avser förvaltningen att stödja enheterna i att stärka inre organisation med utgångspunkt i ett distribuerat ledarskap.
Delmål: Utbildningen i Alingsås kommunala skolor ska vara likvärdig	
Insatser	Stärka det systematiska kvalitetsarbetet för att ytterligare utveckla skolans pedagogiska dokumentation och planering. Särskilt fokus ligger på att vidareutveckla arbetet med att formulera mål, aktiva åtgärder och insatser samt resultat och analys. Särskild vikt kommer att vara förståelsen på skillnad mellan mål, aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys.
	Att tillsammans med de enheter som erhållit socioekonomiskt strukturbidrag ytterligare utveckla analyser som ligger till grund för vilka insatser bidraget använts till.
	Kartlägga de skolor som i större utsträckning lyckas med att tillgängliggöra undervisningen utifrån de socioekonomiska förutsättningarna. Detta för att sedan sprida detta till övriga skolor i förvaltningen.
	Utveckla resultatbeskrivningar för att i ännu större utsträckning också analysera skillnaderna i resultat för gruppen flickor och gruppen pojkar.
	Utveckla det sätt som socioekonomiska förutsättningar beskrivs, för att kunna beskriva i vilken utsträckning och på vilket sätt enheternas socioekonomiska förutsättningar ser ut.

Samtliga enheter har utvecklat kvaliteten i de skrivna analyserna och grundat dem i resultatbeskrivningar. När enheterna utvecklar arbetet vad gäller att formulera mål och särskilja dem ifrån aktiva åtgärder och insatser kan rätt åtgärder identifieras och vidtas tidigare. Processen med att stärka rektorerna i arbetet med distribuerat ledarskap har påbörjats och en kontakt med en universitetslektor vid Göteborgs universitet är upprättad för att ha en tydligare forskningsanknytning i arbetet.

Förvaltningen har utvecklat analysen av det kompensatoriska uppdraget baserat på enheternas socioekonomisk sammansättning. När enheternas socioekonomiska index används kan enheternas resultat analyseras i relation till elevsammansättning. Enheterna

har i större utsträckning kopplat insatser till elevsammansättning och på huvudmannanivå kan skillnaden i enheternas socioekonomiska förutsättningar analyseras i relation till målpuppfyllelse.

Huvudmannen följer enheternas arbete med att arbeta mot läroplanens mål i fritidshemmet. Inför verksamhetsåret 20/21 har nya mallar och stödmaterial för att arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet tagits fram som stöd för rektors och enheternas arbete. Detta har förbättrat resultatbeskrivningarna och analyserna för de flesta fritidshemmet. Det behöver utvecklas ytterligare, framför allt av med avseende på elevernas lärande och undervisningen.

Det förvaltningsövergripande nätverket för systematiskt kvalitetsarbete i fritidshemmet har som uppdrag att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet för förvaltningens samtliga fritidshem genom att de SKA-ansvariga och de två förstelärarna i fritidshemmet får kompetensutveckling och att gemensamt identifiera framgångsfaktorer och gemensamt utveckla fritidshemmen i förvaltningen. Det arbetet har gått framåt, där en viktig del har varit att i nätverken utveckla det under verksamhetsåret löpnade analyserandet och uppföljandet.

4.3.1 Kunskaper och undervisning F-6 inklusive fritidshem

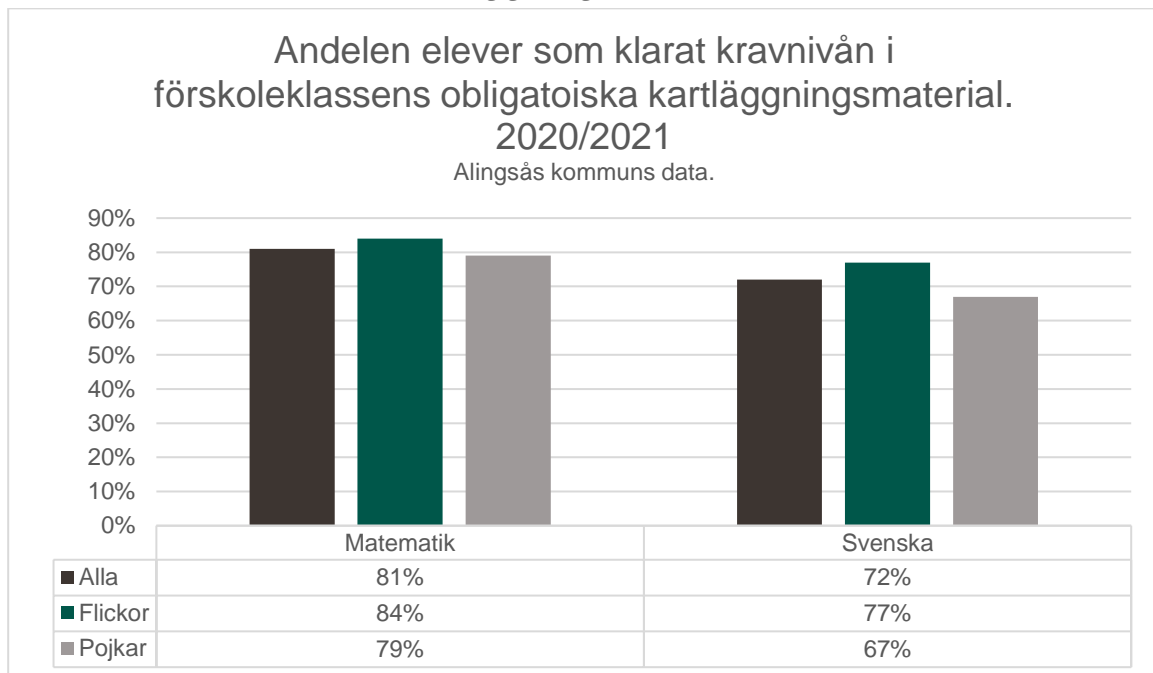
Nedan följer resultat och analys av nuläget för förskoleklass, grundskola 1-6, grundsärskolan 1-6 och fritidshemmet. Området avslutas med en samlad analys för hela området.

4.3.1.1 Förskoleklass

Från och med 1 juli 2019 är det obligatoriskt att genomföra kartläggning av språklig medvetenhet och matematiskt tänkande för alla elever i förskoleklass. Kartläggningen genomförs för att säkerställa att de allra yngsta eleverna får de särskilda stödinsatser som de är i behov av. I Alingsås kommunala förskoleklasser pågår ett arbete med implementering av strukturer för genomförandet av det nationella kartläggningsmaterialet. Implementeringsarbetet har kommit olika långt på de olika skolorna. Arbetet präglas av att organisera strukturer och rutiner samt ansvarsfördelning mellan pedagogerna i förskoleklass och specialpedagog/speciallärare.

Sedan Lgr11 reviderades 2016 och förskoleklassen fått ett särskilt kapitel i läroplanen har ett implementeringsarbete pågått för att undervisning ska planeras och utvärderas utifrån skrivningarna i läroplanen. I de flesta förskoleklasser på Alingsås kommunala skolor är arbetet välfungerande och de finns en strukturerad undervisning utifrån läroplanen. Några av förskoleklasserna har identifierat att de behöver utveckla undervisningen ytterligare för att i ännu större utsträckning planera och utvärdera undervisningen utifrån läroplanen. Det är första året som huvudmannen samlar in resultaten av det nationella kartläggningsmaterialet.

4.3.1.1.1 Det nationella kartläggningsmaterialet

Det är fler elever som klarar kravnivån i matematik (81%) än i svenska (72%). Gruppen flickor klarar kravnivån i högre utsträckning än gruppen pojkar, de skiljer 5%-enheter för matematik och 10%-enheter för svenska.

Arbetet med att bygga upp strukturer för att genomföra det nationella kartläggningsmaterialet har präglat arbetet under verksamhetsåret. De flesta skolor har strukturer och rutiner som är välfungerande för att genomföra det nationella kartläggningsmaterialet, men för en mindre grupp av förskoleklasserna är arbetet med strukturer och rutiner fortfarande under uppbyggnad. I Alingsås kommunala förskoleklasser nyttjas resultaten av det nationella kartläggningsmaterialet för att planera undervisningen för att möta de behov som identifierats. Detta behöver utvecklas ytterligare, särskilt avgörande är det att planera för att kartläggningsmaterialet genomförs och analyseras så tidigt som möjligt under verksamhetsåret. Detta för att det ska finnas mer tid för att sätta in åtgärder för att möta de behov som identifierats.

Analys

Verksamhetsåret 20/21 är det andra året som det nationella kartläggningsmaterialet är obligatoriskt. Under det första året har i huvudsak strukturer för när och hur kartläggningen ska genomföras för samtliga elever i respektive förskoleklass varit i fokus. Strukturerna för när pedagogerna i förskoleklassen ska genomföra och bedöma kartläggningen har utvecklats och i flera förskoleklasser har former för samarbetet och ansvarsfördelningen mellan specialpedagog och pedagog i förskoleklass. Flera av skolorna har organiserat arbetet med kartläggningsmaterialet så att speciallärare tar ett större ansvar i såväl

analysarbetet som för undervisningen. Detta har givit större möjlighet att utforma undervisningen efter elevernas behov lett till ett större lärande.

Resultaten visar att fler elever har större kunskaper i matematik än svenska när de börjar förskoleklass. Förhållandet är det omvända ifrån åk 1 till och med åk 9. Det är första året som en strukturerad insamling gjort för kartläggningmaterialet och bedömningsstödet i åk 1 samtidigt som de nationella proven för åk 3 samlades in senast 2019. Sammantaget är det svårt att fastslå om det generellt är så att eleverna börjar med större kunskaper i matematik än svenska när de börjar förskoleklass. Förvaltningen kommer att följa utvecklingen.

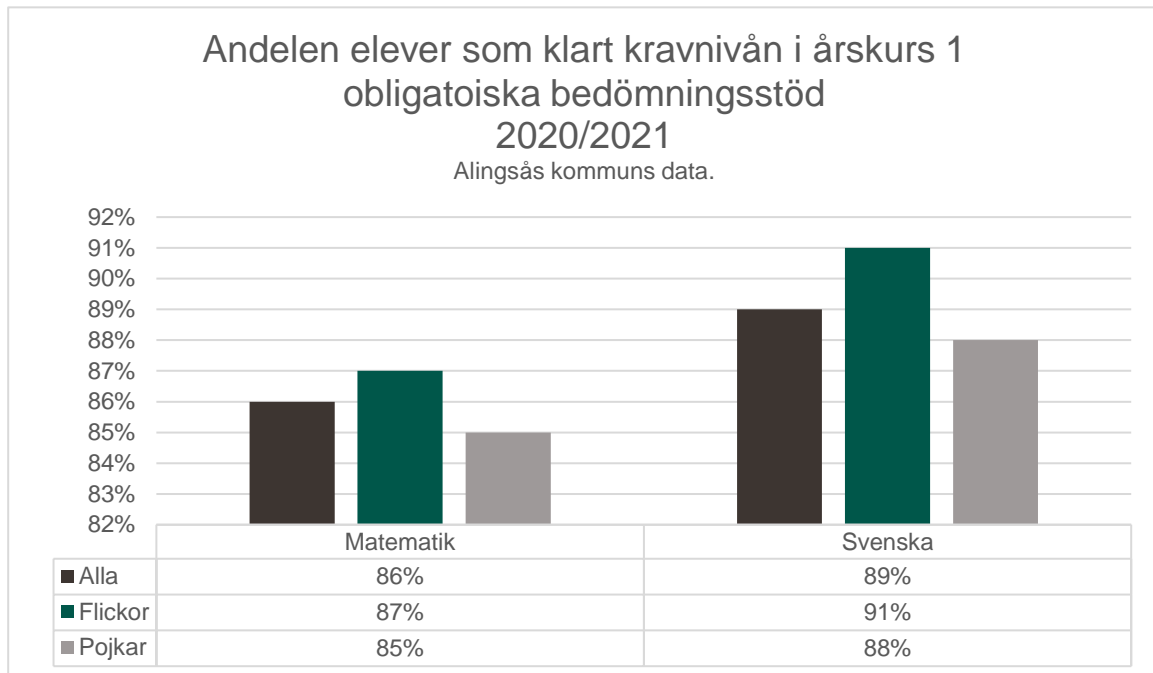
Förvaltningen följer enheternas arbete med att arbeta mot läroplanens mål. Inför verksamhetsåret 20/21 har nya mallar och stödmaterial för att arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet tagits fram som stöd för rektors och enheternas arbete. Dessa mallar har i flera fall tydliggjort de delar av läroplanen som är specifika för förskoleklassen och enheterna har i vissa fall börjat beskriva elevernas lärande gentemot dessa läroplansrubriker. Generellt finns ett behov av att vidareutveckla beskrivningarna av elevernas lärande. Förvaltningen kan konstatera att enheterna gör fler och tydligare beskrivningar av elevernas lärande vid en jämförelse med föregående år.

Förvaltningen ser fortsatt ett behov av att vidareutveckla arbetet med att formulera mål och särskilja dessa från aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys. Enheterna beskriver detta tydligare i år och skiljer i större utsträckning mellan insatser, resultat och analys även om den delen av det systematiska kvalitetsarbetet behöver vidareutvecklas ytterligare. De utmaningar som förvaltningen identifierar är motsvarande de som Skolverket identifierat i kartläggningen av skolhuvudmännens systematiska kvalitetsarbete (Skolverket 2021). Att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet kommer att leda till kvaliteten i mötet mellan elev och pedagog stärks och på så sätt kan eleverna nå ännu längre.

4.3.2.1 Kunskaper och undervisning åk 1-6 grundskola

Till grund för analyserna i det följande kapitlet används data från 2018 och framåt där jämförelser görs mellan 2021 och de tre föregående åren. Analyserna grundar sig i olika typer av data rörande kunskapsresultat. Det obligatoriska bedömningsstödet i årkurs 1, nationella prov i årskurs 3 samt betyg i årskurs 6. Analyserna utgår i första hand från trender i resultatförändringar snarare än skillnader från ett år till ett annat.

4.3.2.1.1 Årskurs 1 – Bedömningsstöd

Fler elever klarar kravnivån för svenska (89%) än matematik (86%). Gruppen flickor klarar kravnivån i högre utsträckning än gruppen pojkar både rörande matematik (2 procentenheters skillnad) och svenska (3 procentenheters skillnad).

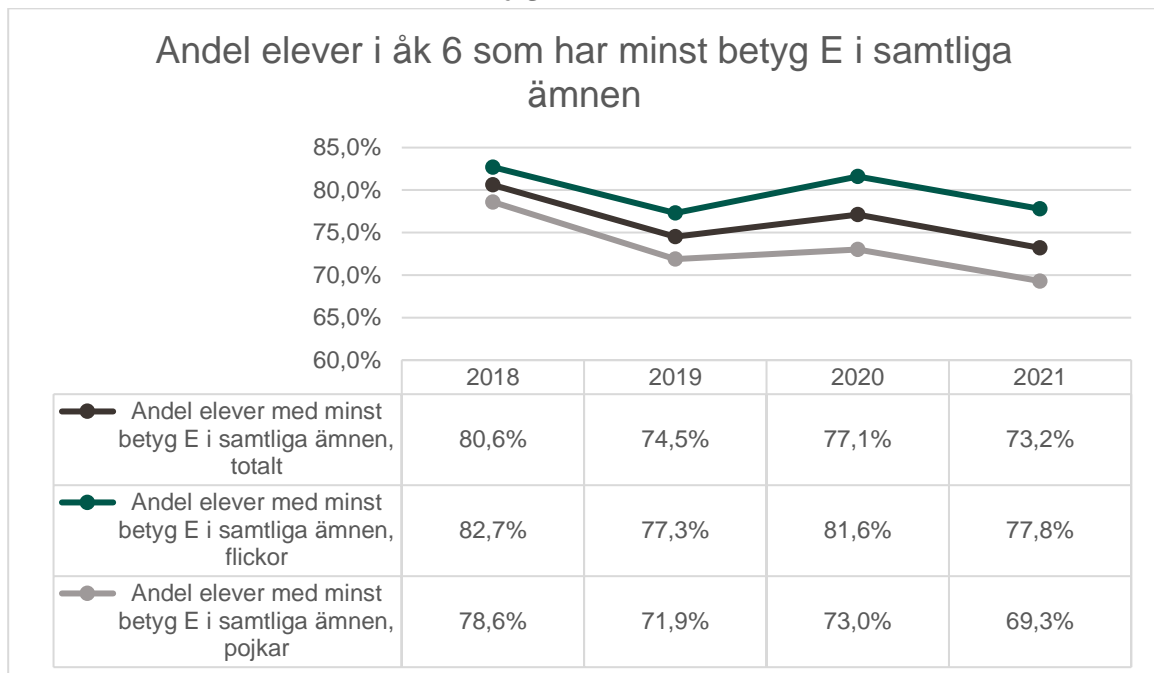
Analys

Det finns en viss skillnad mellan gruppen flickor och gruppen pojkar, den är mindre i årskurs 1 än i åk 9. Fler insatser kan behövas sättas in i grundskolans lägre åldrar för att kompensera för dessa skillnader. Elevhälsoarbetet behöver utvecklas för att i ännu större utsträckning arbeta hälsofrämjande och förebyggande i syfte att utveckla undervisning för att möta gruppen flickor och gruppen pojkars olika förutsättningar. Det är första året som huvudmannen samlar in resultaten av det nationella bedömningsstödet för årskurs 1 och det finns ingen nationell insamling att jämföra huvudmannens resultat med. Således finns ingen historisk data att jämföra med vilket påverkar analysarbetet. Det finns en stor variation mellan de olika enheterna där flera enheter har en större andel pojkar som klarar kravnivån i jämförelse med flickor. Ytterligare insatser för att stärka matematikundervisningen behöver sättas in i årskurs 1.

4.3.2.1.2 Årskurs 3

På grund av samhällsspridningen av Covid-19-pandemin har ingen data samlats in 2020 och 2021. Detta medför svårigheter i att kunna följa resultaten på huvudmannanivå för verksamhetsåret och därför görs inga analyser av måluppfyllelsen i åk 3.

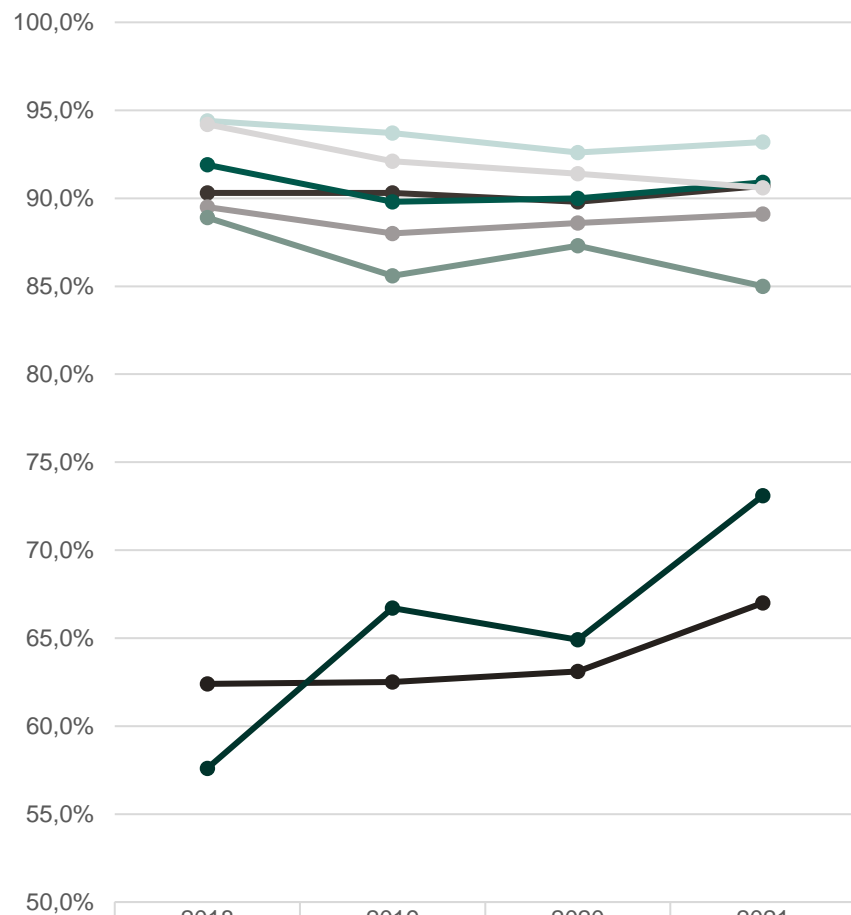
4.3.2.1.3 Årskurs 6 – Minst betyget E, huvudmannnivå

Andelen elever som har minst betyget E i samtliga ämnen är färre 2021 än de föregående tre åren. Spridningen mellan enheterna är stor. Spridningen ligger mellan 66,7% andel elever som når minst E i samtliga ämnen upp till enhet där 100% av eleverna når minst E. Differens mellan gruppen flickor och gruppen pojkar har ökat 2021 (8,5 procentenheter) i jämförelse med 2018 (4,1 procentenheter).

Andelen minst betyget E i engelska, matematik, svenska och svenska som andra språk åk 6 Alingsås kommunala skolor

Skolverkets data (riket) och Koladas data (Alingsås).

	2018	2019	2020	2021
Engelska, Riket	90,3%	90,3%	89,8%	90,7%
Engelska, Alingsås kommunala skolor	91,9%	89,8%	90,0%	90,9%
Matematik, Riket	89,5%	88,0%	88,6%	89,1%
Matematik, Alingsås kommunala skolor	88,9%	85,6%	87,3%	85,0%
Svenska, Riket	94,4%	93,7%	92,6%	93,2%
Svenska, Alingsås kommunala skolor	94,2%	92,1%	91,4%	90,6%
Svenska som andra språk, Riket	62,4%	62,5%	63,1%	67,0%
Svenska som andra språk, Alingsås kommunala skolor	57,6%	66,7%	64,9%	73,1%

I engelska, matematik och svenska har andelen elever med minst betyget E sjunkit med ungefär 1-3 procentenheter för Alingsås kommunala skolor 2021 jämfört med 2018. Engelskan har dock ökat 2021 i jämförelse med 2020. Matematik och svenska har ett värde som ligger under riket, medan engelska ligger över riket. Störst andel elever med minst betyget E återfinns i svenska följt av engelska och sist av dessa tre ligger matematik. Samma inbördes ordning återfinns för riket. Rörande svenska som andraspråk har Alingsås kommunala skolor en större andel elever med minst betyget E i svenska som andraspråk 2020 jämfört med 2018. Det är samma trend för riket, fast Alingsås har haft större ökning av andelen med minst betyget E i svenska som andraspråk än riket. Det finns en differens mellan gruppen flickor och gruppen pojkar där den är störst för svenska som andraspråk (13%-enheter) och minst i matematik (0,6%-enheter), differensen i samtliga ämnen utom matematik är till gruppen flickors fördel.

Antalet elever som läser svenska som andraspråk är dock ganska litet vilket gör att större förändringar ifrån år till år är mer förväntat utifrån de enskilda individernas förutsättningar och behöver således inte grunda sig i undervisningens kompensatoriska kvaliteter. Gruppen elever som läser svenska som andraspråk är mindre än de övriga tre ämnena och har en större spridning i förkunskaper kring de elever som är invandrade till Sverige. Vilken typ av skolbakgrund eleven har med sig är en av de faktorer som påverkar skolgången i Sverige mest. Beroende på vilken skolbakgrund de som läser svenska som andraspråk varje år har, kan det påverka förutsättningarna. Flera av skolenheter som erhåller socioekonomiskt strukturbidraget använder det just till att bygga ut och stärka kvaliteten i undervisning kring svenska som andraspråk. Det har givit en tydlig positiv effekt på Noltorpsskolan och inte bara påverkat resultaten i svenska som andraspråk utan generellt lett till högre resultat i övriga ämnen.

De flesta av de skolor som har ett högre värde 2021 jämför med 2018 har en högre andel lärare med pedagogisk högskoleexamen. En behörig och skicklig lärare är avgörande för att stärka mötet mellan elev och pedagog, det är i det mötet som utveckling och lärande kan säkerställas och utvecklas. De skolor som har ett mindre antal elever per klass får större skillnad i resultat ifrån år till år eftersom de individuella förutsättningarna för varje enskild elev får ett större genomslag i statistiken, varför resultaten för dessa enheter behöver följas över tid.

Analys

Engelska är det ämne där störst andel elever når minst betyg E i jämförelse med matematik, svenska och svenska som andraspråk. Det är också det ämne där Alingsås kommunala skolor ligger över indikatorn för delmålet och ligger över riket.

I enheternas analyser av engelska konstateras att det är lätt att identifiera vilka elever som behöver stöd och vilka som kan antas nå en högre måluppfyllelse. Då skillnaden är tydlig blir det på så sätt lättare att identifiera de elever som behöver stöd för att nå kunskapskraven.

Matematik är det ämne utav engelska, svenska och svenska som andraspråk där differensen är som minst mellan gruppen flickor och gruppen pojkar, vilket skulle kunna

grunda sig i att matematikundervisningen i större utsträckning kompenserar för gruppernas olika förutsättningar. Differensen är också jämn över hela mätperioden.

I ämnet svenska är det framförallt gruppen pojkar som inte klarar minst betyget E och differens är stor mellan gruppen flickor och gruppen pojkar. Det är ungefär samma förhållande som för riket. Det finns en nationell utmaning i att utveckla skriftspråket och särskilt för gruppen pojkar, det finns flera olika forskare både internationella och i Sverige som fördjupat sig bland annat med hjälp av data ifrån PIRLS och PISA. De undersökningarna visar att gruppen flickor har en bättre läsförståelse än gruppen pojkar och att den skillnaden har ökat sedan början av 00-talet.

Förvaltningens satsning på att samordna och stötta skolorna kring frågor som bland annat rör studiehandedning, organisation kring svenska som andraspråk samt kartläggningar av nyanlända elever har varit framgångsrik. Insatserna har ökat kvaliteten i dessa processer och möjliggjort en utveckling av undervisningens kvalitet samtidigt som det också givit förutsättningar att kompensera för elevernas förutsättningar. Alingsås kommunala skolor hade ett lägre värde än riket 2018. Sedan 2019 ligger det över riket och har ökat mer än riket som helhet. Det är dock fortfarande en stor grupp elever som inte har minst betyget E i svenska som andraspråk. Språk är avgörande för att kunna ta till sig övriga ämnen och att kunna bli aktiv samhällsmedborgare, därför är det avgörande att förvaltningen fortsätter att utveckla undervisning i svenska som andraspråk. I övergången ifrån förskola till förskoleklass har förvaltningen konstaterat att kvaliteten behöver utvecklas ytterligare bland annat med avseende på de barn och elever som är flerspråkiga. Detta för att säkerställa att rätt typ av stöd sätts in tidigt. Förvaltningen konstaterar att de skolor som har utvecklat förutsättningar för likvärdig utbildning genom ett systematiskt arbete med svenska som andraspråk, modersmålsundervisning och studiehandedning har högre måluppfyllelse.

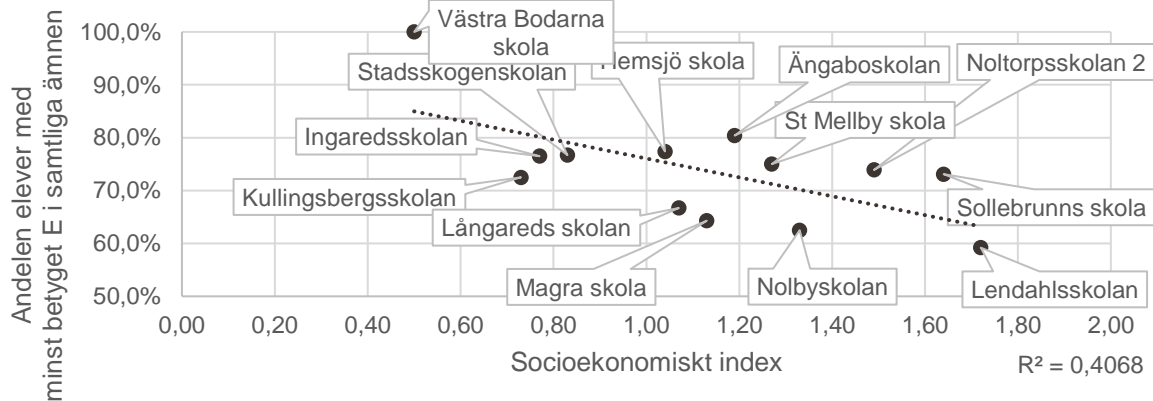
Det finns en generell utmaning i att rekrytera legitimerade lärare. Undervisningens kvalitet påverkas framförallt av skickliga och utbildade lärare. Förvaltningen planerar för att genomföra en genomlysning av vilka ämneskompetenser som finns i förvaltningen och hur de är matchade mot elevernas behov.

4.3.2.1.4 Socioekonomiska förutsättningar

Barn- och ungdomsförvaltningens skolor har en variation i den socioekonomiska sammansättningen. Där den socioekonomiska sammansättningen på respektive skola uttrycks i numerärt värde, där ett lägre värde innebär en mer gynnsam socioekonomisk sammansättning.

Socioekonomiskt index och andelen elever med minst betyg E i samtliga ämnen

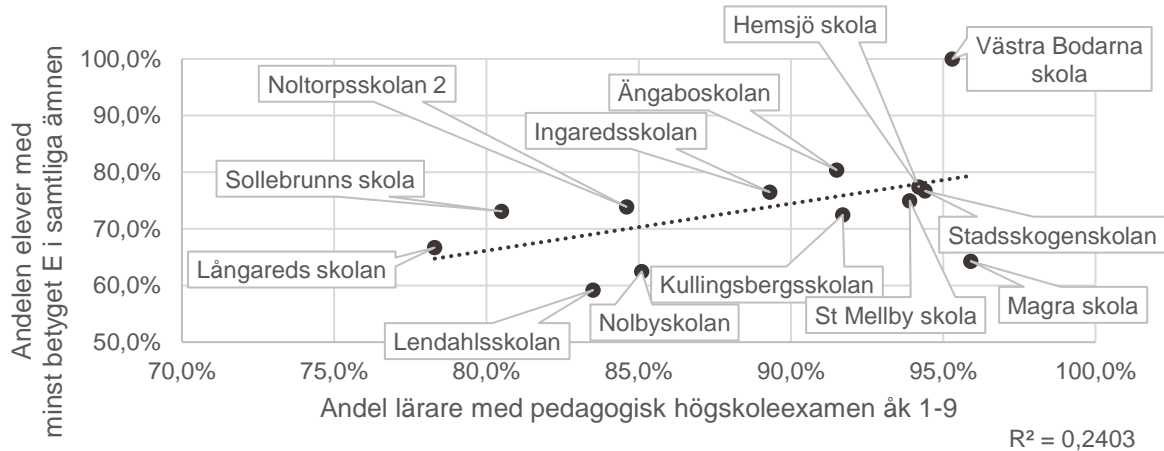
Data ifrån Alingsås kommun. Högre värde för socioekonomiskt index innebär större socioekonomiskt utsatthet.

Det finns en tydlig samvariation mellan andelen elever som har minst betyget E i samtliga ämnen och skolans socioekonomiska sammansättning. De skolor som har gynnsam socioekonomisk sammansättning har en större andel elever med minst betyget E i samtliga ämnen. Förklaringskraften i den samvariationen är stark. De skolor som ligger över den streckade linjen i större utsträckning kompenseras för de socioekonomiska försättningarna sett till genomsnittet för huvudmannens enheter. Genomsnittet är inte ett fast värde och behöver därför användas med försiktighet när slutsatser ska dras.

Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen åk 1-9 och andelen elever med minst betyg E i samtliga ämnen

Data ifrån Alingsås kommun. Högre värde för socioekonomiskt index innebär större socioekonomiskt utsatthet.

För att ytterligare belysa tänkbara strukturella förklaringar till skillnader mellan enheternas resultat använder förvaltningen måttet "andel lärare med pedagogisk högskoleexamen". Tillgång till behöriga lärare och enheternas förmåga att organisera vid brist på behöriga lärare är av stor vikt för att nå högre måluppfyllelse. Det finns en samvariation mellan andelen lärare med en pedagogisk högskoleexamen och andelen elever med minst betyget E. Där de skolor som har en högre andel elever med minst betyg E i samtliga ämnen också har en högre andel lärare med pedagogisk högskoleexamen. Förklaringskraften i den samvariationen är stark. En del av den variation som finns mellan de olika skolorna går också att förklara med andra faktorer, bland annat förmågan att organisera utifrån den andel behöriga lärare som finns och komplettera med annan personal.

Analys

Det finns en stark samvariation mellan skolornas socioekonomiska sammansättning och hur många elever som når målet om minst E i alla ämnen. Det är enheterna och huvudmannen som tillsammans behöver vidareutveckla det kompensatoriska uppdraget. I dagsläget används främst det socioekonomiska strukturbidraget till svenska som andraspråk, studiehandledning, tolk, särskilda undervisningsgrupper, speciallärare och i ett fall mindre klasser. Vilken effekt det haft på resultaten har de enskilda enheterna inte någon djupare analys kring. Förvaltningen konstaterar att det finns brister i förmågan att kompensera för socioekonomiska förutsättningar och gruppen flickor och gruppen pojkars olika förutsättningar. Differensen mellan gruppen flickor och pojkar har ökat, där gruppen flickor alltså når högre resultat gruppen pojkar. Elevhälsoarbetet behöver i större utsträckning inriktas mot att arbete hälsofrämjande och förebyggande. När elevhälsoarbetet stärks och i större utsträckning kan ett större fokus läggas på det kompensatoriska uppdraget kan fler elever nå så långt som möjligt.

Vad gäller skillnaden mellan de olika skolorna och hur väl de lyckas kompensera för de socioekonomiska förutsättningarna kan vissa mönster skönjas hos de skolor som i större utsträckning lyckas. De skolorna har en stabilitet i ledarskapet på så sätt att ledarskapet är strukturerat och har skapat goda strukturer för det inre arbetet och skolorna präglas av en positiv kultur med en tydlig samhörighet elever och personal emellan. Vidare har de skolor som kommit längre med att kompensera för socioekonomiska förutsättningar ett strukturerat arbete med och organisation kring svenska som andraspråk.

Sedan tidigare har förvaltningen konstaterat att skickliga och behöriga lärare är avgörande för elevernas kunskaper. Förvaltningen struktur för systematiskt kvalitetsarbete bygger på att det viktigaste mötet, det möte som sker mellan pedagog och elev. Det är i det mötet som utveckling och lärande kan säkerställas. Den starka samvariationen mellan andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen och andelen elever med minst betyget E visar tydligt att huvudmannen tillsammans med enheterna behöver utveckla nya och annorlunda sätt att arbeta med frågan om rekrytering och organisering av behöriga lärare. Det är också så att det finns en samvariation mellan socioekonomiskt index och andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen, bilaga 1 *Statistik och resultat*. Förvaltningens bedömning är att huvudmannen behöver arbeta för att nå en jämnare fördelning av behöriga lärare mellan enheter

4.3.3.1 Kunskaper och undervisning åk 1-6 grundskola

Inom barn- och ungdomsförvaltningen finns en grundskola för årskurs 1-6. Elever på grundskolan kan läsa enligt ämnesområden eller ämnen eller en blandning av både och, beroende på elevens behov och förmåga. Inom ramen för huvudmannens verksamhetsuppföljning redovisas omdömen för ämnen. Grundskolan 1-6 består endast av ett fåtal elever och därför ska viss försiktighet iakttas när slutsatser ska dras.

4.3.3.1.1 Omdömen åk 1-6

Ämne, omdöme vårterminen	Insats krävs	Godtagbara kunskaper	Mer än godtagbara kunskaper
Bild	0	6	0
Engelska	*	*	*
Hem- och konsumentkunskap	0	6	0
Idrott och hälsa	0	6	0
Matematik	0	6	0
Modersmål	0	0	0
Musik	0	6	0
NO	0	6	0
SO	0	6	0
Slöjd	*	*	*
Svenska	0	6	0
Svenska som andraspråk	0	0	0
Teknik	0	6	0

* Redovisas ej p.g.a. 5 eller färre elever som fått ett omdöme i ämnet.

I samtliga ämnen bedöms eleverna nå nivån godtagbara kunskaper.

Analys

Grundskolan är under ombyggnationen av Noltorpsskolan tillfälligt organiserad vid Ängaboskolan. Det var innan verksamhetsåret startade två grundskoleenheter, men är i och med verksamhetsåret 2019/2020 en enhet för åk 1-6. Det finns också ett särskilt fritidshem för grundskolans elever som leds av särskolans rektor. De två kulturerna och arbetssätten med tillhörande rutiner har nu sammanförts och verksamhetsåret 20/21 har präglats av ett fokus på att utveckla verksamheten och stärka lärandet i organisationen. Dessutom har det påbörjats planering inför att börja använda de nya lokalerna på Noltorpsskolan från och med augusti 2022. Barn- och ungdomsförvaltningen konstaterar att ett arbete för att identifiera kvalitetsmått för undervisningens kvalitet i grundskolan behöver initieras. Med få elever och hög grad av individualiserad undervisning och olika typer av anpassningar och stöd är omdömen ett för trubbigt kvalitetsmått.

4.3.4.1 Kunskaper och undervisning i fritidshemmet

4.3.4.1.1 Nuläge – kvalitativa mått

Fritidshemmets undervisning bedrivs med utgångspunkt i läroplanen och har ett till skolan kompletterande uppdrag. Undervisningen i fritidshemmet ska utgå från såväl elevernas

behov som intressen och erfarenheter. Eleverna ska också utmanas och inspireras till att upptäcka nya saker. Undervisningen utgår från pedagogiska planeringar vilka formuleras utifrån verksamhetens behov.

Det finns i liten utsträckningen en samverkan mellan fritidshemmet och respektive skola inom ramen för det kompletterande uppdraget som fritidshemmet har gentemot skolan. Det är oftast organiserat genom att personal ifrån fritidshemmet deltar under lektioner och stöttar som en extra pedagogisk resurs i klassrummet. Den typen av samverkan som gör att det finns en växelverkan mellan de två verksamheterna återfinns fullt ut på några enheter. När de är möjligt att organisera samverkan så att en lärare i fritidshemmet kan stärka skolans lektionstid, blir kvaliteten ytterligare stärkt. När undervisningen syftar till att främja elevernas fantasi och förmåga att lära tillsammans med andra genom lek, rörelse och skapande genom estetiska uttrycksformer samt med utforskande och praktiska arbetssätt kan förskoleklassens och grundskolans kunskaper ytterligare befästs hos eleverna. Några enheter har fått till den typen av samverkan mellan fritidshemmet och grundskolan, vilket har resulterat i att ett större lärande har skett för eleverna i fritidshemmet och på rasterna. Elevens hela skoldag blir mer sammanhängande och de olika delarna hänger ihop i en helhet.

Fritidshemmens undervisning ska utveckla olika förmågor hos eleverna. Spridningen inom förvaltningen mellan de olika fritidshemmen är stor rörande arbetet att strukturerat arbete utifrån hela läroplanen. Ett par fritidshem arbetar systematisk med planerad undervisning utifrån hela läroplanen, övriga fritidshem är i ett implementeringsskede för att utveckla rutiner för planerad undervisning.

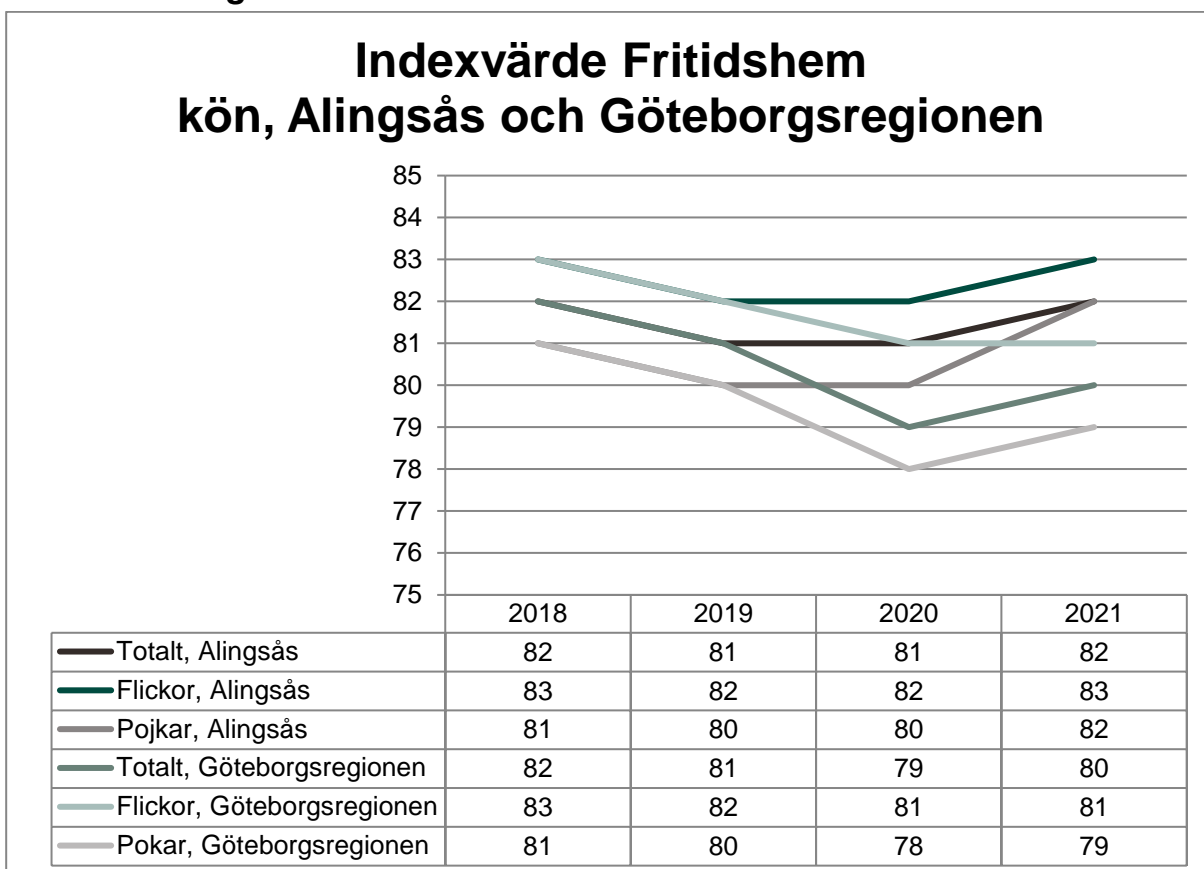
Den undervisning som bedrivs när fritids har verksamhet behöver utvecklas för att i ännu större utsträckning ta avstamp i läroplanens centrala innehåll för förskolan och genomförs med hjälp av strukturerade pedagogiska planeringar. Läroplanernas centrala innehåll omfattas av de fyra områdena "Språk och kommunikation", "Skapande och estetiska uttrycksformer", "Natur och Samhälle" samt "Lekar, fysisk aktivitet och utevistelse". Strukturerna för verksamhetsuppföljning har i och med verksamhetsåret 2020/2021 utvecklas för att stötta fritidshemmen i att analysera och utveckla fritidshemmens planerade undervisning.

Under verksamhetsåret har ett arbete bedrivits både förvaltningsövergripande och vid respektive fritidshem för att ytterligare stärka det systematiska genom att forma strukturer och mallar för att dokumentera pedagogiska planeringar som tar utgångspunkt i läroplanen. Arbetet befinner sig i initieringsfasen. Det finns mallar och strukturer som används i viss utsträckning.

Redan tidigare har utvecklingsbehoven som rör att stärka undervisningen utifrån läroplanen och pedagogiska planeringar samt att stärka det systematiska kvalitetsarbetet identifierats. Detta medförde att det under verksamhetsåret 2019/2020 vidtogs åtgärder för att ytterligare stärka kvaliteten i dessa processer. Dels har en förvaltningsgemensam uppdragsbeskrivning för SKA-ansvariga i fritidshemmet formulerats, dels har antalet försteläraryppdrag med inriktning mot fritidshemmet utökats från ett till två. Förstelärarna med inriktning mot fritidshemmet har både lokala uppdrag i respektive fritidshem, men även

förvaltningsgemensamma uppdrag. Både SKA-ansvariga och förstelärares uppdrag är inriktad på de två utvecklingsbehoven. Under verksamhetsåret 2020/2021 har dessa förändringar resulterat i att fler fritidshem har utvecklat den inre organisationen och infrastrukturen för det systematiska kvalitetsarbetet med löpande analyser och uppföljningar av undervisningen och dess kvaliteter. De flesta fritidshem har i den nya strukturen för att analysera undervisningen tätare kopplat till läroplanen. Det finns ett behov att vidareutveckla detta med särskilt fokus på vad eleverna har lärt sig kopplat till undervisningen.

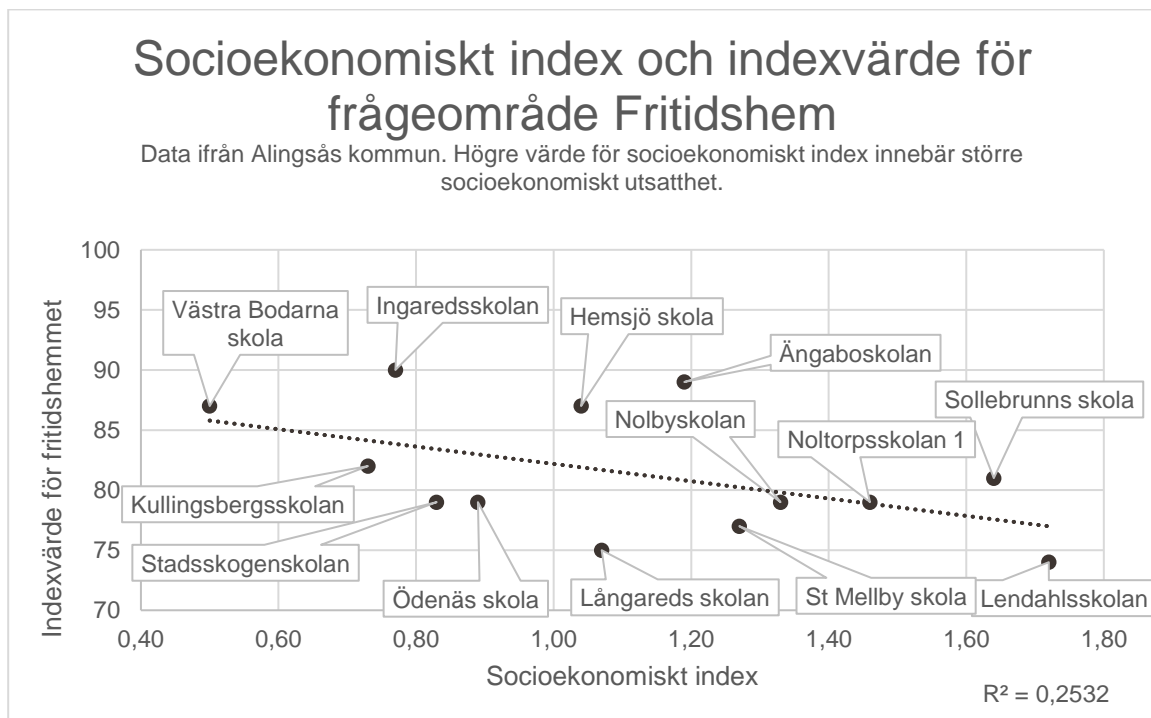
4.3.4.1.2 Nuläge – enkätdata

Förvaltningen konstaterar att Alingsås indexvärdet för fritidshemmet är i stort sett oförändrad över mätperioden, precis som för regionen som helhet. Alingsås ligger marginellt över snittet i regionen och mönstret för att gruppen flickor anger något högre värden än gruppen pojkar följer mönstret för regionen som helhet. Det är färre fritidshem med ett värde över regionen som helhet jämfört med föregående år, detta för att Alingsås kommunala fritidshem som helhet ligger 2 poäng över regionen som helhet. Med en liten skillnad är lätt att några fritidshem hamnar precis under eller precis över, vilket kan ge intrycket av stora förändring även om det inte är det. Spridningen mellan de olika enheterna är dock påtaglig, ifrån 74 till 90.

Differensen mellan gruppen flickor och gruppen pojkar är 1 poäng verksamhetsåret 2020/2021. Differens är i stort sett obefintlig, men det är 1 eller 2 poängs differens varje år

under hela mätperioden till gruppen flickors fördel. Differensen mellan de olika fritidshemmen skiljer sig ifrån år till år, särskilt för de mindre enheterna, vilket är att förvänta. Det finns också en skillnad mellan vad eleverna uppger i form av vad som framkommer via GR-enkäten och när enheterna beskriver arbetet. Där förvaltningen tydligt ser att de fritidshem som bedöms som särskilt skickliga i att bedriva undervisning inte nödvändigtvis är de som får högst värden i GR-enkäten.

Det finns en samvariation mellan fritidshemmets indexvärde och enheternas socioekonomiska sammansättning, där enheter med mer gynnsam socioekonomisk sammansättning har högre index på frågeområdet fritidshemmet. Förklaringskraften i den samvariationen är stark. Vidare finns också en samvariation mellan indexvärdet ifrån GR-enkäten och andelen lärare med pedagogiska högskoleexamen, bilaga 1 *Statistik och resultat*. Skolor med en högre andel utbildade lärare stärker kvaliteten på fritidshemmet. Detta är motsvarande samvariation som för andelen elever med minst betyg E i samtliga ämnen och utbildad personal. Genom en hög andel utbildad personal finns mer kunskap i den samlade personalgruppen och de kollegiala samtalen och det kollegiala lärande har bättre förutsättningar.

Analys

För respektive enhet behöver arbetet utifrån läroplanen för fritidshemmet utvecklas. De resultatbeskrivningar och analyser som görs av respektive fritidshem behöver stärkas ytterligare och omfatta alla delar av fritidshemmets läroplan. Arbetet ingår i det uppdrag som de SKA-ansvariga och de två förstelärarna har. Det har under verksamhetsåret 2020/2021 utvecklats i jämförelse med verksamhetsåret innan och det behöver utvecklas ytterligare.

För att fritidshemmets undervisning ska komplettera undervisningen i förskoleklass och grundskolan identifierar förvaltningen ett behov av att utveckla samverkan mellan skola och fritidshem. När verksamheterna i högre grad samverkar på ett sådant sätt att eleverna får en hel sammanhängande skoldag skapas också bättre förutsättningar för lyckas med det kompensatoriska uppdraget så att utbildningen kan uppväga skillnader i elevers förutsättningar att tillgodogöra sig den. När rektor lyckas med att organisera för en pedagogisk och organisatorisk helhet hela dagen skapas förutsättningar för undervisning i fritidshemmet som stimulerar elevernas utveckling och lärande samt erbjuder en meningsfull fritid. De fritidshem som bedöms ha en god samverkan mellan fritidshem och förskoleklass/grundskola har också högre andel elever med minst betyg E i samtliga ämnen.

Vidare behöver förvaltningen tillsammans med fritidshemmets rektorer vidare undersöka vad som ligger bakom samvariationen mellan fritidshemmets indexvärde och elevsammansättningen.

4.3.5.1 Sammanfattande analys, kunskaper och undervisning F-6 inkl. fritidshemmet och grundsärskola 1-6

4.3.5.1.1 Rektors analys och åtgärder

Skolorna har utvecklat arbetet med att utgå ifrån kunskapsresultat i det systematiska kvalitetsarbetet. Det varierar mellan enheterna vilken typ av data som används för att analysera enhetens måluppfyllelse. Gemensamt för alla är betygdata i årskurs 6 används i någon utsträckning. Analysarbetet utifrån elevernas resultat har rektorerna identifierat som utvecklingsområden för enheternas fortsatta arbete.

Flera enheter har utvecklat målbeskrivningarna och då i relation till de insatser som syftar till att nå de mål som enheterna skrivit fram. Några enheter har utvecklat analyserna och resultatbeskrivningarna men förvaltningen bedömer att ett fortsatt arbete behöver fortgå för att stödja enheterna i formulerande av mål och åtgärder. Flera enheter resonerar kring tänkbara insatser för att öka måluppfyllelse där flera enheter lyfter tillgängliga lärmiljöer som en framgångsfaktor och något som ska vidareutvecklas.

4.3.5.1.2 Huvudmannens analys

Delmål: Ökade kunskaper

Resultaten av årskurs 1 bedömningsstöd jämfört med förskoleklass är det en ökning av både rörande andelen elever som klarar kravnivån i matematik och svenska. Ökning grundar sig bland annat i att arbetet med att använda kartläggningmaterialet i förskoleklass har varit framgångsrikt i den bemärkelse att undervisning har planerat utifrån vad kartläggningmaterialet visade och de anpassningar och särskilt stöd som givits till dem som behöver. Sammantaget är måluppfyllelsen i årskurs 6 lägre i jämförelse med 2018. För fritidshemmet är måluppfyllelsen jämförbar med tidigare och har legat på i stort sett samma nivå under hela mätperioden. Förvaltningen konstaterar att samverkan mellan fritidshemmet, förskoleklass och skola behöver utvecklas i syfte att stärka kvaliteten i elevens hela skoldag. Som en del i att stärka samverkan behöver elevhälsoarbetet utvecklas för att arbeta med

hälsofrämjande och förebyggande i syfte att skapa strukturer och undervisning som ger så många elever som möjligt bästa möjliga förutsättningar att nå målen.

Delmål: Utbildningen i Alingsås kommunala skolor ska vara likvärdig

Differens mellan gruppen flickor och gruppen pojkar har minskat med avseende på bedömningsstödet i årskurs 1 i jämförelse med förskoleklassens kartläggningsmaterial, vilket ytterligare kan ses som en indikation på att implementering av kartläggningsmaterialet i förskoleklass har kommit långt. Differens mellan gruppen flickor och gruppen pojkar finns fortsatt i årskurs 6 och är i årskurs 6 större i jämförelse med förskoleklass och årskurs 1.

Den data som ingår i huvudmannens underlag visar på att en stor utveckling av elevernas lärande sker ifrån förskoleklass till årskurs 1 och att differens mellan gruppen flickor och gruppen pojkar minskar, vilket på sikt kan påverka resultaten i årskurs 6. Förvaltningen konstaterar att elevhälsoarbetet är en avgörande del i att stärka det kompensatoriska uppdraget. Detta eftersom att arbete med organisation och undervisningen hälsofrämjande och förebyggande kan nå fler elever än åtgärdande insatser. Det är dock avgörande att de åtgärdande insatserna fortsätter när elever har behov av det.

Den socioekonomiska sammansättningen för respektive skola samvarierar med resultaten. Andelen utbildade lärare samvarierar också med den socioekonomiska sammansättningen. De skolor som har lägre måluppfyllelse och lägre andel utbildade lärare har också sämre socioekonomiska förutsättningar. Utbildade lärare är avgörande för att öka lärande hos eleverna. Förvaltningen konstaterar att konkreta åtgärder behöver sättas in för att alla elever ska få en likvärdig tillgång till utbildade lärare.

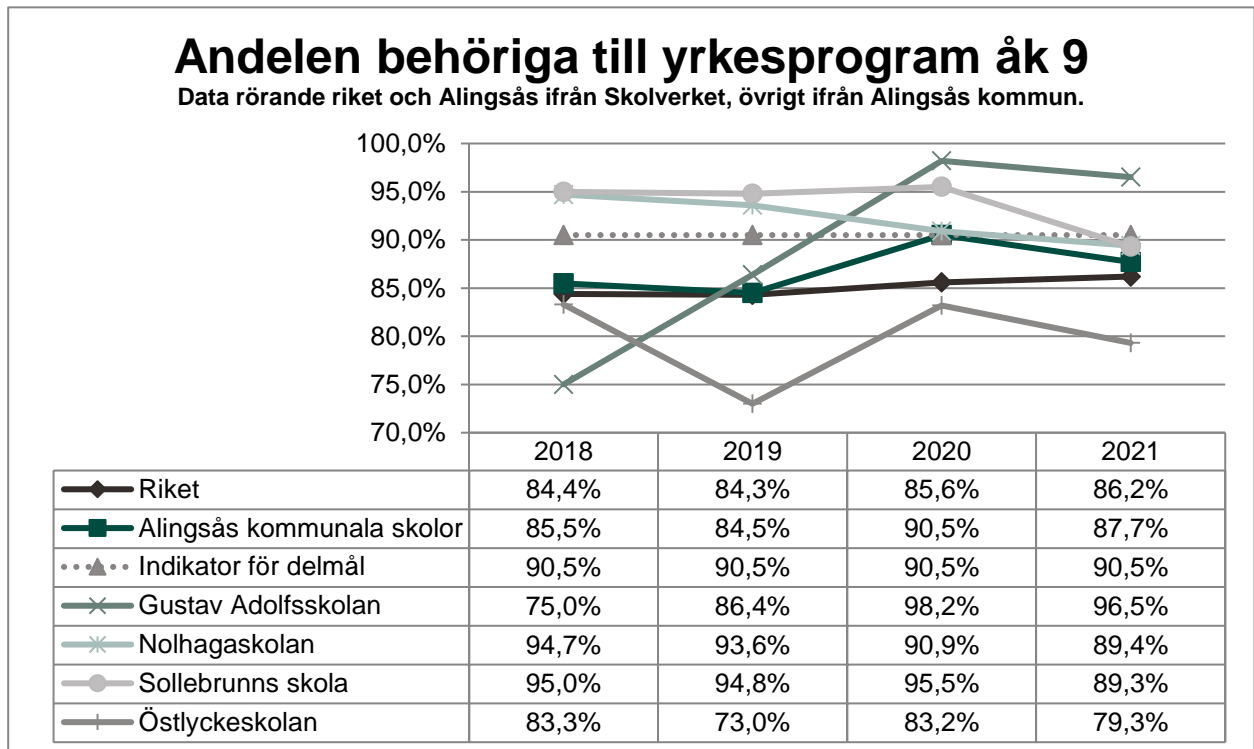
4.3.2 Kunskaper och undervisning i skolan 7-9

Nedan följer resultat och analys av nuläget för grundskola 7-9 och grundsärskolan 7-9. Området avslutas med en samlad analys för hela området.

4.3.2.1 Kunskaper och undervisning åk 7-9 grundskola

Förvaltningen analyserar i första hand trender i resultatförändringar och inte i första hand förändring ifrån ett år till nästa. Till grund för analyserna i det följande kapitlet används data från 2018 (2019 för no- och so-ämnen) och framåt där jämförelser görs mellan 2021 och de tre föregående åren. Analyserna grundar sig i olika typer av data rörande kunskapsresultat. Det obligatoriska bedömningsstödet andelen behöriga elever till yrkesprogram på gymnasiet, meritvärde, andelen elever med minst betyget E samt förväntade resultat utifrån modellberäkning baserat på den socioekonomiska sammansättningen.

4.3.2.1.1 Årskurs 9 – Utvalda nyckeltal

Andelen åk 9 som är behöriga till ett yrkesprogram har ökat för Alingsås kommunala skolor 2021 jämfört med 2018. Det är dock ett lägre värde 2021 än 2020, men högre än både 2018 och 2019. Andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har minskat 2021 jämfört med 2020 i Alingsås kommunala skolor, medan det är oförändrat i riket. Alingsås kommunala skolor har högre meritvärde 2021 jämfört med 2018, men värdet för 2021 är lägre än 2020. Gustav Adolfsskolan har ett högre värde 2021 i dessa nyckeltal i jämförelse med 2018.

För Alingsås kommunala skolor är skillnaden mellan gruppen flickor och gruppen pojkar mindre 2021 jämfört med 2018. Verksamhetsåret 2020/2021 är skillnaderna rörande andelen behöriga till ett yrkesprogram och andelen med minst betyget E i alla ämnen 1,8 procentenheter respektive 5,2 procentenheter. Skillnaden är mindre i jämförelse med 2018 men större i jämförelse med 2020, där framförallt skillnaden har ökat rörande andelen elever med minst betyget E i alla ämnen.

Skillnaden mellan gruppen flickor och gruppen pojkar är större 2021 jämfört med 2018. Det är en ökning ifrån en differens på 35,7 till 40,6. Ökningen har framförallt skett ifrån 2020 till 2021.

Analys

Verksamhetsåret 2020/2021 präglades av Covid-19-pandemin. Det har medfört sämre kontinuitet i undervisning på grund av både elevernas frånvaro och lärarnas frånvaro. Vidare

har en betydande del av verksamhetsåret bedrivits i form av fjärrundervisning. För eleverna i barn- och ungdomsförvaltningens verksamheter har totalt sett fjärrundervisning varit ett inte lika bra sätt att bedriva undervisning än närundervisning. Både enheternas och huvudmannens analyser visar på att en del av orsaken till att en mindre andel elever är behöriga till gymnasiet är 2021 än 2020. Riket som helhet har dock en högre andel behöriga till gymnasiet 2021 jämfört med 2020. Barn- och ungdomsförvaltningen har i jämförelse med riket i övrigt inte i samma utsträckning anpassat undervisningen till Covid-19-pandemins konsekvenser och fjärrundervisning. Vidare har covid-19-pandemins och dess konsekvenser påverkat bland annat kontinuiteten i elevernas lärande på grund av större frånvaro både hos eleverna och lärarna. Både lärarna och elevhälsans professioner uppger att fjärrundervisningen som bedrivits har hållit en hög nivå utifrån förutsättningarna och att det har fungerat väl utifrån omständigheterna. Elever är delade kring frågan även om det är övervikt för de som menar att närundervisning fungerar bättre.

Insatser sattes in i samband med att verksamhetsåret 2021/2022 startade, där varje enhet arbetar för att identifiera de elever som har mindre kunskapsutveckling än förväntat p.g.a. covid-19-pandemins konsekvenser och fjärrundervisningen och satt in insatser utefter de behov som identifierats.

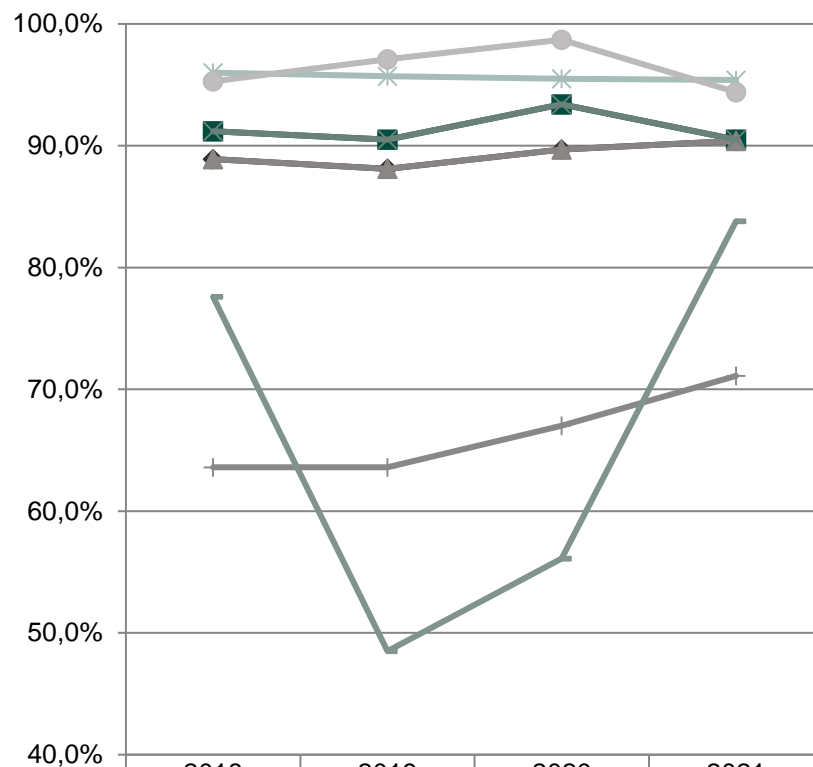
Alingsås kommunala skolor har en lägre andel elever minst betyget E i samtliga ämnen 2021 jämfört med 2020, värdet är dock högre än motsvarande värde för riket. Alingsås kommunala skolor har inte fått eleverna att nå de högre betygen i samma utsträckning som riket. Alla de fyra högstadieskolorna har organiserat för särskilda undervisningsgrupper och flexgrupper (ett mindre sammanhang där elever deltar vid några enstaka tillfällen, snarare än majoriteten av tiden). Dessa grupper används både som särskilt stöd eller andra typer av mer kortvariga insatser. Grupperna är bemannade med personal som har en särskild kompetens och erfarenhet för att arbeta med elever i behov av särskilt stöd eller andra typer av anpassningar. Arbetet med den här typen av särskilt stöd har givit goda resultat. Förvaltningen konstaterar att elevhälsoarbetet behöver breddas och en ytterligare utveckling av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet behöver ske i syfte att fler elever ska få det stöd de behöver inom ramen för den ordinarie undervisningen.

I analysen av covid-19-pandemins påverkan för barn, elever och personal inom barn- och ungdomsförvaltningen framgår det att gruppen pojkar uppger i större utsträckning att de lärt sig mer under fjärrundervisningen än gruppen flickor. Det står i motsats till de faktiska resultaten, där gruppen flickor det högsta meritvärdet under hela mätperioden medan gruppen pojkar har det näst lägsta värdet under hela mätperioden. Det skulle kunna vara så att gruppen flickor har bättre förutsättningar att delta i fjärrundervisning. Då fjärrundervisning ställer högre krav på eleverna att i större utsträckning driva sin egna läroprocess än närundervisning tycks göra kan orsaken till den ökade skillnaden finnas i elevernas strukturella förutsättningar utifrån könstillhörighet. Differens mellan gruppen flickor och gruppen pojkar rörande minst betyget E i samtliga ämnen har också högt ifrån 2020, men mindre än 2018 och 2019. Vilket också kan förstås mot bakgrund av konsekvenser covid-19-pandemin och fjärrundervisningen. Även perioden innan fjärrundervisningen fanns en differens i måluppfyllelse mellan gruppen flickor och gruppen pojkar. Förvaltningen konstaterar att vidareutveckla elevhälsoarbetet mot att arbeta ännu mer hälsofrämjande och förebyggande skulle stärka det kompensatoriska uppdraget.

4.3.2.1.4 Årskurs 9 – Minst betyget E i engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk, NO-ämnena och SO-ämnena

Andelen minst betyget E i engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk åk 9

Data rörande Alingsås ifrån Kolada, övrigt ifrån Skolverket.

	2018	2019	2020	2021
Engelska, riket	88,9%	88,1%	89,7%	90,4%
Engelska, Alingsås kommunala skolor	91,2%	90,5%	93,4%	90,5%
Matematik, riket	88,9%	88,1%	89,7%	90,4%
Matematik, Alingsås kommunala skolor	91,2%	90,5%	93,4%	90,5%
Svenska, riket	96,0%	95,7%	95,5%	95,4%
Svenska, Alingsås kommunala skolor	95,3%	97,1%	98,7%	94,4%
Svenska som andraspråk, riket	63,6%	63,6%	67,0%	71,1%
Svenska som andraspråk, Alingsås kommunala skolor	77,6%	48,5%	56,1%	83,8%

Alingsås kommunala skolor har en högre andel med minst betyget E i engelska och svenska som andraspråk 2021 jämfört med 2018, medan andelen elever med minst betyget E i matematik och svenska är lägre 2021 jämfört med 2018. Utav dessa ämnen är det endast svenska som ligger under riket, övriga ämnen ligger under riket. Svenska är det ämne som störst andel elever når minst betyget E.

I de naturorienterande ämnena ligger Alingsås kommunala skolor 2021 över riket med små marginaler. Kemi och biologi har ett högre värde 2021 jämfört med 2019, fysik har ett i stort sett oförändrat värde för 2021 jämfört med 2019. I de samhällsorienterande ämnena har Alingsås kommunala skolor ett högre värde 2021 än riket. Alingsås kommunala skolor har ett högre värde 2021 jämfört med 2019 rörande ämnena geografi och historia.

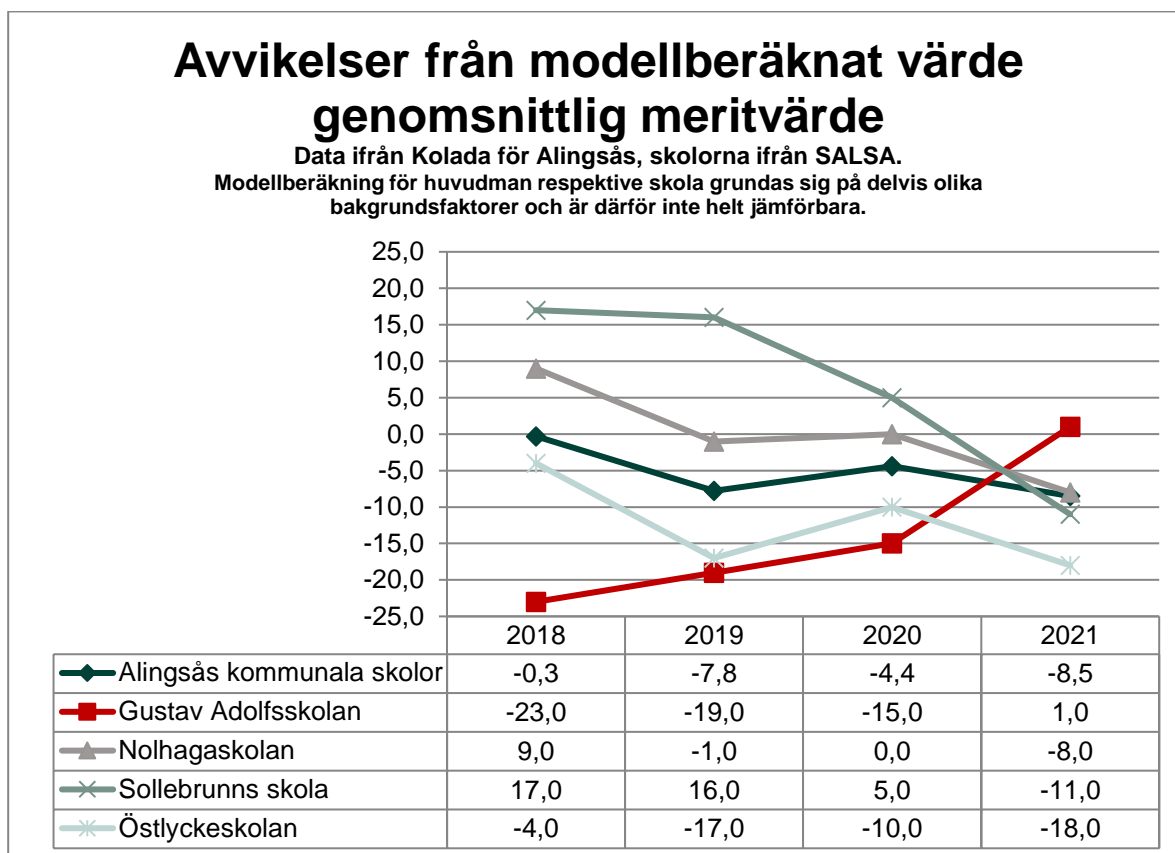
Analys

Det finns utmaning i att rekrytera behöriga matematiklärare, vilket även utmanar nationellt. Barn- och ungdomsförvaltningen har gjort satsningar för att vara en mer attraktiv arbetsgivare bland annat via centralt organiserade mentorer för nyexaminerade lärare. Det finns trots detta en fortsatt svårighet i att rekrytera behöriga matematiklärare. Förvaltningen konstaterar att den inre organisationen på respektive skola behöver utvecklas. Genom att organisera så att de som är behöriga att undervisa i matematik finns fördelade på sånt sätt att alla elever får en likvärdig tillgång på matematiklärare, till exempel genom arbetslag, skapas bättre förutsättningar för att öka elevernas måluppfyllelse.

I den analys som gjorts av konsekvenserna av Covid-19-pandemin inom barn- och ungdomsförvaltningen lyfter rektorerna särskilt att matematikämnet varit utmanande att bedriva god undervisning på distans. Bland annat eftersom de digitala resurser som funnits att tillgå inte fullt ut varit jämförbara med de analoga verktyg som används i närundervisningen.

I relation till riket är det undervisningen i svenska som behöver utvecklas mest, även om svenskan är det ämne som har högst andel med minst betyget E. Det är minskade andelen med minst betyg E i svenska, som ligger bakom den minskade andelen elever som är behöriga till gymnasiet. Ämnet svenska som andraspråk är det ämnet som har haft störst utveckling ifrån 2018 till 2021. Detta är ett resultat av det målinriktade arbetet som bedrivits både av rektorer och enhetschef för nyanländas lärande. En utveckling har skett både rörande de faktiska resultaten men också har stöttning och utveckling av organisationen av svenska som andraspråk utvecklats.

4.3.2.1.8 Årskurs 9 – Socioekonomiska faktorer

Det modellberäknade värdena (salsa för enheterna) visar enheternas resultat i relation till elevsammansättning, där resultatet justeras för sådana faktorer i elevsammansättningen som har en strukturell påverkan på resultaten. Detta för att kunna påvisa vilken effekt undervisning, organisering eller andra insatser ifrån huvudmannen har haft. En positiv avvikelse betyder att huvudmannen respektive skolan lyckats bättre än förväntat utifrån elevsammansättningen. Modellberäkningen för huvudmän respektive skolenheter sker delvis mot olika bakgrundsfaktorer, varför de inte är direkt jämförbara. Alingsås kommunala skolor har en större negativ avvikelse 2021 än 2018. Gustav Adolfsskolan har ett positivt salsavärde och har ett bättre värde 2021 jämför med tidigare år.

Analys

Alingsås kommunala skolor och barn- och ungdomsnämnden som huvudman har generellt lägre måluppfyllelse än vad som kan förväntas utifrån det modellberäknade värdet. Det är Gustav Adolfsskolan som har ett högre värde än det modellberäknade värdet. Fjärrundervisningen under verksamhetsåret har påverkat resultaten. Det är så att elever med socioekonomiskt gynnsamma förutsättningar har haft bättre möjlighet att klara av fjärrundervisningen, de har mer stöd hemifrån och oftast en boendesituation som gör det lättare att ta till sig undervisningen ostört. Gustav Adolfsskolan mer gynnsamma socioekonomiska förutsättningar än Sollebrunns skola och Östlyckeskolan, vilket kan ha

påverkar resultaten. Samtidigt gjordes undantag ifrån fjärrundervisningen för de elever som hade ett behov av närundervisning eller där hemsituationen var sådan karaktär att fjärrundervisning inte skulle vara möjlig. Vidare är det generellt så att Gustav Adolfsskolan har högre måluppfyllelse än övriga tre skolor rörande flera nyckeltal, vilket ligger till grund för att positivt värde även rörande det modellberäknade värdet.

4.3.2.2 Kunskaper och undervisning åk 7-9 grundsärskolan

Inom barn- och ungdomsförvaltningen finns en grundsärskola för årskurs 7-9. Elever på grundsärskolan kan läsa enligt ämnesområden eller ämnen eller en blandning av både och, beroende på elevens behov och förmåga. Inom ramen för huvudmannens verksamhetsuppföljning redovisas omdömen för ämnen. Grundsärskolan 7-9 består endast av ett fåtal elever och därför ska viss försiktighet iakttas när slutsatser ska dras.

4.3.2.2.1 Årskurs 7-9 omdömen

Ämne, omdöme vårterminen	Insats krävs	Godtagbara kunskaper	Mer än godtagbara kunskaper
Bild	0	10	0
Engelska	0	12	0
Hem- och konsumentkunskap	1	8	0
Idrott och hälsa	*	*	*
Matematik	0	12	0
Modersmål	*	*	*
Musik	*	*	*
NO	0	11	0
SO	0	11	0
Slöjd	1	11	0
Svenska	0	12	0
Svenska som andraspråk	*	*	*
Teknik	*	*	*

* Redovisas ej p.g.a. 5 eller färre elever som fått ett omdöme i ämnet.

Samtliga ämnen har bedömts som godtagbara kunskaper, förutom en elev i slöjd och en elev hem- och konsumentkunskap.

Analys

Färre elever har insats krävs och mer än godtagbara kunskaper än föregående år, som ett komplement till den här typen av omdöme har givits i form av skriftliga och muntliga kvalitativa beskrivningar vid till exempel utvecklingssamtal.

Barn- och ungdomsförvaltningen konstaterar att ett arbete för att identifiera kvalitetsmått för undervisningens kvalitet i grundsärskolan. Med få elever och hög grad av individualiserad undervisning och olika typer av anpassningar och stöd kan omdömen vara ett för trubbigt kvalitetsmått.

4.3.2.2 Sammanfattande analys, kunskaper och undervisning 7-9

4.3.2.2.1 Rektors analys och åtgärder

Rektoreernas samlade analyser och åtgärder behöver utveckla tydliga målformuleringar och tidsättning. Men det finns resonemang om tänkbara insatser. Där framför allt att tillgängliggöra lärmiljöerna beskrivs som en framgångsfaktor och något som man vill vidareutveckla. Där särskilda undervisningsgrupperna som finns på respektive 7-9-skola beskrivs som en välfungerade verksamhet. Men också andra typer av mindre sammanhang som inte kan betraktas som särskild undervisningsgrupp, finns på de olika skolorna och beskrivs som välfungerande verksamheter.

4.3.2.2.2 Huvudmannens analys

Delmål: Ökade kunskaper

I Alingsås kommunala skolor når en större andel av eleverna minst betyg E i samtliga ämnen i jämförelse med riket. Detta tillsammans med resultaten rörande meritvärde, vilket ligger under riket, visar att skolorna generellt i större utsträckning får eleverna att nå betyget E än de högre betygen. Detta kan vara ett resultat av de satsningar som gjorts på särskilda undervisningsgrupper eller andra mindre sammanhang. De satsningarna har lett till att relativt sett fler elever når minst betyget E än de som når högre betyg.

Förvaltningen bedömer att det finns potential att genom att utveckla pedagogisk dokumentation tillsammans med formativ bedömning öka elevernas delaktighet och inflytande över den egna lärprocessen. Men en sådan utveckling ökar förutsättningarna att stimulera eleverna att nå de högre betygen.

Genom det distribuerade ledarskapet kan rektor bygga upp den inre organisationen för att leda lärarna för lärande och att organisera för lärande. Ledarskapet behöver vara inriktat på att stärka kvaliteten i undervisningen.

Delmål: Utbildningen i Alingsås kommunala skolor ska vara likvärdig

Eleverna har lägst måluppfyllelse i årkurs 8 och det är först i årskurs 9 som eleverna har högre måluppfyllelse än i årskurs 6, i relation till andelen elever som är behöriga till gymnasiet. Det görs stora insatser under årskurs 9 för att se till att så många elever som möjligt når gymnasiebehörighet. Förvaltningens bedömning är att de befintliga insatserna skulle kunna sättas in tidigare, redan i årkurs 7 för att kartlägga eleverna och sätta in rätt typ av stöd till eleverna redan i början högstadiet.

Det finns en differens mellan gruppen flickor och gruppen pojkar till gruppen flickors fördel hela vägen ifrån förskoleklass till årkurs 9. Differensen mellan grupperna blir större med stigande ålder. Det behöver sättas in åtgärder för att utjämna skillnaderna genom att anpassa undervisningen utifrån gruppen pojkars förutsättningar. Detta behöver både göras som tidiga insatser och på högstadiet. Det arbete som redan initierats på F-6-skolorna behöver fortgå när eleverna börjar åk 7, varför övergången mellan skolor blir en central fråga.

Övergångarna behöver stärkas bland annat genom att systematisk kartlägga elevernas kunskaper i syfte att ge dem rätt stöd ännu tidigare.

Den socioekonomiska sammansättningen på respektive skola samvarierar med resultaten för åk F-6, högstadieskolorna är totalt sett så pass få att det är svårt att dra slutsatser utifrån de jämförelser som gjorts för de fyra skolorna. Förvaltningens bedömning är att andelen behöriga lärare påverkar resultaten på motsvarande sätt för 7-9 som F-6. Andelen utbildade lärare samvarierar också med den socioekonomiska sammansättningen. De skolor som har lägre måluppfyllelse och lägre andel utbildade lärare har också sämre socioekonomiska förutsättningar. Utbildade lärare är avgörande för att öka lärande hos eleverna. Förvaltningen konstaterar att konkreta åtgärder behöver sättas in för att alla elever ska få en likvärdig tillgång till utbildade lärare.

Högstadieskolorna har kommit långt i att utveckla en organisation för mindre sammanhang genom bland annat särskilda undervisningsgrupper. Steg behöver tas för att utveckla den ordinarie undervisningen via ledning och stimulans samt extra anpassningar. Detta behöver ske genom ett ännu mer utvecklat elevhälsoarbete med fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser, utöver det särskilda stöd som ges.

5. Sammanfattning, strategier och utveckling på huvudmannanivå

5.1. Sammanfattande analys

Hela förvaltningens samlade ansvarsområde präglas av ett livslångt lärande och resultaten för årskurs 9 är summan av förskolans, förskoleklassens, fritidshemmets, grundskolans och grundsärskolans arbete utifrån respektive ansvarsområde och uppdrag. För att förvaltningens arbete ska präglas av ett 1-16-års-perspektiv behöver varje verksamhetsform analyseras var för sig och som en helhet för att säkerställa kvalitet i mötet mellan barn, elev och pedagog.

5.1.1 Mindre sammanhang viktig för måluppfyllelsen

Förvaltningen kan konstatera, utifrån de värden som mäts i GR-enkäten och enheternas kvalitativa beskrivningar, att förskolorna generellt bedriver undervisning med hög kvalitet utifrån samtliga delar av läroplanen. Särskilt framhåller enheterna att det i arbetet med normer och värden där organiseringen för mindre barngrupper tydligast ger effekt. När barnen har färre relationer och kontakter blir det lättare att bygga upp en trygghet i gruppen och för det enskilda barnet. Mindre barngrupper ger effekt även för andra delar i förskolan till exempel skapar arbetssättet med färre barn varje grupp också större möjligheter för barnen att vara delaktiga och att ha ett inflytande över sin tid i förskolan.

För grundsärskolan utgör mindre grupper en förutsättning för att säkerställa en gynnsam lärmiljö och Alingsås grundsärskolor lyckas med att anpassa grupperna ifrån elevernas behov och vilka elever som har ett gynnsamt samspel. Detta är ett kontinuerligt arbete där grupperna kan förändras när behov uppstår.

För undervisning i grundskolan är de särskilda undervisningsgrupperna eller andra av typer av mindre sammanhang som finns organiserade på enheterna samt de kommungemensamma särskilda undervisningsgrupperna gynnsamma för att fler elever ska nå minst betyget E i samtliga ämnen och för att bli behöriga till gymnasiet. Samtidigt konstaterar förvaltningen att mindre klasser (antal elever per lärare) generellt inte har någon påverkan för måluppfyllelsen. Det är riktade insatser till de elever som behöver ett mindre sammanhang som givit högre måluppfyllelse för kunskapsresultaten. Däremot finns en viss samvariation mellan klasstorlek och trygghet.

5.1.2 Pedagogisk dokumentation synliggör nästa steg

Förvaltningen konstaterar att tidigare och pågående insatser för förskolan har gett effekt för måluppfyllelsen. Genom organiserandet av minskade barngrupper ökar måluppfyllelsen för barnens omsorg och lärande. Genom att utveckla den pedagogiska dokumentationen och de pedagogiska planeringarna som knyter an till det systematiska kvalitetsarbetet blir också progressionen i barnens lärande synlig. Att använda och analysera den pedagogiska dokumentationen av barnens lärande behöver utvecklas ytterligare för att på så sätt kunna planera och utveckla verksamheten för ökad måluppfyllelse. För att ytterligare skapa förståelse för med vilken kvalitet förskolan når de nationella målen har också det nationella kartläggningmaterialet i förskoleklass användas som ett mått på delar av förskolans resultat. Vidare behöver förskolans kunskaper om innehållet i kartläggningmaterialet att stärkas i syfte att skapa en kunskap om vad barnen förväntas utveckla när de väl börjar förskoleklass.

Rörande förskoleklassen och fritidshemmet finns en variation mellan huvudmannens enheter vad gäller hur långt enheterna har kommit i arbetet att beskriva barns och elevers lärande och analysera utifrån den undervisning som har bedrivits. Förskoleklassens analysarbete utgår framförallt ifrån kartläggningmaterialet. De enheter som har organiserat speciallärare att arbeta tillsammans med förskoleklassen kring kartläggningmaterialet når också högre kvalitet i undervisningen. Förvaltningen konstaterar att beskrivningar för barns och elevers lärande och på vilket sätt undervisningen har bidragit till det behöver stärkas i syfte att stärka kvaliteten i mötet mellan barn, elev och pedagog.

Grundsärskolan har god måluppfyllelse, där de flesta elever når full måluppfyllelse. Det är en liten grupp elever som ingår i underlaget och det finns ingen regional eller nationella statistik att jämföra med vilket försvårar möjligheten att använda data för att analysera undervisningens kvaliteter. Förvaltningen identifierar ett behov av att tillsammans med grundsärskolans rektorer utveckla analyser av undervisningens kvaliteter.

Genom att nyttja de digitala möjligheterna till pedagogisk dokumentation och kunskapsuppföljning kan arbetet ske både effektivt och rättssäkert. När uppföljning av undervisning och resultat liksom undervisningsplanering tillgängliggörs för de vid förskolan eller skolan som behöver tillgång till informationen skapas förutsättningar för undervisning med barnet eller eleven i centrum. Exempelvis kan formativ bedömning och tillgång till uppföljning av måluppfyllelse skapa ökad delaktighet och ger barnen och eleverna större inflytande över sin utbildning.

Olika typer av pedagogisk dokumentation och resultatuppföljning krävs för varje enhet ska identifiera vilka insatser som krävs för högre måluppfyllelse. Sedan föregående år har enheterna utvecklat resultatbeskrivningarna och analyserna av barns och elevers progression i lärandet. Enheterna skiljer i större utsträckning på mål och de insatser som syftar till att nå målen. Förvaltningen noterar denna utveckling i såväl enheternas verksamhetsuppföljningar som planer mot kränkande behandling. Samtidigt har förvaltningen identifierat att resultatbeskrivningar behöver utvecklas för att fånga progressionen hos en barn- eller elevgrupp särskilt med avseende på de mål som inte är enkelt mätbara. Även här har en utveckling skett sedan föregående år. Förvaltningen konstaterar att arbetet behöver utvecklas ytterligare.

5.1.3 Fortsatt stöd i arbetet med barns och elevers skolsociala tillvaro

Arbetet med att uppmärksamma, förhindra och åtgärda kränkande behandling, trakasserier och diskriminering behöver utvecklas ytterligare. Behovet finns för samtliga verksamhetsformer hos huvudmannen. Arbetet och insatserna behöver se olika ut för de olika verksamheterna. Förskolans arbete med främjande och förbyggande trygghetsarbete är väl utvecklat samtidigt som det finns behov av att utveckla arbetet med det åtgärdande arbetet. Förskolan har höga värden i GR-enkäten för läroplansområdet "normer och värden". Förvaltningen konstaterar att enheterna lyckas i arbetet med att koppla ihop arbete mot kränkande behandling med läroplansområdet för normer och värden. Förvaltningen gör bedömningen att skolenheterna i dagsläget behöver utveckla arbetet med och organisationen för att beskriva nuläge, analysera det och formulera insatser på ett sådant sätt att analyser av och insatser mot kränkande behandling hänger ihop med det målinriktade arbetet för att öka undervisningens kvalitet och elevernas måluppfyllelse. Genom att dessa analyser stärks skapas också möjligheter för elevhälsan att arbeta än mer hälsofrämjande och förebyggande.

Vidare konstaterar Förvaltningen att arbetet för att öka elevers närvaro behöver fortgå och intensifieras. Förvaltningen kan inte finna strukturella förklaringar i relation till skolans inre arbete (t.ex. värden för trygghet eller studiero) eller strukturella förutsättningar (såsom socioekonomi eller andel behöriga lärare). För att nå högre närvaro bland elever med hög frånvaro behöver insatser och processer för detta utformas så att de individuella förutsättningarna för att lyckas beaktas. Samverkan mellan hem och skola liksom mellan skola och andra samhällsaktörer utgör en central del för att nå framgång i arbetet. Förvaltningen noterar att de insatser som sker genom Samtidigt (samverkan skola-socialförvaltning) för årskurs 7-9 är gynnsamt men ser också hur det skulle behöva utvecklas även för yngre åldrar (tillsammans med socialförvaltningen).

5.1.4 Samverkan och övergångar för elevens hela skoldag genom hela utbildningsväsendet

De enheter som har en välfungerade samverkan mellan fritidshem, förskoleklass och grundskola/grundsärskola har också högre måluppfyllelse. Genom att se till elevens hela dag från morgon till eftermiddag, och organisera för att det ska bli en helhet som hänger ihop och där de olika verksamhetsdelarna samspelar, stärks lärandet genom att undervisningen sker på olika sätt. På så sätt stärks förutsättningarna för högre kvalitet i utbildningen.

Barn- och elevhälsan börjar i mötet mellan barn, elev och pedagog. Det är det enskilt viktigaste mötet för att säkerställa utveckling och lärande. En barn- och elevhälsa som är organiserad för att kunna stärka det mötet och arbeta tillsammans med övrig personal ger goda effekter på barns och elevers lärande. Förvaltningen konstaterar att arbetet med att stärka det samarbetet behöver fortgå. För omständigheter kring barn och elever som inte

har direkt koppling till verksamheten men som påverkar barn och elever behöver samverka med externa aktörer som till exempel socialtjänsten stärkas ytterligare. Målet är att alla barn och elever ska få bästa möjliga tid i förskola och skola liksom ett gott liv i övrigt.

Vid övergångar mellan och inom enheter finns en risk för att eleverna avstannar i sin kunskapsutveckling. I övergången ifrån årskurs 6 till högstadiet får eleverna lägre grad av måluppfyllelse. Det är först i årskurs 9 som eleverna får en måluppfyllelse som är högre än i årskurs 6. Förvaltningen konstaterar att det finns behov av att sätta in insatser som syftar till att stärka övergångarna t.ex. genom grundligare övergångar eller kartläggningar när eleverna börjar på en ny enhet. Sedan tidigare har ett arbete bedrivits på enheterna kring att stärka övergångarna inom enheterna t.ex. vid övergång ifrån årskurs 3 till årskurs 4 eller ifrån en barngrupp för yngre barn eller barngrupp för äldre barn.

Övergångar och överlämningar ifrån årskurs 9 till gymnasiet skulle behövas utvecklas ytterligare genom ett starkt samarbete med framförallt kultur- och utbildningsförvaltningen.

5.1.5 Skillnader i måluppfyllelse för gruppen flickor och gruppen pojkar

Kunskapsresultaten för gruppen flickor och gruppen pojkar skiljer sig åt. Gruppen flickor har högre kunskapsresultat än gruppen pojkar, men något enstaka undantag. Skillnaden mellan grupperna finns ifrån förskoleklassens resultat till årskurs 9 och skillnaden mellan grupperna blir större med elevernas stigande ålder. Detta torde också stämma för barn i förskolan, då kartläggningmaterialet i förskoleklass genomförs tidigt på verksamhetsåret och visar vilka kunskaper barnen har med sig till förskoleklassen från tidigare verksamhet.

Det finns en differens mellan gruppen flickor och gruppen pojkar rörande närvaro. Gruppen flickor har i större utsträckning en problematisk skolfrånvaro, sett till andel aktiva handlingsplaner för ökad närvaro. Respektive skola behöver utveckla analyserna rörande närvaron kopplat till kön. Gruppen flickor och gruppen pojkar upplever olika studiero, trygghet och att förhindra kränkningar, framförallt i årskurs 5 och 9. Där gruppen pojkar har högre värden på samtliga områden i jämförelse med gruppen flickor. Gruppen pojkar är överrepresenterade ibland de anmälningar om kränkande behandling som upprättats.

Förvaltningen konstaterar att skolenheterna i dagsläget behöver utveckla arbetet med och organisationen för att beskriva nuläge, analysera det och formulera insatser på ett sådant sätt att analyser av och insatser mot kränkande behandling och det förbyggande arbetet kring trygghet och studiero hänger ihop med det målinriktade arbetet för att öka undervisningens kvalitet och elevernas måluppfyllelse. Då förvaltningen också kan konstatera att gruppen flickor har högre måluppfyllelse samtidigt som de har större andel problematisk skolfrånvaro behöver detta analyseras djupare för att sätta in adekvata insatser. En lyckad skolgång minskar risken för utanförskap, sociala problem och psykisk ohälsa som vuxen. Ett elevhälsoarbete som är inriktat på hälsofrämjande och förebyggande insatser kan bidra till att utveckla organisationen och undervisningen för att i ännu högre grad kompensera för gruppen flickors och gruppen pojkars olika förutsättningar.

5.1.6 Skolans socioekonomiska förutsättningar spelar roll

Det finns en samvariation mellan socioekonomi och måluppfyllelse. Skolor med gynnsam socioekonomisk sammansättning har högre måluppfyllelse. Det är särskilt tydligt rörande kunskapsresultaten i årskurs 6 men gäller också bland annat trygghet och studiero.

Förvaltningen kan konstatera att andelen utbildade lärare generellt är högre vid de enheter som har mer gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. Förvaltningen kan i analyserna också se hur andelen utbildade lärare vid enheten påverkar måluppfyllelsen för såväl kunskaper som trygghet och framförallt studiero. Förvaltningen konstaterar ett behov av att på huvudmannanivå se över fördelningen av andelen utbildade lärare för att nå mer likvärdighet. I detta ingår också att närmare se över lärares behörighet i de ämnen i vilka de undervisar. Genom att en likvärdig tillgång till utbildade lärare skapas bättre förutsättningar för likvärdighet i resultat.

Inom förskolan finns ingen större samvariation mellan resultaten på GR-enkäten och de socioekonomiska förutsättningarna. Det finns en viss samvariation vad gäller den socioekonomiska sammansättningen och svarsfrekvensen på GR-enkäten. Förskolor med en gynnsam socioekonomisk sammansättning har högre svarsfrekvens, vilket påverkar analysen och förståelsen av resultaten av GR-enkäten. Vid förvaltningen pågår ett arbete med att komplettera vårdnadshavarenkäten med självskattning av personal. Vidare utvecklas också sammanställningen av förskoleklassens kartläggningmaterial för att möjliggöra analyser för vissa delar av förskolans kvaliteter.

Undervisning och organisering rörande svenska som andraspråk behöver utvecklas. Vid de skolor som har genomfört en översyn och satt in kvalitetsstärkande åtgärder också har fått en högre måluppfyllelse i svenska som andraspråk specifikt men även på skolan som helhet.

5.1.7 Utbildad personal och pedagogiskt ledarskap

Andelen utbildade lärare samvarierar med elevernas måluppfyllelse för bland annat kunskaper och studiero. Utbildade och skickliga lärare är en viktig del för att kompensera för skolornas socioekonomiska förutsättningar. Förvaltningen konstaterar att ett aktivt arbete med att säkerställa en likvärdig tillgång på utbildade lärare skulle skapa ännu bättre förutsättningar för likvärdighet.

Rektorernas ledarskap är avgörande för en välfungerande skola. Flera av de skolor som har en högre måluppfyllelse utifrån de socioekonomiska förutsättningarna präglas av tydliga inre organisationer och ett pedagogiskt ledarskap från rektor med fokus på elevernas lärande och behov. Centralt i rektors uppdrag är att leda och organisera för lärande, där det systematiska kvalitetsarbetet är en del. För att stärka rektorerna genomgår rektorerna dels den statliga rektorsutbildningen och dels genomgår de Alingsås kommuns ledarskapsprogram. Förvaltningen fortsätter tillsammans med rektorerna att utveckla verktyg för ledarskap och inre organisation. Vid varje enhet sker ett arbete utifrån enheternas pedagogiska idé och vilken är vägledande i rektors organisation och ledarskap.

5.2. Prioriterade övergripande mål

Förvaltningens arbete utgår ifrån skollagen, läroplanerna för de olika verksamhetsformerna samt andra styrande dokument. I dessa styrdokument anges alla de mål som verksamheten ska arbeta mot. Huvudmannen har sedan tidigare valt två övergripande prioriterade mål:

- **Måluppfyllelse.** Det vill säga att alla barn och elever ska nå utbildningens mål och utvecklas så långt som möjligt
- **Likvärdighet.** Det vill säga att alla barn och elever ska ha samma möjlighet att nå utbildningens mål.

Båda målen avser samtliga verksamhetsformer. För att nå en högre måluppfyllelse i förskola och skola krävs arbete med såväl förutsättningar för barns- och elevers lärande som direkt arbete med kunskaper och undervisning. De ovan formulerade målen är att betrakta som visionära mål mot vilka ett antal prioriterade delmål formulerats. För varje delmål beskrivs med vilka indikatorer som delmålet utvärderas samt de insatser som planeras på huvudmannanivå. Målen är tidsatta utifrån i Blossings (2008) teorier om förbättringsarbete där fem år är att betrakta som rimlig tidshorisont för att på ett adekvat sätt kunna mäta effekterna av ett förändringsarbete.

5.2.1 Ökad måluppfyllelse och likvärdighet i förskolan

Delmål: Alla barn är trygga på förskolan

I målbilden ingår att förskolorna arbetar aktivt och visar på en hög måluppfyllelse för läroplansområdet "Normer och värden". För en trygg förskola är det också viktigt att all personal är förtrogen med bemötande och dokumentation i fråga om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Huvudmannen har sedan tidigare beslutat om ett antal indikatorer för att följa utvecklingen mot huvudmannens prioriterade mål:

- Bibehålla värdet för "Normer och värden" (2020: 4,36) och bevaka att det inte sänks.
- Värdet för "normer och värden" ska vara högre än genomsnittet för GR-kommunerna (19/20 hade 11 av 29 förskolor ett värde högre än GR-genomsnittet).
- Antal anmälningar om kränkande behandling samt enheternas värdering av arbetet.

Insatser

- Fortsätta att utveckla och organisera för minskade barngrupper.
- Stärka den pedagogisk dokumentationen för att ytterligare utveckla undervisningens kvalitet.
- Att utveckla metoder för att fånga nuläget i förskolan med hjälp av självskattning.
- I fråga om det systematiska kvalitetsarbetet vidareutveckla arbetet med att formulera mål och särskilja dessa från aktiva åtgärder och insatser och likaså

skillnaden mellan att beskriva resultat och analys i syfte att stärka undervisningen och skapa tillgängliga lärmiljöer.

- Stärka rektors mandat och ansvar för att utveckla rektors ledarskap med fokus på att leda och organisera för lärande. Bland annat genom att vidareutveckla rektors inre organisation med utgångspunkt i ett distribuerat ledarskap och en bärande pedagogiska idé.
- Arbeta för att säkra kompetensförsörjningen av legitimerad och utbildad personal för att barn i högre grad ska ha en likvärdig tillgång på behöriga pedagoger.

Tid för uppföljning

Delmålet ska vara uppnått 2024, eftersom arbete redan är påbörjat. Delmålet följs årligen upp i huvudmannens verksamhetsuppföljning.

Delmål: Alla barn får utvecklas så långt som möjligt utifrån läroplanens alla områden under sin tid på förskolan

I målbilden ingår att förskolorna arbetar aktivt och visar på en hög måluppfyllelse för samtliga läroplansområden (som mäts i GR-enkäten. I målbilden ingår också att samtliga förskolor har tydliga beskrivningar för den progression som skett i barns lärande och kopplar samman det med den undervisning som bedrivits för samtliga läroplansområden. Vidare avser förvaltningen att utveckla metoder för att följa och analysera måluppfyllelsen i förskolan som ligger närmre barnens uppfattningar och upplevelser.

Huvudmannen har sedan tidigare beslutat om ett antal indikatorer för att följa utvecklingen mot huvudmannens prioriterade mål:

- En minskad skillnad mellan enheter i samtliga läroplansområden i GR-enkäten där samtliga enheter ska ligga minst över GR-snittet.

Läroplansområde	Alingsås värde 19/20	GR-värde 19/20	Antal förskolor över GR-snittet
Normer och värden	4,36	4,34	11/29
Omsorg, utveckling och lärande	4,24	4,04	25/29
Barns delaktighet och inflytande	4,24	4,21	15/29
Förskola och hem	4,30	4,23	18/29

För att nå ytterligare kvalitet och möjliggöra analys av vilka insatser som krävs för att följa utvecklingen mot huvudmannens prioriterade mål föreslår förvaltningen att även resultat av kartläggningmaterialet i förskoleklassen används som indikator.

Insatser

- Fortsätta att utveckla och organisera för minskade barngrupper.
- Stärka den pedagogisk dokumentationen för att ytterligare utveckla undervisningens kvalitet.
- Att utveckla metoder för att fånga nuläget i förskolan med hjälp av självskattning.

- I fråga om det systematiska kvalitetsarbetet vidareutveckla arbetet med att formulera mål och särskilja dessa från aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys i syfte att stärka undervisningen och skapa tillgängliga lärmiljöer.
- Stärka rektors mandat och ansvar för att utveckla rektors ledarskap med fokus på att leda och organisera för lärande. Bland annat genom att vidareutveckla rektors inre organisation med utgångspunkt i ett distribuerat ledarskap och en bärande pedagogiska idé.
- Arbeta för att säkra kompetensförsörjningen av legitimerad och utbildad personal för att barn i högre grad ska ha en likvärdig tillgång på behöriga pedagoger.

Tid för uppföljning

Delmålet ska vara uppnått 2026. Delmålet följs upp årligen upp i huvudmannens verksamhetsuppföljning.

Delmål: Alingsås kommunala förskolor ska vara likvärdiga förskolor

För att Alingsås kommunala förskolor ska vara likvärdiga eftersträvar huvudmannen att skillnaden i måluppfyllelse mellan enheter som grundar sig i socioekonomiska faktorer ska minska 2026 jämfört med 2020. Huvudmannen har sedan tidigare beslutat om indikatorer för att följa utvecklingen mot huvudmannens prioriterade mål:

- En minimal samvariation mellan socioekonomiska förutsättningar och resultat.

Insatser

- I fråga om det systematiska kvalitetsarbetet vidareutveckla arbetet med att formulera mål och särskilja dessa från aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys i syfte att stärka undervisningen och skapa tillgängliga lärmiljöer.
- Stärka rektors mandat och ansvar för att utveckla rektors ledarskap med fokus på att leda och organisera för lärande. Bland annat genom att vidareutveckla rektors inre organisation med utgångspunkt i ett distribuerat ledarskap och en bärande pedagogiska idé.
- Arbeta för att säkra kompetensförsörjningen av legitimerad och utbildad personal för att barn i högre grad ska ha en likvärdig tillgång på behöriga pedagoger.
- Att utveckla metoder för att fånga nuläget i förskolan med hjälp av självskattning och sedan genomföra analyser av samvariationen i resultat med förskolornas socioekonomiska sammansättning.

Tid för uppföljning

Delmålet ska vara uppnått 2026. Delmålet följs upp årligen upp i huvudmannens verksamhetsuppföljning.

5.2.2 Ökad måluppfyllelse och likvärdighet i skolan

Delmål: Alla elever har en tillvaro i skolan som präglas och trygghet och studiero som är fri från kränkningar, trakasserier och diskriminering

I målbilden ingår att skolorna arbetar aktivt och medvetet för att främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Vidare arbetar skolorna utifrån ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. För en trygg skola är det också viktigt att all personal är förtrogen med bemötande och dokumentation i fråga om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Huvudmannen har sedan tidigare beslutat om indikatorer för att följa utvecklingen mot huvudmannens prioriterade mål:

- Värdet för "förhindra kränkningar" för årskurs 5 (värde 7,6) respektive årskurs 9 (värde 6,5) ska vara högre 2025 än 2020 (Skolinspektionens enkät).
- Värdet för studiero ska vara högre 2025 än 2020 (se tabellen nedan).
- Antal enheter med värden lika med, eller över genomsnittet för studiero i regionen/ riket som indikator.

Årskurs	Värde Studiero Alingsås kommun	Värde Studiero GR/Riket	Antal enheter över snittet för GR/Riket
2	61	85	10/14
5	4,8	5,1	5/14
9	5,2	5,1	3/4

- Skillnaden mellan gruppen flickor och gruppen pojkar rörande värdena för åk 2, 5 och 9 rörande studiero ska minska 2025 jämfört med 2020. Det gäller för såväl huvudmannens sammanslagna resultat som för respektive enhet.
- Antal anmälningar om kränkande behandling tillsammans enheternas egna värdering av arbetet.

Insatser

- I fråga om det systematiska kvalitetsarbetet vidareutveckla arbetet med att formulera mål och särskilja dessa från aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys i syfte att stärka undervisningen och skapa tillgängliga lärmiljöer.
- Stärka rektors mandat och ansvar för att utveckla rektors ledarskap med fokus på att leda och organisera för lärande. Bland annat genom att vidareutveckla rektors inre organisation med utgångspunkt i ett distribuerat ledarskap och en bärande pedagogiska idé.

- Arbeta för att säkra kompetensförsörjningen av legitimerad och utbildad personal för att elever i högre grad ska ha en likvärdig tillgång på behöriga pedagoger.

Tid för utvärdering

Delmålet ska vara uppnått 2025. Löpande kommer delmålet att följas upp årligen i huvudmannens verksamhetsuppföljning.

Delmål: Ökad skolnärvaro

I målbilden ingår att skolan motverkar omfattande frånvaro genom att genom att systematiskt främja närvaro. Närvaro främjas av en god lärmiljö, tidiga insatser, samarbete och samverkan samt individanpassning.

Huvudmannen har sedan tidigare beslutat om indikator för att följa utvecklingen mot huvudmannens prioriterade mål:

Indikator för delmål: Ökad skolnärvaro	Målvärde
Andel elever med en frånvaro på 15% eller mer.	Mindre än 14,9%

Insatser

- Fortsätta att utveckla det skolsociala teamet i syfte att stötta samtliga enheter i arbetet med ökad skolnärvaro.
- I fråga om det systematiska kvalitetsarbetet vidareutveckla arbetet med att formulera mål och särskilja dessa från aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys i syfte att stärka undervisningen och skapa tillgängliga lärmiljöer.
- Stärka rektors mandat och ansvar för att utveckla rektors ledarskap med fokus på att leda och organisera för lärande. Bland annat genom att vidareutveckla rektors inre organisation med utgångspunkt i ett distribuerat ledarskap och en bärande pedagogiska idé.
- Arbeta för att säkra kompetensförsörjningen av legitimerad och utbildad personal för att elever i högre grad ska ha en likvärdig tillgång på behöriga pedagoger.

Tid för utvärdering

Delmålet ska vara uppnått 2024. Löpande kommer delmålet att följas upp årligen i huvudmannens verksamhetsuppföljning.

Delmål: Ökade kunskaper

I målbilden ingår att samtliga elever som går ut årskurs 9 ska ha de kunskaper de behöver för att klara gymnasiestudierna och att ha tillräckliga förutsättningar att bli demokratiska samhällsmedborgare.

Huvudmannen har sedan tidigare beslutat om indikatorer för att följa utvecklingen mot huvudmannens prioriterade mål:

Årskurs 1	Målvärde
Andelen elever som klarat kravnivån för bedömningsstödet i matematik	86%
Andelen elever som klarat kravnivån för bedömningsstödet i svenska	89%

Årskurs 3	Målvärde
Andel elever som klarar alla delar av nationella provet i matematik	58%
Andel elever som klarar alla delar av nationella provet i svenska och svenska som andraspråk	75%

Årskurs 6	Målvärde
Andelen elever i åk 6 som nått kunskapskraven i alla ämnen	77,1%
Andelen elever i grundskolan åk 6 som har minst betyget E i engelska	90,2%
Andelen elever i grundskolan åk 6 som har minst betyget E i matematik	87,6%
Andelen elever i grundskolan åk 6 som har minst betyget E i svenska	92,3%
Andelen elever i grundskolan åk 6 som har minst betyget E i svenska som andraspråk	66,7%

Årskurs 9	Målvärde
Andelen elever i åk 9 som är behöriga till ett yrkesprogram	90,2%
Andelen elever i åk 9 som nått kunskapskraven i alla ämnen	87,6%
Genomsnittligt meritvärde	92,3%

Insatser

- I fråga om det systematiska kvalitetsarbetet vidareutveckla arbetet med att formulera mål och särskilja dessa från aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys i syfte att stärka undervisningen och skapa tillgängliga lärmiljöer.
- Stärka rektors mandat och ansvar för att utveckla rektors ledarskap med fokus på att leda och organisera för lärande. Bland annat genom att vidareutveckla rektors inre organisation med utgångspunkt i ett distribuerat ledarskap och en bärande pedagogiska idé.
- Arbeta för att säkra kompetensförsörjningen av legitimerad och utbildad personal för att elever i högre grad ska ha en likvärdig tillgång på behöriga pedagoger.
- Stödja rektor i att stärka samverkan mellan fritidshem, förskoleklass och skola i syfte att utveckla undervisningens kvalitet och organisera för god helhet för elevens skoldag.
- Stödja rektor i att utveckla samverkan på enheterna rörande elevhälsoarbetet i syfte ännu större utsträckning arbeta hälsofrämjande och förebyggande.

Delmål: Utbildningen i Alingsås kommunala skolor ska vara likvärdig

För att Alingsås kommunala skolor ska vara likvärdiga eftersträvar huvudmannen att skillnaden i måluppfyllelse mellan enheter som grundar sig i socioekonomiska faktorer ska minska 2026 jämfört med 2020. Huvudmannen har sedan tidigare beslutat om indikatorer för att följa utvecklingen mot huvudmannens prioriterade mål:

- Skillnaden mellan gruppen flickors och gruppen pojkars resultat och måluppfyllelse ska minska 2026 jämfört med 2020. Indikatorn gäller för såväl skolenhetsnivå som huvudmannanivå.
- Skillnaden i resultat och måluppfyllelse mellan enheter som grundar sig i socioekonomiska faktorer ska minska 2026 jämfört med 2020. Indikatorn gäller för såväl skolenhetsnivå som huvudmannanivå.
- Enheter med ogynnsamma socioekonomiska förutsättningar ska ha högre resultat och måluppfyllelse 2026 jämfört med 2020.

- GR-enkätens resultat för fritidshemmet där samtliga fritidshem ska ligga över GR-snittet 2026.

Fritidshemmet	Målvärde	2021
Differensen (index) mellan gruppen flickor och gruppen pojkar rörande fritidshemmet i GR-enkäten	2 poäng	1 poäng

Indikator	Målvärde
Differensen (%-enheter) rörande andelen elever i grundskolan åk 6 som har minst betyget E i alla ämnen	8,6 procentenheter
Differensen (%-enheter) rörande andelen elever i grundskolan åk 9 som är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet	1,1 procentenheter

Insatser

- I fråga om det systematiska kvalitetsarbetet vidareutveckla arbetet med att formulera mål och särskilja dessa från aktiva åtgärder och insatser och likaså skillnaden mellan att beskriva resultat och analys i syfte att stärka undervisningen och skapa tillgängliga lärmiljöer.
- Stärka rektors mandat och ansvar för att utveckla rektors ledarskap med fokus på att leda och organisera för lärande. Bland annat genom att vidareutveckla rektors inre organisation med utgångspunkt i ett distribuerat ledarskap och en bärande pedagogiska idé.
- Arbeta för att säkra kompetensförsörjningen av legitimerad och utbildad personal för att elever i högre grad ska ha en likvärdig tillgång på behöriga pedagoger.
- Stödja rektor i att stärka samverkan mellan fritidshem, förskoleklass och skola i syfte att utveckla undervisningens kvalitet och organisera för god helhet för elevens skoldag.
- Stödja rektor i att utveckla samverkan på enheterna rörande elevhälsoarbetet i syfte ännu större utsträckning arbeta hälsofrämjande och förebyggande.
- Fortsätta att stödja rektor i att organisera undervisningen i svenska som andraspråk som en del i att säkerställa en likvärdig utbildning.
- Utveckla strukturer för att följa upp och analysera arbetet med särskilt stöd i syfte att säkerställa en likvärdig utbildning.
- Utveckla resultatbeskrivningar för att i ännu större utsträckning också analysera skillnaderna i resultat för gruppen flickor och gruppen pojkar.

- Utveckla det sätt som socioekonomiska förutsättningar beskrivs, för att kunna beskriv i vilken utsträckning och på vilket sätt enheternas socioekonomiska förutsättningar ser ut.

Tid för utvärdering

Delmålet ska vara uppnått 2026. Löpande kommer delmålet att följas upp årligen i huvudmannens verksamhetsuppföljning.

6. Bilagor och referenser

6.1 Bilagor

Bilaga 1 – Statisk och resultat

Bilaga 2 – Fördelning av socioekonomiskt strukturbidrag till respektive förskola och grundskola, 2019 och 2020.

6.2 Referenser

Blossing, U. (2008). *Kompetens för samspelande skolor: om skolorganisationer och skolförbättring*. (första upplagan). Lund: Studentlitteratur.

Saknad!: uppmärksamma eleverns frånvaro och agera : betänkande. (2016). Statens offentliga utredningar. Stockholm: Wolters Kluwer.

Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det? Betänkande (2009) Statens offentliga utredningar. Stockholm: Fritzes Offentliga Publikationer

Skolverket (2017) Skolverkets allmänna råd: Måluppfyllelse i förskolan

Skolverket (2018) Skolverkets allmänna råd: Betyg och bedömning

Skolverket (2021) Systematiskt kvalitetsarbete hos huvudmän för förskola och grundskola. En nationell kartläggning

Skolinspektionen (2016) Skolans arbete för att säkerställa studiero

Skolinspektionen (2020) Skolors arbete med trygghet och studiero: En tematisk analys utifrån beslut fattade inom regelbunden kvalitetsgranskning 2018–20

Sveriges kommuner och regioner (2020) Öppna jämförelser förskola 2020: Likvärdig förskola

Barn- och ungdomsnämnden (2021) Covid-19-pandemins påverkan för barn, elever och personal inom barn- och ungdomsförvaltningen